

KÜBA KOMÜNİST PARTİSİ 4. KONGRE BELGELERİ

KÜBA KOMÜNİST PARTİSİ

4. KONGRE BELGELERİ

DÜNYA YAYINLARI

DÜNYA YAYINLARI:

İlk Belediye cad. Küçük Tünel Han
No: 9/5 · TÜNEL - İST.

1. Baskı : OCAK 1992

Baskı: Aydınlar Matbaacılık

İÇİNDEKİLER

Türkçe Basım Üzerine 5

Bölüm 1

Fidel Castro'nun Kongre Açış Konuşması 7

Bölüm 2

Kongre Karar Tasarıları Üzerine Görüşmeler 72
Dini inanışlarını koruyanların Partiye üyeliği 72
Küba'nın sınai altyapısı ve ekonomik sorunlar 80
Ulusal Meclis ve Eyalet Meclisleri seçimleri üzerine 86
Bitmeyen Tehlike 91

Bölüm 3

Kongre Kararları 95
Parti iç tüzüğü üzerine 95
Parti Programı üzerine 105
Halk İktidarı organlarının işleyişi üzerine 117
Dış Politika üzerine 121
Ekonomik Gelişme üzerine 131

Bölüm 4

Fidel Castro'nun Kongre Kapanış Konuşması 142

TÜRKÇE BASIM ÜZERİNE

Gelenek yayınevi olarak ilk çeviri kitabımızı Küba Komünist Partisi'nin 4.Kongresinden belgelerin toplandığı bu derlemeyle gerçekleştiriyoruz.

Emperyalist saldırının ve sosyalizmin geri çekilişinin sürdüğü şu dünyada, yerkürenin bir ucundan inatçı, kararlı sesler yükseliyorsa, bunun en kısa sürede herkese ulaştırılması, duyurulması gerekir. Bu basımla yapmak istediğimiz bundan ibaret.

Küba Komünist Partisi, Santiago de Küba kentinde 10-14 Ekim tarihleri arasında 4.Kongresini yaptı. Küba komünistlerinin bu zirve toplantılarının başlangıç tarihi bağımsızlık savaşının ilanının 123. yıldönümüne denk getirilmişti.

Kongre açılış oturumuna 1800 delegenin 1667'si ve 500 kadar konuk katıldı. Küba Komünist Partisinin 600.000'den fazla üye ve aday üyesini temsil eden delegeler, parti örgütlerince önerilen 46.000 delege adayı arasından seçilerek gelmişlerdi. 1800 delegenin yarısı tarım, sanayi ve inşaat işçisi, delegelerin yüzde ellibeşi üniversite mezunu ve yüzde altmışı 45 yaşından daha gençti.

Devlet Başkanı Fidel Castro'nun beş saatlik açılış konuşmasının ardından Kongre çalışmaları başladı. 4.Kongre Parti tüzüğü, Parti Platformu, devlet örgütlenmesi ve işlevlerinin geliştirilmesi, ekonomik gelişmeler, dış politika vb. konularında bir dizi karar aldı.

Bir çok eski üst düzey yöneticinin yeniden görevlendirildiği Kongrede, ciddi bir yönetim yenilenmesi de gerçekleştirildi. Gizli ve tek dereceli oylamayla seçilen 225 üyeli Merkez Komite'nin 113 üyesi, yani yüzde 53'ü eski MK'de bulunmayan genç kadrolardır. Yeni Merkez Komitesi yaptığı ilk toplantıda Fidel Castro'yu birinci, Raul Castro'yu ikinci sekreterliğe seçti, ve 25 üyeli Politbüro'yu oluşturdu.

Uluslararası sosyalist hareketin yaşadığı bunalım ve darboğaz, Küba Devriminin karşı karşıya olduğu emperyalist tehdit, kuşatma ve ambargoların çerçevelediği bir konjonktürde yapılan Komünist Parti Kongresi, do-

ğal olarak, dünya kapitalizmine karşı, örgütlenmesi ve yükseltilmesi gereken bir "direniş hareketi" havasında geçmeliydi. Kongre süresince sayısız kitle gösterisi düzenlendi, Kongre çalışmaları televizyon aracılığıyla kitlelere anında ulaştırıldı, Santiago de Küba kenti bir devrimci şenlik yaşadı.

Elinizdeki çeviri, haftalık Küba dergisi **Granma'nın** *İngilizce versiyonunda yayınlanan Kongre özel bölümlerinden yapıldı.* **Granma,** *belgeleri, sırasıyla 20 Ekim, 27 Ekim ve 3 Kasım tarihli, 42, 43 ve 44. sayılarında yayınlamıştır.*

Çeviri çalışması, kitabı kısa sürede yayına hazır hale getirebilmek amacıyla çok sayıda çevirmen arkadaşın katkısıyla tamamlandı. Türkçeleştirme işlemi sırasında Küba Komünistlerinin kimi hassasiyetlerine de sadık kaldık. Örneğin Türkçede büyük harfle başlaması, dilbilgisi kuralları açısından tartışmalı olan kimi sözcüklerin ilk harflerini orijinal kullanımdaki vurguyu yansıtmak amacıyla biz de büyük yazdık. Küba'da köklü reform süreçlerini anlatmak amacıyla kullanılan rektifikasyon (düzeltme, arındırma) sözcüğünü de çevirmeksizin bıraktık.

Metin, görüleceği gibi, konuşmalar, tartışma özetleri ve kararlardan oluşuyor. Çeviride, bu türlerin her birine özgü üslûplar korunmaya çalışıldı. Ancak, tartışma özetlerinin Türk okuru için anlamlı olmayacak kimi çok teknik yönlerini, örneğin araştırma merkezlerinden gelen delegelerin bilimsel çalışmalara ilişkin verdikleri ayrıntılı bilgileri, biz bir kez daha özetleme yoluna gittik.

BÖLÜM 1

FİDEL CASTRO'NUN KONGRE AÇIŞ KONUŞMASI

GELECEĞİMİZİ KAYBETMEK ANAVATANI, DEVRİMİ VE SOSYALİZMİ KAYBETMEKTİR !

Küba Komünist Partisi Birinci Sekreteri Başkan Fidel Castro Ruz'un, Devrimin 33.yılında 10 Ekim 1991'de Santiago de Küba'nın Heredia Tiyatrosunda toplanan Küba Komünist Partisi 4.Kongresi'nin açılışında yaptığı konuşma.

Yoldaşlar,

Böylesi uzun bir yolculuğun ardından Kongre çalışmaları başlamadan önce iyice dinlenmiş olduğunuzu umarım.

Bu kez alışılmış olan türden bir iş yapmayacağım; yazılı bir rapor sunmayacağım. Sizlere bir rapor vererek seslenmek yerine, bu Kongre'yi böylece açacağım. Buraya en son fikirlerle, en son haberlerle, taze verilerle, resmiyeti bir yana bırakarak, işleri analiz etmek ve tartışmak için en uygun koşulları yaratmak üzere gelmeyi tercih ettim.

Genellikle raporlar ana hatları ve politikaları ortaya koyar; burada yapacağımız iş, ana hatları ve politikaları ortaya koyabilmemizi sağlayacak tahlil ve tartışmaları gerçekleştirmek.

Delegeler

Sizlerden tartışacağımız karar konularında tam bir özgürlük içinde kendinizi ifade etmenizi istiyorum. Bu tartışmalarda, mümkün olan her türden kısıtlamaya konuya yer var. Dolayısıyla, kapanış konuşmasının açış konuşmasından daha önemli olabileceğini düşünüyorum. Çok geniş bir tartışma geliştirilmesini diliyorum. Böyle yaparak bölgesel toplantılarda izlenen sıralama içinde ele alınacak karar tasarılarının, bizleri yönlendirmesini sağlayabiliriz. Gerçi Yoldaş Machadito bir başka sıralamayı anons etti, ama bizce doğru olan bu sıralamadır. İşlerin önem sırasına göre değerlendirilmesi gerektiğini düşünüyorum: Önce, programlandığı gibi, tüzükler, sonra Platformla, Halk İktidarıyla ve en son olarak ekonomik ve toplumsal sorunlarla ilgili konular.

Bu başlıklar üzerine herhangi bir görüş ya da fikir ileri sürmek istemiyorum, çünkü bizim istediğimiz her birinizin tam bir özgürlük içinde kendinizi ifade etmeniz. Kongremizin alabildiğine demokratik olduğunu ve mumkun olan en demokratik biçimde düzenlendiğini düşünüyorum

Organizasyona milyonlarca vatandaşımızın tartıştığı bir açıklamayla başladık; sonra belgeler hazırlandı ve Düzenleme Komitesi'nde tartışıldı

Kongre hazırlığı için fazla zamanımız olmadığını söylemeliyim. Açıklama geçtiğimiz yılın ilk yarısında yapıldı, ama o zaman henüz tarih kararlaştırılmamıştı

Geçen yılın ilk [illegible] güçlüklerin ve sorunların yolumuzu beklediği açık olmakla birlikte koşullar hala oldukça normaldi. Bu Kongre için tasarlanan binaların inşaatı sürüyordu. Yıllar önce Kongre'nin Santiago de Kuba da toplanmasına karar verilmişti; ama çalışma ağır gitti, ve biz de bir suru tarih düşünmek durumunda kaldık: Kongre'nin Baragua Baskını nın yıldönumunde toplanmasına karar verdik, ama zaman kısaydı ve biz de, 26 Temmuz tarihini düşündük. Olaylar buna da engel oldu, bu tarih Pan-Amerikan Oyunlarıyla çakışıyordu. Kongre binaları ile Pan-Amerikan Oyunları için planlanan tesislerin bazıları aynı sı-

ralarda yapılıyordu. 26 Temmuzda Kongre'yi, Ağustosun ilk günlerinde de Pan-Amerikan Oyunlarını başlatmanın olanaksız olduğunu düşündük. Bunu yapmak mümkün değildi, biz de Kongre'nin Oyunlardan sonra toplanması gerektiği sonucuna vardık.

O sıra hiçbir şeyden emin olmadığımızı da eklemeliyim. Pan-Amerikan Oyunlarını Ağustos'ta düzenleyebileceğimizden bile... Bir belirsizlik yılı olan bu yıl - gelecek yıllar da farklı olmayacak Kongre'mizin neye benzeyeceğini bilmiyorduk. Planlar üzerinde çalışmayı sürdürdük, ama zaman zaman bu kritik ve olağanüstü dönemde Kongre toplamanın makul olup olmadığından bile kuşkulandığımız oldu. Çünkü bu olağanüstü bir dönemdi, ama olağanüstü bir dönemin en kritik aşamasını değerlendirebilecek durumda değildik. Bu kritik aşamayı belirli uzaklıkta tutmak istedik ve bunun için mücadele ettik; elimizden geleni yaptık, ama sonuç olarak bu bizim elimizde değildi. Açıklamada belirtildiği gibi Kongre'yi toplamanın gerekli olduğunu düşündüğümüz zaman, Sovyetler Birliği'nde gelişen olaylara bakarak, kendi kendimize Kongre'yi hangi koşullarda toplayacağımızı, ulaşım, yakıt ve elektrik durumunun neye benzeyeceğini sorduk. Bu, Düzenleme Komitesinde ciddi biçimde değerlendirdiğimiz bir sorundu. Ama bence doğru bir sonuca vardık: Kongre her ne pahasına, koşullar ne olursa olsun, olağanüstü dönemin en kritik anında olsak bile, ve hatta delege sayısını azaltmak zorunda olsak bile toplanmalıydı. Eğer, dedik, Kongre az ya da çok normal koşullarda toplanırsa -eğer mevcut koşullara normal koşullar diyebilirseniz- Kongre'yi programlandığı gibi, Santiago de Küba'da, bu iş için hazırlanan tesislerde yapabiliriz. Ama, bu koşulların bile mevcut olmaması halinde, ve Santiago de Küba'da toplanamama durumunda, Kongre'yi cumhuriyetin herhangi bir başka yerinde yapacaktık. Böyle göz kamaştırıcı bir binada değilse, bir sirk çadırında toplayacaktık; gerekirse, delegeler Kongre'ye yaya, at sırtında, at arabasında ya da bisikletle geleceklerdi, ama Kongre'yi toplayacaktık. Kongre'yi toplamak bir ilke meselesi haline gelmişti; koşullar ne olursa olsun. Belli bir süredir Sovyetler Birliği'ndeki olayların gelişimini izliyorduk. Kimse her-

hangi bir şeyden emin olamıyordu. İşler varacağına vardı. Yani, iyiden kötüye gitti. Ama bizi, Kongre'yi Santiago de Küba'da, programlanmış biçimiyle, mümkün olan en sade biçimde ve en düşük yakıt, eşya vs. harcamasıyla yapmaktan alıkoyacak olağanüstü kritik koşullara da gelinmedi. Örneğin, bu kez Kongre'ye katılan hiç kimsenin yeni giysileri yok. Anladığım kadarıyla, 1, 2 ya da 3.Kongrelere katılan herkesin bir ya da iki yeni giysisi, Kongre için yeni birşeyi vardı. Bu sefer yok. Hayır, buraya herkes sahip olduğu elbiselerle geldi, ve gördüğüm kadarıyla bundan gurur duyuyorsunuz. (ALKIŞLAR) Herkesin kendi gömleğini, bluzunu, ceketini, guayaberasını, ya da her neyse, giymesi daha renkli oluyor. Yoldaş Machadito'nun altı yedi model elbise yaptırıp, herkese dağıtmasından daha iyi. Öyle olsaydı, giysilerimiz üniformaya benzerdi. (GÜLÜŞMELER)

Sizleri trenle - ya da yakın yerlerdekileri otobüsle getirerek ve Pan-Amerikan Oyunlarında atletlerce kullanılan tesislerde ağırlayarak Kongre'yi toplamanın olanaklı olduğunu gördük. Böylece karar verildi, böylece buradayız.

Belgeleri hazırlamak için bile fazla zamanımız olmadı. Tarihin bildirildiği açıklamanın çıkmasıyla Kongre arasında yalnızca birkaç hafta vardı; Kongre tarihi Haziranda ilan edilmişti. Şanslıyız, ülkemizin çok sayıda tarihi günü var; ve sanıyorum Kongre'yi toplamak için de mükemmel bir tanesini seçtik.

Yoldaşlar, çalışma belgelerini hazırlamak için az zaman vardı. Kadrolarımızın tümünün her düzeyde çok fazla işi olduğunu düşünürseniz, bunu anlarsınız. Parti'nin çok yüklü bir çalışma içinde olduğunu biliyordum, ve Kongre de büyük zaman -sayısız saatler- alacaktı. Karşı karşıya olduğumuz, bizi sıkıştıran, acil işlerle bir yandan uğraşırken, bir yandan da tüm işleri, analizleri, araştırmaları nasıl yapacağımızı, Kongre öncesi gerekli tartışmaların tümünün içinden nasıl çıkacağımızı kestiremiyordum. Bu nokta beni telaşlandırıyordu, ama aynı anda her iki türden görevlerle birlikte uğraşmak zorunda olduğumuz sonucuna vardım.

Ancak herkes tüm enerjisiyle belgelerin hazırlanmasına sıvanmadı elbette. Ekipler, bir dizi yoldaşın gözetimi ve danışmanlığı altında çalıştılar ve karar tasarılarının müsveddelerini hazırlayarak Düzenleme Komitesi'ne sundular. Ama buna rağmen Komite bu iş için günler ve geceler harcadı. Komite üyeleri, muhtemelen her bir paragrafı, satırı, sözcüğü, virgülü ayrıntısıyla inceleyemediler; müsveddelerin de süratle hazırlanmış olduklarımn farkındaydık. Artık ifade sorunuyla uğraştığınızda, bu kolay iş değildir; hele düzinelerce görüş varsa. Bir kişi bir paragraf eklemek isterse, bunun nereye uyduğunu bulmanız gerekir, aynı şey bir fikir, bir kavram ya da bir sözcük için de geçerlidir.

Herşeye rağmen Düzenleme Komitesi'nde çok uzun ve sıkı çalıştık. Komitenin hızla oluşturduğu küçük bir grup, küçük bir komisyon bu malzemeyi aldı, analiz etti, gözden geçirdi, değişiklikler ve eklemeler yaptı... Bölgesel toplantılara gönderilen malzeme işte bu -rekor zamanda basılan- belgelerdir. Dolayısıyla mükemmel ifadelendirmeyi yakalamaktan çok uzak olduğumuzun, mümkün olan en iyi biçimde bir düzenlemeyi gerçekleştirmiş olmaktan çok uzak olduğumuzun tamamıyla farkındayım. Ama ana karar tasarılarının müsveddeleri bütün bölge toplantılarına ulaştırıldı. Bunların varolan tüm karar tasarıları olduğunu söylemek istemiyorum; diğerleri Kongre'de sunulabilir ve sunulacaklar.

Tüm bölgelerdeki delegelerin hepsi bu taslakları incelediler ve Düzenleme Komitesi'ne geri gönderdiler. Tartışmalarda çıkan düzinelerce öneri, tasarı, fikir ve konunun ele alınmasının, bunları tahlil etmenin, kullanılabilecek olanlardan yararlanmanın ne kapsamlı bir iş olduğunu bilirsiniz, ya da anlayabilirsiniz. Ama herşeye rağmen, toparlanabilecek olan şeyler çabucak karar broşürleri halinde basıldı. Kongre'ye getirilen malzeme budur.

Bu fikirler ve malzeme bir yıldan uzun zaman tartışıldı. Bu Silahlı Kongre'yi -ben böyle diyorum- toplamak için önümüzdeki kısacık zamanda yapılabilecek herşeyi yapmak için çok çalıştık. Evet, harika bir tiyatroda toplanıyor olsak da, toplandığımız koşullar, bu Kongre'yi Si-

lahlı bir Kongre haline getiriyor.

Ne mutlu ki kimi eşyalarımız var, kâğıt ve baskı makinaları. Yoksa belgeleri teksir makinasıyla çoğaltırdık. Gerçekten de yapardık, çünkü bu Kongre'yi her ne pahasına olursa olsun toplayacaktık.

Bu toplantıyı, engelleri aşma ve hedeflerimizi, amaçlarımızı gerçekleştirme kararlılığımızın, Parti'nin kararlılığının geçtiği bir sınav olarak değerlendiriyorum.

Bu çalışmanın hazırlandığı koşullar işte bunlar. Ben de kendimi bunları size anlatmaya mecbur hissediyorum; kuşkusuz belgelerimizdeki hataların kimileri sizin de dikkatinizi çekmiştir.

Başta işçiler olmak üzere, Santiago de Küba halkı güç koşullarda yerine getirdikleri görevler nedeniyle gerçekten teşekkürlerimizi hakediyorlar.

Bu tiyatronun görülmeye değer, harika bir şey olduğunu düşünüyorum. Başmimar ve onunla birlikte tasarı üzerinde çalışan mimarlar grubu, tüm ülkenin gurur duyabileceği bir iş başardılar. Tartışmasız, burası Küba'nın en iyi tiyatrosu; ve yalnızca Kongre için kullanılmayacak. Biz bugün burada toplanıyoruz; ama bu bina Santiago de Küba için muhteşem bir kültür kalesi olacak. Bu kent de bunu hakediyor. Dahası bu bina turizm programını tamamlamakta da kullanılacak. Yalnızca Santiago de Küba ve doğu bölgelerinden insanlara kültürel bir hizmet sunmakla da kalmayacak; ülkemize para gelmesine de yardımcı olacak, uluslararası toplantılar ve daha bir çok şey için yararlanılacak. Bu tiyatro kendi kendisini finanse edecek.

Bir de yine rekor zamanda inşa edilen spor tesislerimiz var. Hiç kimse Urgelles Çok-Amaçlı Salonunun Pan-Amerikan Oyunları için zamanında bitirileceğini düşünemezdi. Bu benim gördüğüm en kısa zamanda inşa edilen -ya da bitirilen- projedir. Üzerinde en çok çalışılan işlerden biriydi, ama bitirilebildi, üstelik kaliteli bir çalışmayla bitirildi. Bina gerek tasarımı gerekse tarzıyla etkileyici. Bir meydanı ve 1000 yataktan fazla kapasiteli bir hastanesi var. Bu hastane biraz çabayla para da getirecek; hastane tesislerinin yüzde otuzunu sağlık turizmi için -Kü-

ba'ya tedavi için gelenlerin hizmetinde- kullanacağız. Hastaneler kapatılmayacak, eskiler de tutulacak; ama yeni kapasitelerin bir bölümünü de ülkeye para getirmek için kullanmaya hazırlanmalıyız. Aranızda göreniniz var mı, bilmiyorum, ama otel bu ülkede yapılan en güzel şeylerden biri: ilk beş yıldızlı otel, bir Küba projesi, Küba tasarımıyla inşa edilmiş, Küba fikirleri ve mobilyalarıyla yapılmış... Oteli görmek insana gurur veriyor. İnşa halindeyken gidip görmüştüm; bir de dün birkaç dakikalığına da olsa gezme şansım oldu. Gerçekten harika bir manzarası olan üst kata çıktım. Oradan yeni Santiago de Küba'yı görebilirsiniz. İnsanlar, bakın, diyorlar: şurası yeni ve ne kadar yakınımızda, 80.000 kişi yaşıyor; aşağı yukarı Devrim olduğunda Santiago de Küba'nın bütününde yaşayan nüfus kadar. Bu otel bir gurur kaynağı; ve ülke için önemli bir gelir kaynağı olacak. Şirketler oluşturuyoruz ve bu tesisleri mümkün olan en iyi biçimde kullanmak için uluslararası şirketlerle iş yapıyoruz. Üniversitede yapılan binalar da mükemmel; bunlar da ileride öğrencilere yatakhane olarak hizmet verecek.

Sonuçta, Santiago de Küba'lı vatandaşlarımıza, - binaları yapanlar yalnız inşaat işçileri olmasa da, mobilya imalatçıları ve daha birçok başkaları bu binaları yaratmakta işbirliği yapmış olsalar da - özellikle inşaat işçilerine şükran duyguları beslemeliyiz. Kanımca, Santiago de Küba ülkenin en üretken ve etkin işçi çalışma ekiplerini (1) barındırıyor. Bu dikkate değer bir ilerlemedir, çünkü geçmişte projeler hep gecikir dururdu. Santiago de Küba inşaat işçileri mükemmeldiler; tüm ülkeyi kaplayan ve inşaat işçilerinin sayısını üçe, dörde, beşe katlayan büyük bir yurtseverlik dalgası var. Bu Kongre ve Pan-Amerikan Oyunları için gerçekleştirilen birkaç projeden söz ettim. Ayrıca birçok turistik otel yapılıyor. Havana'dakinden bile daha iyi olduğu söylenen bir Tropicana Gece Klubü yaptılar. Birçok çiftlikler yaptılar. Bu bölgenin işçileri, bu Kongre'nin yapılabilmesine el veren ve toplantımıza nitelik ve heyecan katan nefis bir iş başardılar.

Yoldaşlar, düşünüyorum ki, bizim en önemli görevimiz, herşeyden önce gelen görevimiz, ülkemizin şu anki durumunu gerçekçi bir gözle

tahlil etmek ve istisnai bir dönem yaşamakta olduğumuzu çok açık biçimde anlamak.

Bu Kongre üzerine düşünürken kimileri toplantımızı "tarih-yapan" Kongre olarak niteledi. Şaka olsun diye değil; gerçekten öyle olduğu için "tarih-yapan" denildi. İçinde bulunulan istisnai koşullar gözönüne alındığında başka türlü de olamazdı. Küba tarihinin diğer kesitlerini hatırlamaya çalışıyorum, öncelikle de 10 Ekim 1868'in, bağımsızlık mücadelelerimizin başlangıcına işaret eden tarihin ayrıntılarını.

O 10 Ekim'de Küba, halkının büyük kısmı köle olan, vatandaşlarımızın çoğunun herhangi bir siyasi hak sahibi olmadığı bir sömürgeydi. Şu toplandığımız saatte çanlar çalıyordu burada; borazanlar çalınıyordu, askeri kuvvetler hazırlık yapıyordu, ilk eylemler 123 yıl önce bugün gerçekleşti. Ülkemizin tarihinde ne büyük önemde bir gündü o! Sonrasında on yıl süren emsalsiz bir kahramanlık mücadelesi ve Baragua Baskını. 10 Ekim'den seksenbeş, Baragua Baskınından yetmişbeş yıl sonra, Temmuzun 26'sında biz de Moncada Garnizonunu bastık. Bizim tarihimizde değişmez birşey var; bizim ulusumuz varolduğundan beri halkımız büyük mücadeleler göstermişir. Şimdi, düşünün, kim o zamanlar, bugün 10 Ekim 1991'de Santiago de Küba'da, (Lazo'nun dediği gibi) Baragua'nın toprağında, bağımsızlık mücadelelerimizin memleketinde, Jose Marti'nin gömüldüğü memlekette, Maceo'ların doğduğu memlekette, sayısız kahraman ve şehidimizin memleketinde, Moncada toprağında, bu Kongre'yi toplayacağımızı hayal edebilirdi?

Dün öğleden sonra Lazo ve birkaç başka arkadaşla sohbet ederken, onlara şunu sordum: Marti bu Kongre'ye katılsaydı ne yapardı? Maceo'lar burada olsalardı ne yaparlardı? Baragua savaşçıları ne yaparlardı? Bu yüzyılın bütün kahramanları ve şehitleri -Mella, Frank Pais ve diğer enternasyonalist kahramanlarımız- burada olsalardı ne yaparlardı?

İnanıyorum, bizim birçok Maceo'muz, Marti'miz ve başka kahramanlarımız var; birçok enternasyonalistimiz ve diğer savaşçılarımız var; onlara bugün sosyalistler ve komünistler diyoruz. (UZUN ALKIŞ-

LAR)

Onlara baktım ve şunu dedim: Bu erkekler ve kadınlar diğerlerinden farklı olamaz. Onlara baktım ve cesaretlerinde ötekilerin cesaretlerini gördüm. Onlarınki kadar cesaretleri var mıydı? Evet! Tam da onlarınki kadar. Onlar kadar inançlı ve kahramanlık dolu muydular? Evet! Peki şimdi karşımızdaki görevler diğerlerinin karşılarına çıkanlar kadar zor mu? Hayır! Daha da zor. (ALKIŞLAR) Bizim tarihsel sorumluluğumuz onlarınkine benziyor mu? Hayır, onlarınkinden daha büyük. Onlar bu görevlerin altından başarıyla kalkamazlardı demiyorum; eminim ki, en az bizim kadar, hatta bizden iyi yaparlardı bu işi. Ama tarih herkese, her kuşağa ve her döneme bir görev veriyor. Ve daha büyük sorumluluk yüklü, daha zor bir tanesini bize verdi.

Geçmişte halkımızın geleceğini belirlemek için verilen mücadeleler oldu. Ama bunlar aynı zamanda, kısmen, tüm Amerika ülkelerinin geleceği içindi. Özellikle Marti'nin son mektubunu hatırlayın: Marti, burada tüm yaptıklarının ve yapacaklarının, Birleşik Devletler Amerika topraklarına daha büyük bir kuvvetle saldırmadan ve daha fazla yayılmadan önce Küba'nın bağımsızlığını kazanmak olduğunu yazar. Marti'nin öğretisi ve düşünceleri büyük bir evrensel, enternasyonalist içerik taşıyordu. O, Küba'nın ve Porto Riko'nun bağımsızlığı için mücadeleye atıldı. Porto Riko hala Birleşik Devletler'in denetiminde, Porto Riko bir ziyaretçi çağırma hakkı bile olmayan bir ülke. Marti tüm Amerika ülkeleriyle ilgileniyordu; Marti Bolivar'm düşlerini sürdürüyordu. İçinde yaşadığı canavarın, kuzey canavarının karşısında, Latin Amerika'nın birliğini ve Latin Amerika'nın bağımsızlığını düşlüyordu.

Şimdi bizim evrensel bir sorumluluğumuz var. Bizim ülkemiz Batının tek sosyalist ülkesi, Batının tümündeki ve Doğunun bir kısmındaki tek sosyalist ülke. Bazılarının bize duyduğu düşmanlık, halkımızın ve anavatanımızın bu meydan okumayla başa çıkabilecek ve bayraklarımızı yüksekte tutabilecek yetenekte olmasından, bir kez daha bu bayrakları, insan türünün tarihinde adalet ve insanlık için yükseltilmiş bu bayrakları savunmaya hazır olduğumuzu ifade etmemizden kaynaklanıyor.

Şimdi yalnız kendimiz için ve fikirlerimiz için mücadele etmiyoruz; dünyadaki tüm sömürülen, ezilen, soyulan, aç insanların fikirleri için mücadele ediyoruz.

Sorumluluğumuz çok daha büyük.

Bu nokta üzerinde düşünürsek, Kongremize "tarih-yapan" Kongre demekte ne kadar haklı olduğumuzu görürüz; çünkü bu Kongre'de bu fikirleri nasıl koruyacağımızı, bu fikirleri -aslında yalnız bizim olmayan bu fikirleri- ne denli savunmaya hazır olduğumuzu öğrenecek, tahlil edecek ve bu konularda karar vereceğiz; artık burada söz konusu olan geleceğimizdir, bağımsızlığımız, Devrimimiz ve dünyada başka hiç bir ülkenin sahip olmadığı toplumsal adaletimizdir. Dahası, tüm bunları olağanüstü zor koşullarda savunmak zorunda olduğumuzu görüyoruz, çünkü biz yalnızız, burada, bizi çevreleyen kapitalizm okyanusunda yalnızız.

Sosyalist kamp henüz yaşıyorken ve Sovyetler Birliği'nde yükselen sorunlar ortaya çıkmamışken, bağlı olduğumuz ve 30 yıl boyunca bağlandığımız sağlam kalelere sahiptik. Şimdi bu sağlam kaleler artık yok. Kendi kalemiz biziz; tüm dünyada davamızı destekleyen, davamıza hayran olan, halkımızın kahramanlığına ve kararlılığına hayran olan tüm insanlarla birlikte...

Bu durumda, sadece bu düşünceleri soyut olarak anlamanın değil, ama bu sorunları somut olarak da anlamanın çok önemli olduğunu düşünüyorum: Olağanüstü dönemin sorunları nelerdir ve bunları aşmak için ne yapmalıyız?

Birçok insan bu olağanüstü dönemi şöyle kavrıyor: "Evet, bu olağanüstü bir dönem". Ama başkaları bu olağanüstü dönemde kendilerini daha iyi hissettiklerini söylüyorlar, çünkü eskiden kısıtsız mallar piyasasında dağıtılan birçok mal, şimdi karneye bağlandı ve birçok insan şimdi geçmişte alamadıkları kimi ürünleri alabiliyorlar. Sıra beklemeye ve başkası için para karşılığı sıra beklemeye alışan kişiler herşeye sahip olabiliyorlar.

Birçok kişi hâlâ olağanüstü dönemin ne olduğunu, yarattığı sorunların neler olduğunu anlamıyor. Birçok kişi hâlâ eskiden yaptığımız işlerin düşünü kuruyor, çözdüğümüz sorunları ve birçok alanda rektifikasyon programı ile başlayıp geniş ölçekli bir programı yürüterek, bir anda sorunları ortadan kaldırmamızı düşlüyor. Korkunç bir hızla konutlar inşa ettik; örneğin küçük çalışma ekipleri hareketini reorganize ettik. İnşaat malzemeleri üretimine olağanüstü bir hız verdik, çimento üretimi kapasitemizi, demir aksam, beton blok, tuğla, çimento, kum ve yer döşemesi kapasitelerimizi artıracak geniş yatırımları hızla gerçekleştirdik. Onlarca yıl parçalar halinde toplanmayı bekleyerek terkedilmiş fabrikaları birkaç ayda inşa ettik. Villa Clara'da ne zamandır açılmayı bekleyen bir taş ocağı vardı ve Villa Clara'dan bir çalışma ekibi -ünlü El Purio Ocağı- bu ocağı rekor zamanda çalışır hale getirdi. Tüm toplumsal projeler, evler, ekonomik projeler, oteller ve herşey için çimento vardı. Yani, rektifikasyon süreciyle başlayarak, önümüzdeki birçok maddi zorluğu çözmek için birçok sorunu hallettik. Su projelerine yönelik çabalar yeniden başlatıldı ve ekiplerde örgütlenmiş inşaat işçilerimiz sayesinde geçmişin üzerinde bir düzeye ulaşıldı. Tarımsal üretim için planlar yapıldı, geleneksel olarak şeker kamışı için kullanılan kimi alanlarda kökler ve başka sebzeler ekildi. Programlar hazırlandı ve son yıllarda birçok ekip kuruldu. Şeker kamışı tarlaları için 200'den fazla sulama ve ekim ekibi, kanal inşası için düzinelerce ekip, sulama sistemleri, büyükbaş ve küçükbaş hayvan çiftlikleri, pirinç üretimindeki mühendislik sistemleri için yine düzinelerce ekip oluşturuldu.

Tek bir dakika kaybetmedik ve bu planların tümü için gerekli kıt kaynaklarımızı harekete geçirdik. Çocuk bakım evleri, özel okullar, poliklinikler ve hastaneler yaptık. Yalnız Havana'da iki yılda 110 çocuk bakım evi yapıldı; oysa daha önce her beş yıllık dönemde beş civarında bakım evi yapıyorduk. Bakım evleri sayesinde zamana kavuşan binlerce kadın iş gücüne katılabildi. Çeşitli yerlerden daha önceleri kolayca elde edebildiğimiz kapitalist fonları alamadan, çok güç koşullarda, sosyalist kampın da felaketinden önce bir dizi programı ilerletebildik.

Bu dönemin, Karl Marx'ın deyişiyle bilinçli araştırma yapmak için uygun zaman olmadığını düşünüyorum. Bilinçli araştırma yapmak çok zaman alır. Marx'ın *Kapital* çalışması tüm yaşantısını aldı, üzerinde çalıştığı kimi konular çok zamanını aldı, çünkü işi doğru yapmak istiyordu. Söylediğim gibi, şimdi felakete götüren tüm etkenlerin bilinçli, derinlemesine bir analizini yapmanın zamanı değil. Elbette öznel etkenler, dışsal etkenler; bu ülkelerin, II.Dünya Savaşından tahrip olmadan, dünyanın tüm zenginliğini ellerinde toplayarak çıkan, yeni doğan sosyalist kamp ile bunlara dayanarak iktisadi, siyasi ve ideolojik rekabete girişen Batı tüketim toplumlarının ezici propagandasına maruz kalarak kendi içlerinde ideolojik savaşı kaybetmeleri; hatalar; ve insanların ve liderlerin sorumluluğu... Tüm bu etkenlerin derinlemesine bir incelemeye tabi tutulması için yeterli zaman yok. Onların yaptıkları ve bizim yapmadığımız birçok şeyin farkındayız. Belki de burada, düşmanla 90 mil -Guantanamo Deniz Üssü hesaba katılırsa birkaç santim- mesafede karşı karşıya ve nükleer şemsiye korumasından yoksun durumda, kendi fikir ve düşüncelerimizi ürettik, Batının tam kalbinde ve dünyanın en güçlü imparatorluğunun kapı eşiğinde bulunmanın yarattığı durumla başa çıkabilmek için kendimize özgü bir ruh geliştirdik. Bu bize yardımcı oldu; ama bu incelemeyi yapmanın zamanı henüz gelmedi.

Gerçeklere tutunmalıyız; sosyalist kamp çöktü, tüm bu ülkeler diğer ülkelerce yutuldu, işçi sınıfı iktidarı yitirdi, ülkeler kapitalizme geri dönmeye başladılar. Sovyetler Birliği'nde bir felaket yaşandığı açıktır; Sovyetler Birliği'nde insanlar piyasa ekonomisinden söz ediyorlar, sosyalizmden değil. Kısaca, baskm çıkan sesler klasik kapitalizmden yana olanlar.

En üzücü gerçeklerden biri de, şimdi Sovyetler Birliği'nde Komünist Parti bulunmamasıdır; Komünist Parti bir kararla dağıtılmıştır, illegaldir. Gerçek olan SSCB'nin inanılmaz biçimde zayıfladığı ve ciddi bir dağılma tehdidiyle karşı karşıya bulunduğudur. Gerçekler bunlardır.

BU GERÇEKLERİN BİZİM ÜLKEMİZİ ETKİLEMEYECEĞİNİ VARSAYABİLİR MİYİZ?

Bu gerçeklerin bizim ülkemizi etkilemeyeceğini varsayabilir miyiz? Başka bir gezegende ya da ayda mı yaşıyoruz; dünya üzerinde yaşamıyor muyuz? Devrim bir sırça köşkte, dünyanın geri kalanından ve oraların sorunlarından yalıtılmış olarak mı yapıldı? Bu şekilde düşünmemiz mümkün mü?

Bu gerçeklerin bizi dolaysız olarak, maddi biçimlerde nasıl etkilediğini bilmemiz büyük önem taşıyor. Ama bunlar bizi maddi biçimlerin ötesinde de etkiliyorlar. Bizleri ideolojik olarak da etkiliyorlar; bu sürecin başında birçok kişinin aklı karıştı, çünkü gelen ilk bilgiler ilgi çekiciydi, güzeldi, hoştu, ve sosyalizmi "geliştirmek" üzerineydi. Sosyalizmi geliştirmeyi kim istemez? Bir toplumun kaydettiği ilerlemeler ne kadar büyük olursa olsun, bir topluma ne kadar çok adalet gelmiş olursa olsun, sosyalizmin geliştiğini görmeyi kim istemez? Böylece, birçok insan benzer fikirleri destekledi.

Yalnızca ilk güzel çalışmalar ya da iyi niyetler değil, bunlar da, olayların birçok insanın güvenini, ruhunu ve bilincini zedeleyecek ölçüde inanılmaz bir biçimde gelişmesi, yaşanan felaketler, bizi ideolojik olarak etkiledi. Ama, herşeyin ötesinde maddi açılardan korkunç olumsuz biçimde etkilendik. Çünkü, Devrimimizin zaferinden beri SSCB'den ve sosyalist kampın geri kalan üyelerinden işbirliği va dayanışma görmüştük; bu işbirliği ve dayanışma için, tarih yapan olaylar ve dayanışma duyguları için halklara her zaman şükran duyacağız, bunları unutmayacağız.

Bu yarıkürenin tanrısı ve efendisi olan, bir devrimi, bir sosyalist devrimi getiren her hangi birşey hakkında her hangi birşey bilmek istemeyen Birleşik Devletler bize karşı katı bir ambargo uyguladı, petrolümüzü kesti. Ve biz ihtiyaç duyduğumuz petrolü almak ve bu petrolü ödemekte gereken şeker satışı için, Sovyetler Birliği'nde pazar bulmak konusunda güvenceler aldık. Savunmadan ekonomik gelişmeye kadar

her alanda dayanışma görünce ve ambargoyla yalıtılmışlığın bizi tek bir yöne doğru zorlamasıyla, önümüzde yalnızca tek bir yol kaldı: başta Sovyetler Birliği olmak üzere sosyalist ülkelerle dostluk ve dayanışma.

SSCB BİZE TERCİHLİ BİR FİYAT ÖDEDİ.
BU ŞANS SONUCU DEĞİLDİ,
DENEYİMİN, TARİHİN ÜRÜNÜYDÜ.

Devrim'in planları 30 yıllık bir süre için bu temellerde yapıldı; bu temelde ambargoya, tehditlere ve saldırılara dayandık; bu temelde kendimizi savunduk. Ekim Füze Bunalımı gibi tüm sallantılara rağmen, yıllarca ambargoya maruz kalan halkımız, Sovyetler Birliği ve diğer sosyalist ülkelerin sağlam kalelerince desteklenen rehberliğimizi ve yolumuzu benimsedi. Bu kaleler bugün çöktü, ama ambargo her zamankinden daha sıkı biçimde sürüyor.

Dolayısıyla, şimdi bir zamanların kalelerinden kalan yıkıntıların, kalıntıların üzerinde çalışmak zorundayız. Sovyetler Birliği ile Küba arasındaki ekonomik bağlar yıkılmadı; yalnızca, şu an için, hiç kimse Sovyetler Birliği'nin büyük bir çokuluslu ülke olarak varlığını sürdüreceğini garanti edemez, çünkü bileşenler ayrılabilirler. Devletlerinin birçoğu bağımsızlık ilan etti; birçok birlik biçiminden, yeni bir birlikten, ortak ekonomik alandan söz ediliyor; ama bildiğimiz, bir zamanların büyük ve güçlü çokuluslu ülkesi artık yok. O koca ülkenin bütününü temsil eden bir hükümetle ilişkiler geliştirmeden ve anlaşmalar yapmadan önce, sayısız uyarlama ve yeniden uyarlama yapılmak zorunda. Şimdi, düzinelerce, yüzlerce, binlerce işletme ve çok sayıda cumhuriyetle, bir belirsizlik döneminde ilişkiler geliştirmek zorundayız.

Şimdi bunu anlamak zorundayız. Ya da, sokaktaki insanın söylediği gibi, her birimiz bu sorunları görmezden geleceğiz. Yalnızca parti üyeleri değil, herkes, olabildiğince çok sayıda vatandaş durumu anlamaya çalışmak zorunda. Biliyoruz ki, ne yazık ki, bazı vatandaşlar televizyon

seyretmiyor, haberleri dinlemiyor, gazete okumuyorlar, ve ne olup bittiğini de bilmiyorlar. Böyle insanlar var, sizin gibi ben de rastlıyorum. Eğer buradan başlamazsak sorunlara doğru yaklaşamayız; iyi bir strateji çizemeyiz ve içinde bulunduğumuz durumla sorunları altedecek biçimde uğraşamayız.

Bu konularda konuşmak zor; umut dolu düşüncelere dalmak, yanılsamalar yaratmak, aşırı iyimser, hoşa gidecek bilgilerle herkesin yaşamını tatlılaştırmak daha güzel. Ama, devrimciler ve komünistler olarak birinci görevimizin bu gerçeklikleri analiz etmek olduğunu düşünüyorum.

Çoğu zaman, diplomatik nedenlerle, yüksek politika gerekçeleri ya da meselelerin tartışmalı olması nedeniyle, zorluklar ya da sorunlar hakkında ayrıntılı bilgi içeren açıklamalar yapmıyoruz. Ama burada, Kongre'de, bu biçimde konuşmamız gerektiğini, sorunlarımızın ne olduğunu, SSCB ve diğer eski sosyalist Avrupa ülkeleriyle ekonomik ilişkilerimizin şimdi neye benzediğini, onlardan ne aldığımızı ve ne almadığımızı, ve iki ülke arasındaki ticaretin neleri kapsadığını, tüm bu konular hoş şeyler olmasalar da, konuşmamız gerektiğini düşünüyorum. Bugün Kongre'nin tartışmalarına ve gelişmesine bir başlangıç katkısı olarak bunu yapmak istiyorum. Bu nedenle bazı belgeler getirdim; telaşlanmayın, fazla uzun değil. İşte buradalar. Size söylediğim gibi, gerçekten geçmiştekilere benzer -her bir kişinin, her bir kitle örgütünün ve ülkenin yaptıklarına dair- uzun bir rapor hazırlamaya zaman yoktu. Sorun bu değil. Sorun sorularda özetleniyor. Durum nedir? Bu olağanüstü koşullar altında vatanımızı, Devrim'i ve sosyalizmi kurtarmak için ne yapılmalı?

Bu belgelere bir göz atınca, siz delege yoldaşlara, bunları anlaşılır biçimde nasıl açıklayacağımı kendime soruyorum. Tümünü okumayacağım, sadece küçük parçalar, kimi veriler, kimi gözlemler alacağım ve küçük notlar okuyacağım. Özetlemeyi denemek için, herşeyin ötesinde bunları anlaşılabilir kılmak için -çünkü kimi zaman bu tip belgeler karmaşık ve anlaşılması zor oluyor- küçük notlar hazırladığımdan, bunlar

dan herhangi biri üzerine uzun uzun açıklamalar yazamadım.

1989'a kadar SSCB ve diğer sosyalist ülkelerle ekonomik ilişkilerimiz oldukça normal sürdü. Sonra, 1989'da Doğu Avrupa ülkeleri için felaket başladı, ama SSCB henüz istikrarlıydı. Bu nedenle, ilk bölümde esas olarak SSCB ile ekonomik ilişkilerimize değineceğim.

İzninizle birkaç rakamdan yararlanacağım. Rakamlar bazen pezo, bazen ruble olarak verilecek. Aşağı yukarı birbirlerine, bire bir eşittirler. Bazen değerler dolar cinsinden olacak, çünkü 1991'den itibaren Sovyetler değerlerin dolar cinsinden hesaplanmasına karar verdi. Ölçüm kolaylığı açısından, bunları da uluslararası değişimde aşağı yukarı denk olarak düşünün.

Ticaretimizin ana gövdesi SSCB ile yapılıyordu. Yaklaşık yüzde 85'i sosyalist ülkelerleydi, ama çoğunluğu SSCB ile. Şekerimiz için SSCB ile aramızda tercihli fiyatlar geçerliydi. Bu ne demek? Bu demektir ki, SSCB bize şekerin dünya piyasalarında fiyatı olan taban fiyatıyla ödeme yapmıyordu. Geriye kalan şeker dünya piyasasındaki düşük fiyattan satılıyordu. Şeker satın alan sosyalist ülkelerin hemen hemen tümü de bu yüksek fiyatları ödüyorlardı.

Birleşik Devletler bizim şekerimizi satın aldığında, anlaşmalı fiyatlardan alırdı. Birleşik Devletler bizden çok şeker aldı; şimdi Küba Devrimi'nin zaferinden önce aldığının ancak yüzde 20'sini ithal ediyor. İlk olarak kotamızı dağıttı, sonra şeker kamışı, şeker pancarı ve mısırdan elde edilip likörleri yumuşatmakta kullanılan früktoz üretimini arttırmak yoluyla herkesin kotasını azalttı. Böylece, önceden ithal etmekte olduğu beş milyon ton şeker yerine, şimdi bir milyon ton kadar şeker ithal ediyor. Pazarındaki bizim kotamızı kaldırıp, kotayı Küba'ya karşı olan ve kendisini destekleyen diğer ülkelerle paylaştırdıktan sonra, onların kotalarını da kaldırdı ve pratikte, ihtiyacı olan şekerin tamamını kendisi karşılamaya başladı.

SSCB bize tercihli bir fiyat ödedi. Bu bir şans işi değil, deneyimin ve tarihin ürünüydü. Eskiden Sovyetler Birliği ile anlaşmalarımız beş yıllıktı. Beş yıllık sürenin başından, bu beş yılın her birinde SSCB'den

ne alabileceğimizi hesaplıyorduk, ve her yıl, Küba'nın göndermesi gereken şeker, nikel ve narenciye miktarlarını tartışıyorduk.

Yıllar geçtikçe, farkettik ki, SSCB'den gelen malların fiyatları yükseliyor, öte yandan şeker ve yan-ürünlerinin fiyatları aynı kalıyor. Bu durumda oynak fiyatlar formülünü önerdik.

İlk yıllarda SSCB bizim şekerimizi dünya piyasa fiyatlarından satın aldı, ama eşitsiz ticaret hadleri nedeniyle gelişmiş ülkelerde üretilen sınai ürünlerin tümü giderek daha pahalanırken, gelişmekte olan ülkelerin, Üçüncü Dünya ülkelerinin ürünleri aynı fiyatta duruyor, ya da düşüyordu. Şeker fiyatı yükseldi, alçaldı; bir ara yüksek bir fiyatı oldu. Sonra Sovyetler bize şeker için bir fiyat verdi. Fiyatlar Devrim sonrası ilk yıllardan beri defalarca değişti; sonunda oynak fiyatlar kavramına ulaştık. Bize ihraç ettikleri malların fiyatları yükseldiğinde, bizim ihraç ettiğimiz ürünlerin fiyatları da orantılı olarak yükselecekti. İşte bu nedenle, bir ara, şeker ton başına 600, 700, 800, hatta 900 ruble gibi yüksek fiyatlara ulaştı.

'80'lerde bu fiyatlar bir ölçüde geriledi, ama o kadar ciddi bir gerileme değildi bu; Sovyetler de "şekerin fiyatını biraz düşürdük, ama her tür ticaret dengesizliğini kredilerle karşılayacağız" dediler. İşte bu nedenle şekerimiz ton başına 800 ruble, hatta 800'ün üstünde bir fiyata ulaştı.

Devrim'in zafere ulaştığı sıra petrol de çok ucuz bir üründü; varili 2 dolar ya da tonu 14-15 dolar değerindeydi. Petrolün fiyatı, ticaret boykotuna yol açan Orta Doğu savaşı nedeniyle sabit kalmadı. OPEC üyesi ülkeler bir anlaşmaya vardılar, durumun bütün avantajlarını gördüler ve üretimlerini keserek fiyatları ciddi ölçüde yükselttiler. Bundan beri küçük savaş ya da çatışmalarda petrol fiyatının, üretim maliyetinin önemli ölçüde üzerine çıktığı görülmüştür. Kimi zamanlar tonunun 200 dolar ya da varilinin 28, 29 ya da 30 dolara satıldığı oldu. Sonuç olarak, iki ton ya da yaklaşık 15 varil petrol için 1959'da ödediğiniz miktar, '70'lerin ortalarında ancak bir varili satın alabiliyordu. Petrol fiyatının nasıl yükseldiğini, siz değerlendirin.

Petrol SSCB'nin Küba'ya ihraç ettiği ana ürün olduğundan, oynak fiyat anlaşmasına bağlı olarak şeker fiyatı da yükseldi, sonra nikelin ve diğer ürünlerimizin fiyatları da yükseldi. Dengesizlikleri kompanse etmeye çalışıyorduk. Batıda insanların o kadar çok lafını ettikleri ünlü "sübvansiyonlar" işte budur. Aslında bu yalnızca, tüm Üçüncü Dünya ülkelerinin istediği türden adil bir anlaşmaydı: soyguna son vermek, eşitsiz ticaret hadlerine son vermek ve Üçüncü Dünya ülkelerinin ihraç malları için makul fiyatlardan ödeme yapmak anlamına geliyordu. SSCB'de Küba şekerine yüksek fiyat ödenmesinin kökeni budur; ama size şunu söylemek isterim: bizim SSCB'ye tonu 800 rubleden şeker verdiğimiz sıralarda, SSCB'ye bunu kendi ülkesinde üretmek 1000 ruble ya da daha fazlaya mal olacaktı. Bize yüksek fiyat ödediler, ama bu fiyat SSCB'nin bir ton şeker üretiminin maliyetinden daha düşüktü. Bu açık değil mi?

Bunun ötesinde iki tür kredi vardı: ithalat ve ihracatı dengeleyecek ticaret kredileri ve buna ek olarak, Sovyetler Birliği ile birlikte yaptığımız enerji tesisleri, fabrikalar, makine sanayileri ve diğer şeyler için verilen iktisadi işbirliği kredileri.

Burada, Santiago de Küba'da Sovyetler Birliği'nden getirdiğimiz termoelektrik enerji tesisleri kurduk, makine ve yüksek tekstil tesisleri kurduk, Sovyetler Birliği'nden gelen teçhizat ile petrol rafinerisini modernize ettik. Demiryollarının geliştirilmesi programı Sovyetler Birliği'yle ekonomik işbirliği içinde yapıldı. Bunları, vereceğim rakamları daha iyi anlayabilmeniz için anlatıyorum.

1989'da durumun aşağı yukarı normal olduğunu söylüyordum. Sorunlar 1990'da başladı, ama hâlâ SSCB ile iyi bir anlaşmamız var. Sovyet ihracatı olarak 5,131 milyar rublelik anlaşma imzaladık, 5,131 milyar! Bunun da 3,828 milyar ruble değerindeki bölümü, ya da yüzde 75'i o yılın 31 Aralığına kadar yola çıkartılmıştı. 1,3 milyar rublelik ürün kararlaştırılmayı bekliyordu. Anlaşmanın kapsadığı 5,131 milyar ruble değerindeki malın yaklaşık 1,3 milyar rublelik bölümü gönderilmedi. Bu 1990'da oldu. Kimi yoldaşlar bu verileri biliyorlar, çünkü Ma-

yıs 1991 itibariyle geçerli durum hakkında bir rapor Haziranda Parti ve kitle örgütleriyle yapılan toplantılara sunulmuştu; ancak bunları yayınlamadık. Şimdi 1990'dan söz ediyorum.

Bu 1,3 milyar rublelik malın 300 milyon rublelik, 1990'da gönderilmeyen bölümü ertesi yılın Mayıs ayına kadar yollandı; tekrar ediyorum, 1,3 milyar değerindeki malın 1990'da ulaşmayan 300 milyon rublelik bölümü 1991'in ilk yarısında yerine ulaştı. Geriye teslim edilmeyen 1 milyar ruble değerinde mal kalıyordu, bunun da yaklaşık 559 milyon rublelik kısmı, bizim elimize geçmeyen 3.3 milyon ton petrole denk düşüyordu.

1990'IN İKİNCİ YARISINDA PETROL GÖNDERİLMESİNDE MEYDANA GELEN AÇIK

Böylece 1990'm ikinci yarısında petrol gönderilmesinde bir açık meydana geldi; toplam almamız gereken petrolde 3.3 milyon tonluk azalma olmuştu, ve bu bizi, 1990 sonunda, yakıt tüketimimizi ani biçimde düşürmek zorunda bıraktı. Bu, SSCB ile ekonomik ilişkilerimizin tarihinde ilk kez oluyordu. İlk kez petrol açığımız vardı; gönderilmesi en çok ciddiye alınmış olan mallardan biriydi bu ve 3.3 milyon ton eksiğimiz vardı. Bu durumda 1990 sonunda ekonomide ciddi bir yeniden düzenleme yapmak zorunda kaldık. Ama 1991 yılı da kararlaştırılmayı bekliyordu. Peki ne olacaktı?

Geleneksel olarak anlaşmayı önceki dönemin son yılında önümüzdeki beş yıllık dönem için görüşmüştük. 1990'da, 1991-95 dönemi için yapacağımız anlaşmaları ve gireceğimiz iktisadi ilişkileri tartışmalıydık, çünkü bunlar beş yıllık dönemler için yapılan anlaşmalardı. Ama yıl geldi geçti, mesele görüşülmedi. Doğal olarak bu durum benim tarafımdan hükümet başkamna -SSCB Başkanı Yoldaş Gorbaçov'a- çok sayıda mektup gitmesine neden oldu; mektup değiş tokuşları ve her türden çabalar gösterildi, çünkü 1991'de karşılaşılacak durum belirsizdi: Hangi anlaşmalar yapılacak, hangi mallar bize gelecekti? Tüm bu te-

mas ve görüşmelerin sonucunda 1991 için, yani beş değil bir yıllığına bir anlaşmaya vardık. Herşey değişmişti; yöntem, anlaşma tarihleri, vb. Bu anlaşmalarda bir dizi değişiklik yapılıyordu.

Açıkça, dostça, dürüstçe 1990 ve 1991 anlaşmalarının yükümlülüklerinin yerine getirilmemesinin ekonomimiz için sonuçlarının ne olacağını açıkladık; ve 1990 sonunda, gerçekten makul diyebileceğimiz bir anlaşmaya vardık. Bu ne öncekiler ne de 1990'ki gibiydi: şeker fiyatı önemli ölçüde düşürülmüştü, değerler ruble değil dolar üzerinden ölçülüyordu; şeker fiyatı 800 dolardan 500 doların az üzerine düşmüştü; şekerimizin fiyatı ton başına 300 dolardan fazla düşürülmüş oluyordu. Ama Sovyetler Birliği'ndeki mevcut koşullar açısından bakıldığında, yapabileceğimizin en iyisi olan makul bir ticaret anlaşmasına ulaşmıştık. Bu anlaşma Küba'nın satın alma gücünün, ürünlerimiz için ödenen fiyatların azalmasına bağlı olarak bir milyar dolardan fazla azalması anlamına geliyordu. Haziran ayında, şekerin yanı sıra nikel ve diğer ürünlerimizin fiyatları da düşürüldü. Bir milyar dolardan fazla kaybımız oldu.

1990'da Sovyetler Küba'ya 5,131 milyar ruble değerinde mal ihraç etmeyi kabul ettiler, ama anlaşmayı tam olarak yerine getirmediler. 1991'de 3,940 milyar ruble değerinde mal ihracını kabul ettiler, yani bir milyar ruble daha az.

Geleneksel olarak SSCB'den her yıl 13 milyon ton petrol alıyorduk, ama 1991 anlaşmasının işaret ettiği azami sınır 10 milyon tondu.

BU KOŞULLARDA ÜLKEMİZ NE KARAR ALDI?

Bu koşullarda ülkemiz ne karar aldı? Eğer fiyatlarda ve ihracatta önemli bir düşüş varsa, en gerekli olanlar için diğerlerinden fedakârlıkta bulunmak makuldür: bunlar yakıt, yiyecek, temel hammaddeler ve yedek parçalardı. Tüm lüks ve temel olmayan mal alımlarını durdurduk. 1990 sonunda televizyon setlerinin, radyo ve buzdolaplarının satışını sınırlamak zorunda kaldık, çünkü elektriği sınırlamak zorunda iken ev araçları dağıtmaya devam etmenin bir anlamı yoktu. Bunun yerine söz konusu malları, yer değiştiren işçi grupları ve üretim üzerinde

büyük etkisi olabilecek yerler için sakladık.

Vantilatörler, radyo, televizyon setleri ve arabalar bu listeye dahil edildi. Her yıl turistik amaçlı ve diğer türden hizmetler için kullanılmak üzere 8.000 ila 10.000 araba satın alıyorduk. Bazıları fabrikalara dağıtıldı ve düşük fiyatlardan satıldı; işçilere araba satın almaları için kredi verildi. Bunları araba başına 20.000, 25.000 ya da 30.000 pezo ödeyebilecek durumda olan fırsatçılara, ellerindeki parayı dolaşımdan çeksinler diye satamazdık. Bunun yerine arabalar aşağı yukarı maliyet fiyatına, düşük faizli taksitler üzerinden işçilere satıldı; fabrika işçilerine ödeme için yedi yıllık bir süre tanındı.

Doğal ki, varolan yakıt ve kaynak kıtlığı durumunda araba ve ev aletleri ithal edilmedi, ve vazgeçilmez olmayan birçok ürünün alımı azaltıldı; alımlarımızı çok gerekli ürünlerle sınırladık. Yeterince açık mı? Anlıyorsunuz değil mi?

Tarım aleti alımları neredeyse sıfıra düşürüldü, birkaç yüzle sınırlandı. Eskiden binlerce traktör satın alırdık. Yine inşaat çalışmaları için gerekli alet alımı birkaç yüze indirildi. Sulama sistemlerine hendek kazmak için ekskavatörler ve çok az traktör...

Ulaşım araçları alımı da asgariye indirildi; eğer yeterli yakıta sahip olamayacaksak neden traktör ve taşıt satın almaya devam edelim? Eğer yakıt sıkıntısı yüzünden öküzleri eğitmeye başlayacaksak neden bu araçlara o kadar yatırım yapalım?

İnşaat makinaları alımı en aza indirildi. Yalnızca sulama, drenaj, pirinç üretimi için sulama sistemleri, baraj yapımı ve gıda programı için mutlaka gerekli olan miktarlara indirildi. Yani bu yılki ticaret anlaşmalarında ithalatta büyük bir kesintiye gitmek yaptığımız ilk iş oldu.

SOVYETLER 1991 ANLAŞMASI ÇERÇEVESİNDE İHRACAT TAAHÜTLERİNİN NE KADARINI YERİNE GETİRDİ?

Sovyetler, 1991 anlaşması çerçevesinde, bu yılın 31 Mayıs tarihine kadar ihracat taahhütlerinin ne kadarını yerine getirdi? Ben bunu iki bölüme ayırmak durumunda kaldım: bazı yoldaşlarımıza Mayısta açıklanan ilk analizleri yaptığımız dönem, ve ikincisi de bu Kongre başla-

madan birkaç gün önceki 30 Eylüle kadar olan dönem.

Şimdiye kadar en iyi giden akaryakıt oldu.

10 Milyon tonluk petrol ve petrol türevleri almak için anlaşmalar imzaladık. Bunun tamamı petrol değil. Bunun bir bölümü dizel yakıt, gaz veya benzin olabilir. Henüz rafinerilerimiz bütün bu yan ürünleri yeterli oranda üretemediğinden -bu bütün ülkelerde olur- bazen bir takım ürünler diğerleriyle mübadele edilir. Orantılı bir biçimde, Sovyetler bize 31 Mayısa kadar 4,16 milyon ton petrol ve türevleri göndermiş olmalıydı.

31 Mayısa kadar, anlaşmaya uyarak akaryakıtın yaklaşık % 100'ünü gönderdiler, ama diğer gerekli ürünlerin hiç birini göndermediler ya da çok önemsiz bir miktarını gönderdiler. Dolayısıyla, petrolümüz vardı, ışıklarımız yanıyordu, taşımacılık yapılıyordu ve herşey normal gözüküyordu. Bununla beraber, petrol dışındaki bazı önemli ürünlerin arzı ne durumda? Çok önemli olan bazıları hakkında sayılar aktaracağım.

İnsanların tüketimi ve hayvan yemi olarak 1991 yılı için 1,5 milyon tonluk hububat anlaşmaları imzaladık; hububatın bir bölümü insanların tüketimi ve bazıları da piliç üretimi ve sığırların beslenmesi içindir. Tükettiğimiz unun tamamını henüz değirmenlerimizde üretmediğimizden, tamamı insanların tüketimi için olmak üzere 170.000 tonluk buğday unu ithalatına ilişkin anlaşmalar imzaladık. Bu açık mı? Bu açıklamayı anladınız mı? (EVET!) Hububatın ilk partisi Mayıs ayı sonuna kadar, yılın beşinci ayının sonuna kadar gelmedi.

Pirinç ve kırık bezelyeye insanlarımız çok düşkündür. O derece ki, bazı çocuklar bunları yemeye ortaokul ve lisede başka birşey yemeyi reddecek kadar çok alışıyorlar. Mercimek verseniz yemezler. Besin değeri açısından zengin olduğu söylense de, Incil'de mercimek çorbasının kişinin tüm haklarına bedel olduğu söylense de, yemezler. Pirinç ve kırık bezelyenin protein ve diğer yönlerden çok zengin olduğuna inanılır. 1991 yılı için 90.000 tonluk pirinç anlaşması -sürekli olarak SSCB'den aldığımız- imzaladık. Yediğimiz pirincin çoğu burada yetişmektedir, ama birazını Sovyetler'den birazını da Çin'den alıyoruz. 60.000 tonluk kırık bezelye anlaşması da imzaladık. 31 Mayısa kadar ne pirinç ne de kırık bezelye geldi; burada bulunduğumuz şu sırada yılın neredeyse yarısı geçti ve hiçbir şey gelmedi.

Yemeklik yağlara gelince. 1991 yılı için 70.000 tonluk ham bitkisel yağ ve 40.000 tonluk domuz yağı anlaşması imzaladık ve bunlar da sürekli aldığımız miktarlar. Açıkladığım gibi yiyecek alımımızı azaltmadık ama belirtilen güne kadar hiçbir mal gelmedi. 31 Mayıs 1991 tarihinden bahsediyorum.

Bir bölümü devamlı olarak SSCB'den gelen pastörize süt, yağ, konserve et, süt tozu gibi diğer yiyecek maddelerine ilişkin olarak ise... 31 Mayısa kadar bunların bir tonu bile gelmedi. Miktarlar çok büyük değildi ama bunlar önemliydi. 20 yıldan fazladır, her yıl 16.000 ton yağ gelir; bunun bir bölümü süt tozunun sulandırılmasında kullanılır. Süt tozunun yağı alınmıştır, dünya piyasalarında bu şekilde satılmaktadır ; biz buna yağ ilave ediyoruz. Yağın bir bölümü halka ve endüstriye dağıtılıyor. 31 Mayısa kadar bu yiyeceklerin hiçbiri gelmedi.

Tarım ve gıda programımız için çok önemli olan 1.1 milyon tonluk gübre anlaşmasını imzaladık; ama 31 Mayısa kadar sadece 41.000 ton , yani bağlantı yapılanın % 5'inden azı gönderildi. Şeker kamışı ve diğer pek çok şey için gübreleme zamanıydı ve gübrenin yalnızca % 5'i gelmişti.

Sülfür. Sülfür birçok endüstri için, ama özellikle nikel endüstrisi için çok önemlidir. Yılın ilk yarısında, 1990'daki bağlantılardan 25.000 ton geldi, ancak 1991 için imzaladığımız anlaşmalardaki 170.000 tonun 31 Mayısa kadar 1 tonu bile gelmedi.

Kereste. Devamlı olarak, SSCB'den her yıl 550.000 m3 kereste alırdık. 1991 yılı için 400.000 m3'lük kereste anlaşması imzaladık; 31 Mayısa kadar yalnızca 15.000 m3 geldi.

Kostik soda bir diğer önemli hammaddedir. Sığırların beslenmesinde kullanılan suyu çıkarılmış şeker kamışının işlenmesinde, birçok temizlik sanayisinde, şeker sanayisinde, ve kağıt, mukavva, sabun -ki burada büyük bir açık vardır-, deterjan ve diğer ürünlerde bu ürünün kullanılması zorunludur. 1990 yılı için 35.000 tonluk kostik soda bağlantısı yaptık ve yalnızca 6.000 ton geldi; bu da, daha önce söylediğim gibi, yeterli miktarlarda gönderilmeyen ürünlerden biri. 1991 anlaşmasında -bir kez daha tekrar ediyorum, yalnızca mutlak olarak gerekli olan

maddeleri içermektedir- 35.000 tonluk bir bağlantı yaptık; 31 Mayısa kadar hiç birşey almadık.

Sodyum karbonat da tabaka camın ve özellikle gıda ve tıpta kullanılan cam kapların üretiminde bir diğer önemli hammaddedir. Cam kaplar üretilemedi, oysa bunlar tıpta ve yiyeceklerin paketlenmesinde zaruridir. 1990 yılı için 17.000 tonluk bağlantı yaptık ve yalnızca 3.000 tonu geldi. 1991 yılı için yaptığımız 17.000 tonluk bağlantının 31 Mayısa kadar hiçbiri gelmedi.

Kağıt ve karton için kağıt hamuru gereklidir. Kağıt hamuru ile şeker kamışının hamurunu -bir miktar eklemek zorundayız- karıştırıyoruz. 15.000 tonluk bağlantı yaptık ama 31 Mayısa kadar gelen hiçbir şey yok.

Kağıt ve karton, birçok şey için gerekli: Kitaplarda, gazetelerde, dergilerde, burada ürettiğimiz ve ihraç ettiğimiz malların paketlenmesinde. 110.000 tonluk bağlantı yaptık ama 31 Mayısa kadar yalnızca 400 ton gazete kağıdı gönderildi. Bu nedenle, Granma, Juventud Rebelde ve Trabajadores, yani ulusal basınımız, baskı miktarlarını azaltarak asgariye indirdi, ve oldukça şanslıyız ki, okullarımız faaliyetlerini sürdürüyorlar ve ders kitapları için de bir miktar kağıdımız var.

Tabaka çelik biçerdöğer makinaları, saban ve diğer binlerce malzemenin yapımında kullanılıyor. 550.000 tonluk bağlantı kurduk ama 31 Mayısa kadar gelen bir şey yok.

Teneke kutu ise pastörize sütün ve domates salçasının kutulanması için önem taşıyor. Bu rakamlardan bazıları çoktan aşağı çekildi. 40.000 tonluk anlaşma imzaladık ama 31 Mayısa kadar yüklenen birşey yoktu.

Yağ, deterjanlar ve sabun. Bu ürünlerin imalinde kullanılan hammaddeler ve bu ürünlerin bir kısmı bize daha önce geldi. Bu alanlarda Sovyet malzemesiyle ya kapasitemizi arttırdık ya da yeni yatırımlar yaptık. Esas olarak sabun üretimi için 28.000 tonluk mum yağı bağlantısı yaptık. 6.000 ton sabun ve 12.000 ton deterjan ise üretilmiş durumda. Fakat 31 Mayısa kadar bunların içinden yalnızca 1.400 ton yağ geldi.

LASTİK FABRİKALARININ KAPASİTESİNİ ARTIRMA ÇALIŞMALARININ ORTALARINDAYIZ

Lastik, kauçuk ve lastik boyası. 1991 yılı için 270.000 lastiklik anlaşma imzaladık, çünkü bir kısmını burada üretmemize karşın ihtiyacımız olan lastiğin büyük bir bölümünü ithal ediyoruz. Lastik fabrikalarının kapasitesini arttırma çalışmalarının ortasındayız, ama bunların bir bölümü çok kaliteli lastik üreten SSCB'den ve diğer sosyalist ülkelerden geliyor. Lastikleri burada üretebilmemiz için kauçuk ve boyaya gereksinmemiz var. 31 Mayısa kadar hiç lastik, sentetik kauçuk ya da boya gelmedi.

Pamuk ve diğer tekstil ürünleri. 1991 yılı için, 30.000 tonluk pamuk bağlantısı yaptık ve 31 Mayısa kadar bir ton bile gelmedi.

Jüt torba ve kenaf iplik gibi devamlı olarak Sovyetlerden aldığımız diğer ürünler için bağlantı yapamadık.

Amonyak, nikel endüstrisinde ve gübre imalatında kullanılmaktadır. Sülfür ve antrasitle birlikte esas olarak nikel sanayinde kullanılmaktadır; dolayısıyla SSCB'ne yönelik nikel ürünleri arzımız da amonyağa dayanıyor. Buna rağmen bağlantı yaptığımız 100.000 tonun ilk partisi Mayıs ayına kadar gelmedi.

Metaller ve tabaka halindeki demir dışı madenlerden 1991 yılı için 28.630 tonluk tabaka ya da külçe bakır, alüminyum, kurşun ve çinko anlaşması imzaladık. Bildiğiniz gibi, kapılar, inşaat malzemeleri sanayii, paketleme, ev eşyaları ve daha birçok çalışma alanında -bakım, su tesisatı vb.- bunlar çok önemli. 31 Mayısa kadar kesinlikle hiçbir şey gelmedi.

Yedek parça ve malzemeler. Söylediğim gibi, malzeme miktarı asgariye indirildi; ve 31 Mayısa kadar hiçbir şey almadık. İstediğimiz 101.7 milyon dolar değerindeki yedek parçanın yalnızca 3.3 milyon dolarlık bölümü yüklendi.

Tüketici malları yedek parçaları. 1991 yılı için, 17.4 milyon dolar değerinde, televizyon seti, saat, buzdolabı, dikiş makinası, vantilatör,

çamaşır makinası, bisiklet ve diğer tüketim mallarının yedek parçalarına ilişkin anlaşma yaptık. Mayıs ayının sonuna kadar bunlardan hiçbiri gelmedi.

Nikel sanayii, diğer sanayiler ve Sovyet malzemesinde de aynı şey oldu.

Bütün bu bilgiler Mayıs ayının sonunda planın ne ölçüde gerçekleştiğini göstermeye yönelik. Bunları halkın tümünün bilmesi gerektiğini düşünüyorum, haksız mıyım? Çocuklar süt içebilsinler diye biraz şişe yapmak için çekilen başağrılarını, üzüntüleri, formül ve mucize arayışını, ülkenin bu nakit para sıkıntısında herhangi bir piyasadan biraz sodyum karbonat bulabilme çabasını düşünebilirsiniz. Anlaşmaları imzalanmış, her zaman gelen ürünlerle yaptığımız bira ve rom şişeleri ve tüm diğer malların üretiminde karşılaştığımız sorunları takdir edersiniz. Daha önceleri de bir yıldan diğerine bir gecikme olabilirdi, ama sonuçta ürünler gelirdi. Biz de stoklarla idare ederdik.

Şimdi, 1 Haziran ile 30 Eylül dönemini ele alan ikinci bölüme geçeceğim ve sonra da diğer sosyalist ülkelere ilişkin bilgiler ekleyeceğim.

Eylûl ayında planın tamamlanmasıyla birlikte, söylediğim gibi, Sovyetler'le 1991 yılı için, 3.940 milyon dolarlık ihracat anlaşmaları imzaladık. Bu değer daha önce tartışma gündemine gelmeyen borçların düzenlenmesi ve akaryakıt fiyatının ayarlanması için, iki parti arasında, geçen yıl ortalarına doğru, anlaşmalar yoluyla yeniden ayarlandı; ve böylece aslında Küba'nın eline 3.363 milyon dolar değerinde ürün geçecekti.

YETERLİ ŞEKERİMİZ OLMADIĞINDA SSCB'NE KARŞI TAAHHÜTLERİMİZİ YERİNE GETİRMEK İÇİN GEREKLİ ŞEKERİ SATIN ALDIK

Bu rakamları açıklamanın bazen biraz karışık olduğunu bu nedenle söylemiştim. Yılın başında 3,940 milyon dolar değerinde ürün için anlaşma imzalamak bir şeydir; 31 Mayısa kadarki dönemde olduğu gibi,

yıl boyunca yaşanan gelişmeleri ve yılın ortasında ve sonunda olup bitenleri gözlemlemek oldukça farklı bir şeydir. Ne zaman borçlardan söz etsem, elbette anlıyorsunuz, bu politikamızı temel alarak SSCB'ne karşı taahhütlerimize son yıllarda kesinlikle uymuş olmamızdandır. Yeterli şekerimiz olmadığında, SSCB'ne karşı taahhütlerimizi yerine getirmek için, ne miktarda şekere ihtiyacımız varsa satın aldık. Bu politikayı bir ilke ve dürüstlüğün gereği olarak -her zaman, birinci nedenle ya da diğerinden dolayı- yıllar önce geliştirdik. Şeker kamışı hasadında rekolte 8 milyon ton olduğunda, ki bu yeterli değildir, 4 milyon tonun biraz üzerinde SSCB'ne şeker gönderdik. Başka anlaşmalarımız da var ve bu durumlarda da taahhütlerimizi karşılayabilmek için şeker satın aldık. Bu daha sonra Sovyetler'in güvence verdiği şeker satışıyla ödenecek borçlara yol açtı. Bu borç yeniden görüşülemediğinde -yani ertelendiğinde- borcun ödenmesi için belirli miktarlarda şeker gönderdik. Bunun sonucu alım gücümüz bir kez daha düştü. Petrol miktarının yeniden düzenlenmesinden söz ettim, çünkü dünya piyasalarındaki petrol fiyatına bağlı olarak, birtakım yeniden düzenlemeler ve miktarında bazı azalmalar oldu. Bu daha fazla petrol anlamına gelmiyordu ama ihracat için 10 milyon tondan daha az petrol anlamına geliyordu.

Söylediğim iki nedenden dolayı, yılın başındaki 3.940 milyon dolar değerindeki ürün miktarı yılın ortasında azaltıldı: yeniden görüşülemeyen eski borçların ödenmesi -dolayısıyla bu borçları ödemek için daha az şeker verilecek- ve akaryakıt fiyatlarındaki küçük bir düşüş nedeniyle. Bundan dolayı, 3.940 milyon dolar değerindeki malların miktarı azalarak 3.363 milyon dolara inmiştir.

Bu olgu her zaman gündemdedir. Gazeteler ne söylerse söylesin eğer bunlar açıkça anlatılmazsa anlaşılamaz ve ben de size burada bunları anlatmaya çalışıyorum.

31 Mayısa kadar 710 milyon dolar değerinde mal geldi; Eylül sonuna kadar yani dört ay sonra, bu rakam 1.305 milyon dolara, ya da yıl boyunca gönderilecek ürün değerinin % 38'ine yükseldi. Yılın üç çeyreği geçtiğinde ürünlerin % 38'i yollanmıştı -Mayıs ayı sonuna kadar 710

milyon değerindeki malın 650 milyon değerindeki bölümü akaryakıttı ve diğer malların da değeri yalnızca 60 milyon dolardı.

30 Eylüle kadar 1.305 milyon değerinde ürün geldi ya da yolda. Bunun 985 milyon dolar değerindeki bölümü akaryakıttır - bu, gönderilen malın toplam değerinin % 76'lık bölümüdür. Yaklaşık tamamı akaryakıttır ve küçük bir miktarı burada bahsettiğim diğer gerekli maddelerdir.

Şimdi kısaca bunlara bir kez daha teker teker değineceğim.

30 Eylüle kadar akaryakıtın % 75'i yollandı, bağlantı yaptığımız bölümün % 95'i de bugüne kadar geldi. Bu durumda 30 Eylüle kadar olan akaryakıt dağıtımı son derece iyidir. Geriye sadece % 5'lik bölüm kaldı, bu da birkaç yüzbin tona eşittir. Eylül sonu itibariyle 400.000 tonluk bir açık vardır.

Size bir şeyi açıklamayı unuttum, o da şu, bu güne kadar almamız gereken akaryakıtın Eylül ayı sonuna kadar % 95'lik bölümü ve yıllık toplam miktarının da % 71'lik bölümü geldi. Bir değişiklik var - bahsettiğim 400.000 ton özellikle bu yılki tüketimin 3 milyon ton azalması göz önüne alınırsa bu bizi Ekim ayından başlayarak çok zora soktu. Bu nedenle, 3 milyon tona ilaveten, tüketimimizi Eylülde bile azaltmak zorunda kaldık ve bu azaltmayı Ekim, Kasım ve Aralık aylarında da sürdüreceğiz. 10 milyon tonluk plan bile bizi oldukça sıkıştırırken şu anki açığımız akaryakıt durumunu daha da gerginleştiriyor.

İnsanların ve hayvanların tüketimi için gerekli hububatın ve buğday ununun bu yıl gönderilmesi gereken miktarının yaklaşık % 45'i gönderildi; yani bu yılın % 75'inin geçmesine karşın anlaşmalarda şart koşulanın % 45'ini aldık.

30 Eylüle kadar hiç pirinç gelmedi, kırık bezelyenin % 50'si, bitkisel yağın % 16'sı, domuz yağının % 7'si, pastörize sütün % 11'i, yağın % 47'si, konserve etin % 18'i, süt tozunun % 22'si, taze ve konserve balığın % 11'i, gübrelerin % 16'sı, -kereste miktarım 400.000 m3'ten 200.000 m3'e düşürdükten sonra- kerestenin % 47'si geldi ve hiç sülfür gelmedi. Söylediğim gibi daha önce 500.000 m3'ten fazla kereste

alıyorduk.

Petrolün fiyatındaki düşme ve şeker borçları nedeniyle yeniden düzenlemeler yapılmak zorunda kalındığını açıklamıştım. Ama daha önce anlaşmış olduğumuz kimi rakamları eklemek zorundayım. Söz verilen kerestenin çok az bir miktarının geldiğini görünce, tamam dedik, ve bu miktarı yarı yarıya azalttık; aradaki fark da yeniden görüşülemeyen şeker borcumuzun ödenmesine yarayacak. Böylece kereste miktarını 400.000 m3'ten 200.000 m3'e indirdik ve geriye kalan bu 200.000 m3'ün % 47'si geldi.

Kostik soda, sodyum karbonat ve kağıt için gerekli kağıt hamurunun hiçbiri gelmedi; kağıt ve mukavvanın % 2'si, -daha önceki miktarı yeniden ayarlayıp 550.000 tondan 350.000 tona indirdikten sonra- tabaka çeliğin yalnızca % 1.9'u geldi.

Teneke kutuların % 15'i, yağın % 13,5'i, sabunun % 5'i ve lastiğin % 1,6'sı geldi; deterjan ise hiç gelmedi. Bağlantı yapılan her yüz lastikten ikisinden az geldi.

Sentetik kauçuğun % 11'i geldi; lastik boyasının ve pamuğun ve diğer tekstil ürünlerinin de hiçbiri gelmedi.

Başlangıçtaki 100.000 ton olan amonyum miktarı 70.000 ton olarak yeniden düzenlendikten sonra, ısmarlananın % 54'ünü; demir dışındaki madenlerin ve metallerin % 26'sını, -daha önce bahsetmediğimateş tuğlalarının ise % 10'unu aldık. Çimento ve diğer birçok şey, mekanik ve metalürji sanayiindeki fabrikalarda kullanılır.

Bahsettiğim gibi, anlaşmalardaki tarım, inşaat ve sanayi malzemelerinin miktarını epeyce düşürdükten sonra bunların % 38'i ve her bir malzemenin yedek parçalarının da % 10'u gönderildi. Lokomotif, sanayi makineleri ve diğer üretim malzemeleri yedek parçalarında da benzer bir durum vardır. Buzdolabı, televizyon seti gibi tüketim malları yedek parçalarının da % 1,1'i - bağlantı kurulan her yüz dolar değerindeki malzemenin 1 dolar ve 10 centlik bölümü- geldi.

Bu elbette daha fazla böyle gitmez, ekonomik işbirliği içinde yer alan projelerimizin nasıl yara aldığını anlatmayacağım; böyle 84 kalem

var. Yürüttüğümüz 84 proje var; bunların bir kısmı ülkemizin gelişmesi için çok önemli olacak: Camarioca'da bir nikel fabrikası, birçok termik santral, bazı makine fabrikaları, bir nükleer santral, bir petrol rafinerisi vb. Bazıları çok önemli, bir kısmı orta derecede önemli ve kimi daha az öneme sahip: toplam sayıları 84. Bu durum, tüm bu ekonomik işbirliği projeleri için ihtiyaç duyulan mal arzını olumsuz etkilemiştir.

TÜM BUNLARI SERZENİŞTE BULUNMAK İÇİN YA DA ELEŞTİRİ OLARAK ANLATMIYORUM; YALNIZCA DURUMUN NEDENLERİNİ AÇIKLIYORUM

Yoldaşlar, tüm bunları serzenişte bulunmak için ya da eleştiri olarak anlatmıyorum; yalnızca siz delegelere, elimden geldiğince açık olarak, durumun nedenlerini açıklıyorum. Sovyetlerin - Sovyet hükümeti ve liderlerinin bu taahhütlerini yerine getirmek için çaba gösterdiğini iddia edebilirim; ama bu ülkede yaratılan karmaşa ve dağınıklık koşullarında bu çok zor bir işti. Bunu açıklamak zorunda kalmak acı verici, ama insanların bunun farkında olmadıklarını düşünemezsiniz.

Kimi ek ayrıntılara daha değineceğim. Tüm bunlara ek olarak, aynı anda, Doğu Avrupa'da sosyalist kampın çökmesiyle birlikte devreye giren birçok ters etkeni de eklemelisiniz. Böylece dünyanın bu bölümüyle yaptığımız ticaret pratik olarak son buldu, bu ülkeler şekerimiz için bize tercihli bir fiyat ödüyorlardı ve ülkemizin ekonomik gelişimi ve tüketici malları anlamında önemli ürünler veriyorlardı.

Bu olumsuz etkenlerin kimilerini sıralamak gerekirse, Demokratik Almanya Cumhuriyeti'nden almakta olduğumuz ve halkımızın yaklaşık beş aylık ihtiyacı için yeterli olan ve yaklaşık 220 milyon kuart süt üretmekte kullandığımız 22.000 ton süt tozunu düşünün.

Demokratik Alman Cumhuriyeti ile yaptığımız anlaşmalar ve bu ülkede yaptığımız yatırımlar uyarınca, ülkelerinde ürettiğimiz maya karşılığında süt tozu alıyorduk. Genelde Almanlar -en azından DAC'ndeki Almanlar-çok fazla tereyağı tüketirler ve bu yüzden kollesterol ve kalp

hastalıkları çok yaygındır. Almanlar tereyağı üretiminde, ortaya çıkan kaymağı alınmış süt fazlasını hayvanlara veriyorlardı. Biz, bu fazlaları süt tozuna çevirmelerini ve kendi fabrikalarımızda melastan ürettiğimiz, vitamin ve mineral açısından zengin ve hayvan besini olarak daha uygun olan torula mayası karşılığında değiş tokuş etmelerini önerdik. Torula mayasını oldukça ekonomik bir biçimde üretiyorduk, ancak 1 ton torula mayası üretimi tonlarca melas gerektirdiğinden bu alanda 11 fabrika kurulmuştu: Bu fabrikaları geliştirmek için büyük yatırımlar gerçekleştirdik; 1 ton torula mayasını 1 ton süt tozu karşılığında mübadele etmek üzere 10 yıllık bir ticaret anlaşması yaptık. Sosyalist sistemin çökmesi ve iki Almanya'nın birleşmesi -daha doğrusu Federal Almanya'nın Demokratik Almanya Cumhuriyeti'ni yutmasıyla-birlikte tüm bu sözler inkar edildi ve bizim için rasyonel ve yararlı bir alışveriş olmasına rağmen 22000 ton süt tozu elimize geçmedi. Bulgaristan'dan yılda 14700 ton donmuş tavuk, 60000 ton buğday ve 2500 ton peynir alıyorduk. Pizzacılardaki peynirin çoğu Bulgaristan'dan gelmekteydi. Her yıl halkın ihtiyaçlarını karşılamaya yetecek ölçüde, Bulgaristan ve DAC'den 17000 ton domuz yağı ve bira fabrikalarımıza DAC ve Çekoslovakya'dan yılda 54000 ton malt alıyorduk. Küçük miktarlarda malt, oradan buradan elde etmeyi becerdik, ama şimdi asıl sorun malt değil, şişeler; çünkü hiç sodyum karbonat alamıyoruz.

ADC, Bulgaristan, Çekoslovakya, Romanya, Macaristan ve Polonya'dan her yıl 35,3 milyon pezo değerinde X-ışın filmi ve tıbbi malzeme alıyorduk. Yani son 30 yıl boyunca tüm ticaretimizi, arzımızı ve ticaret anlaşmalarımızı bu ülkelerle yaptığımız anlaşmalara uyabilmek üzere düzenlemiştik.

Her yıl ADC, Polanya ve Romanya'dan 19,9 milyon pezoluk tarım aletleri, ADC, Çekoslovakya, Polonya ve Romanya'dan 53 milyon pezoluk şeker üretim ekipmanı ve yedek parçaları, Macaristan'dan 285 kent içi otobüsü -bu ülke 1989'da bize 570 otobüs satmıştı- ve bu ülkeler ile SSCB'den 85,9 milyon pezoluk ulaştırma, inşaat, tarım, elektrik üretimiyle ilgili yedek parça alıyorduk. Buna ek olarak, bu ülkelerin bi-

rinden ya da diğerinden sanayimiz için önem taşıyan hammeddeler, Bulgaristan ve diğerlerinden gübre, neredeyse tümü ADC'den olmak üzere tarımda kullanılacak potasyum alıyorduk.

Federal ve Demokratik Almanyaların birleşmeleri ile, Alman hükümeti tek taraflı olarak Küba ile DAC arasında uygulanmakta olan hükümetler-arası anlaşmaların tümünü iptal ederek, ekonomimizi güç durumda bıraktı. Bu anlaşmalar şeker üretiminin bir bütün olarak geliştirilmesi (karşılıklı olarak çeşitli aletler alışverişinde bulunuyorduk), nikel tesisleri inşaatı (Almanlar Camarioca'da yapılmakta olan nikel tesisinin önemli yatırımcılar arasındaydılar), turunçgil yetiştirilmesi ve işlenmesinde sınai gelişme, muz üretimi, eski ADC'ye A sınıfı alkol vermemizi sağlayacak olan alkol üretim tesislerinin yeniden inşası, Camagüey, Ciego de Avila ve Las Tunas eyaletlerindeki jeolojik araştırmaların bütünlüklü geliştirilmesi, bilim ve teknolojide gelişmenin hızlandırılması, sınai projeler için hükümetler-arası krediler ve bilim ve teknoloji alanlarında paralel kurumlar arasında karşılıklı anlaşmalar gibi konuları kapsıyordu.

Dahası ABD ambargosu sıkılaşıyor, ve barış koşullarında olağanüstü bir dönem yaşıyorduk. Bildiğiniz gibi ülkemiz savaş koşullarında meydana gelebilecek bir olağanüstü döneme, toptan bir deniz ambargosu, dışarıdan hiçbir şeyin gelmemesi durumuna epey zamandır hazırlanıyordu. Böylesi bir dönemde ne yapacağımızı, neye sahip olacağımızı, kendimizi nasıl savunacağımızı, böyle bir durumla nasıl başa çıkacağımızı hesaplıyorduk. Bir gün, barış koşullarında kendimizi olağanüstü bir dönemle yüz yüze bulacağımızı kimse hayal bile etmemişti. Bütün anlattıklarım buna indirgenebilir.

EN ZAYIF NOKTALARIMIZDAN BİRİ DE AKARYAKITTIR

En zayıf olduğumuz noktalardan biri de akaryakıt. Daha önce de söylediğim gibi, akaryakıt fiyatları yükseldi. Şeker fiyatlarının tercihli fiyatlar olduğu söylenmektedir, fakat dünyada petrolden daha "tercihli" bir fiyata sahip olan başka bir ürün yok. Petrol fiyatının üretim maliyetleriyle hiçbir ilişkisi bulunmuyor, tekelci bir fiyatlama var. Daha önce

de söylediğim gibi, bir zamanlar tonu 14 ya da 15 dolar olan petrol fiyatları 200 doların üstüne çıktı; şimdi biraz daha az, ama hâlâ çok yüksek.

Devrimin zafer sevincinin yaşandığı zamanlarda ülkemiz yılda 4 milyon ton petrol kullanıyordu ve bir ton petrolün maliyeti bir ton şekerin % 15'i civarındaydı; bu bir ton şekerle yaklaşık yedi ton petrol alıyorduk. Dünya piyasalarında şeker fiyatının dibe oturmasıyla birlikte şimdi yalnızca 1.4 ton petrol alabilirsiniz; Devrimin zafer yıllarında aynı miktarda şekerle 7 ton petrol alabilirdiniz.

Sovyetlerle yapılan anlaşmalarda size anlattığım gibi, cari petrol fiyatlarını kullanarak, her bir ton şekerle beş-altı ton arasında petrol satın alırdık. Belki bu devrimin başlarmdaki "dünya piyasası"ndaki miktar kadar değildi, ama yine de makul bir miktardı; çünkü, bu dönemde en pahalı ürün olan petrolde bir fiyat patlaması ve tekelci bir yapı vardı. Bu dönemde, nüfusumuz oldukça azdı ve dört ton petrolü bir ton şekerle ödüyorduk. Küba'daki evlerin % 50'sinde elektrik vardı ve bu % 50 de şimdi kullandıkları elektriğin yarısını kullanıyordu.

Doğal olarak, ABD ablukasının ortasında, emperyalist ablukaya karşı bize yardım edecek olan diğer sosyalist kampla ekonomik ilişkilerimiz ve beş yıllık anlaşmalarımız ve beş yıllık anlaşmalar temelinde de düzenli bir ekonomik ve sosyal gelişmeye dayanan ve 20 yıldır süren, geleceğe ilişkin planlar hazırladık. Nitekim nüfus 6.5 milyondan 11 milyona çıktı, elektrik kullanan evlerin oranı % 90'a yükseldi, ev başına düşen enerji tüketimi de ikiye katlandı.

Söylediğim gibi bütün ekonomik ve sosyal gelişme planlarımız diğer sosyalist ülkelerle kurduğumuz kusursuz ekonomik ilişkilere dayanıyordu. Petrol tüketimimiz 13 milyon tona yükseldi, ve keskin bir azaltmayla 10 milyon tona indirmek zorunda kaldık; azalma devam ediyor, ama ışıklarımız hâlâ yanıyor.

Gelecek yıl ne kadar akaryakıtımız olacağını, şeker fiyatının ne kadar olacağını ve hatta SSCB'nin petrol ihraç edip edemeyeceğini kimse bilmiyor. Bizim şekerimize ihtiyaçları olduğunu biliyoruz ama acaba hiç ihracat yapabilecekler mi? İhracatı kim yapacak? SSCB mi yoksa tek tek cumhuriyetler mi? Şekerimize ne fiyat verecekler? Dibe oturan

fiyatlardan mı isteyecekler? Hangi şirketlerle müzakere yapacağız? Bunların hepsi çetin sorunlar, hiç çözüm de gözükmüyor. Bu nedenle akaryakıtın en zayıf noktamız olduğunu söylüyorum.

Ülkemiz için akaryakıt arayarak zaman kaybetmedik: binlerce kuyu açtık; ama okyanusta değil, çünkü bunu yapacak kaynak, malzeme ve teknolojiye sahip değiliz ve Sovyetler de sahip değil. Ama sismik haritaların maden damarı gösterdiği yerlerde yoğunlaşarak çalışmalar yaptık ve buralardan petrol çıkarttık; yine de ülkemizin gereksinimini karşılamaktan uzağız. Su gücünü kullanacak büyük kaynaklarımız ve kömür damarlarımız olmadığı için enerji sorunu da en karmaşık sorunlarımızdan biri.

Bütün bu sorunlar ortaya çıkmaya başladığında, iki yıldan beri planlar hazırlamaya başladık ve yoğunlaşarak çalışıyoruz. Bunu yapmaya iki yıldan uzun bir süredir başladık. Bu sorunlardan, ne kadar gerçekçi ve öngörülü olduğumuzu göstermek için söz ediyorum. 26 Temmuzda, eğer sosyalist blok dağılırsa, sosyalizmi savunmaya devam edeceğimizi söyledim ve eğer SSCB'de bir iç savaş patlak verirse -olmasını beklemediğimiz ya da daha doğrusu istemediğimiz şeyler- ve SSCB parçalanırsa, bu inanılmaz durumda bile, sosyalizmi savunmaya devam edeceğimizi söyledim.

O zamandan bu yana iki yıl ve üç ay geçti. Bazıları o katı, güçlü, kuvvetli ve son derece çetin sınavlardan geçip ayakta kalmış SSCB'nin dağılma olasılığı karşısında, bunu sabah güneşin doğmaması gibi düşünerek, şaşırmış olabilirler. Bazıları bir fantezi olarak pembe filler gördüğümüzü düşünmüş olabilir. Ama, maalesef, pratikte bunların hepsi şimdi oluyor. Kendimizi bu istisnai koşulların içinde bulduk. Bana bunların olacağını düşündürten neydi? Sovyetler Birliği'nde gördüğümüz olaylar ve eğilimler.

Bir ilke ve saygının gereği olarak hiç kimse diğer ülkelerin iç işlerine karışmaz. Bunun içindir ki, saygı gösterme konusunda katı bir politika izliyoruz ve diğer ülkelerden de kendimiz için aynı saygıyı bekliyoruz. Sovyetler Birliği'nin iç işlerine hiç müdahale etmedik, farklı düşüncelerimiz olmakla birlikte çok saygılı olduk. Üstelik ilerleyen sosyalizmle ilgili olarak hiç kimse ilk söylediklerimize itiraz edemedi.

KİM SOSYALİZMİ GELİŞTİRME FİKRİNE KARŞI ÇIKABİLİR?

Sürekli sosyalizmi geliştirmek için mücadele ettiğimize göre kim bu fikre itiraz edebilir? Her gün aynı amacı hedefliyoruz, bazıları "perestroyka" hakkında konuşmaya başlamazdan çok önce, biz -3. Kongre'de- rektifikasyondan sözediyorduk.

Bundan birkaç ay sonra, şu ünlü kelime "perestroyka" vurgulanmadan önce, biz rektifikasyon kavramını açık ve anlaşılır, kategorik hale getirmiştik. Hatalar yapıldığının, tedavi gerektiğinin, bu sorunlara çözüm aramamız gerektiğinin, olumsuz eğilimleri düzeltmek ve eski ve yeni sorunlara çözümler bulmak zorunda olduğumuzun farkındaydık. Sorunlarımızın kimilerinin diğer sosyalist ülkelerin deneyimlerini kopya etmemizin bir sonucu olduğunu anladık. Gerçekten kopya etmiştik -ama haksızlık etmeyelim- çünkü sosyalizme ilk sahip olanlar onlardı, ve tümü kötü olmayan muazzam bir prestije ulaşmışlardı. Bir çok alanda yararlanabileceğimiz çok yararlı deneyler var, ama ne yazık ki, biz kendi ülkemizde herşeyi mekanik olarak kopya etme tuzağına düştük; oradan gelen herşey kutsaldı ve sorgulanamazdı, küçük bir kitaba yazılmış olan herşey tartışılmaz sayılıyordu. Bu eğilim güçlü kökler saldı, ve içtenlikle söylemeliyim ki, yurttaşlarımızdan bazıları bundan pek de memnun olmadılar.

Bu bir eğilimdi ve eğilimler sadece eğilimdir. Bu ülke bizim dostumuzdu, bize destek verdi ve dayanışma elini uzattı, bize çok yardımcı oldu. SSCB minnettar olduğumuz bir ülkedir; hemen kapımızın dibinde bizi tehdit eden, ambargo uygulayan düşmanla karşı karşıya gelme meziyetine sahip bir ülkedir. SSCB, emperyalist ideolojiye, onun kirli propagandasına, onun iğrenç toplumsal-ideolojik ve diğer sistemlerine karşı çıktı. Burada Küba'da da, sosyalist ülkelerden gelen herşeyi idealize eden bir eğilim, karşıt uçta gelişti. Kimi zaman onları taklit ettik, kimi zaman da öteki sosyalist ülkelerde düşülen kimi hataları biz burada düzelttik.

Zamanımızı aldı, ama sonunda sosyalizmi reddetmeksizin geliştir-

mek için birçok şeyin düzeltilmesi gerektiğini kavradık. Sosyalizmi geliştirmek, hiç bir biçimde, sosyalizmin ülkemize, insanlarımıza ve dünyaya kazandırdığı çok büyük değerlerin inkârı anlamına gelemez. Ama, rektifikasyon ihtiyacının farkına ilk varanlar bizler olduk.

SSCB'de sosyalizmi geliştirmekten, bilim ve teknolojideki ilerlemeleri hızlı bir bçimde uygulamaktan sözedilmeye sonradan başlandı. Kuşkusuz, bu emperyalizmle, onun tarihsel ekonomik kaynakları ve teknolojisi ile mücadelede mutlak olarak gerekli birşeydir. Söylediğim gibi, 2.Dünya Savaşı'ndan sonra emperyalist ülkeler dünyadaki bütün altını topladılar; sanayileri sapasağlam kalmıştı. Oysa SSCB tamamıyla tahrip edilmiş durumdaydı. Sosyalizm Avrupa'nın en sanayileşmiş ülkelerinde değil, geri kalmış ülkelerinde, tarım ülkelerinde gelişti.

Bizim tüm spekülasyon belirtileri, hırsızlık ve yasaya aykırı kazançlara karşı mücadele etmemiz gerektiği gibi, orada da emek harcamadan para kazanmaya karşı mücadele etmekten -harika bir şey- söz ediliyordu. Bence harika bir şeydi bu.

Biz aynı şekilde alkolizme karşı mücadelenin de harika bir şey olduğunu düşünüyorduk. Hele o ülkede, insanların günde üç posta içmeleri normal sayılıyorsa, hele oraların havası çok soğuksa ve sarhoşlar o havada tüm gün sokaklarda dolaşıyorlarsa... Tüm bunların çok ahlaklı şeyler olduğunu düşünüyorduk.

Bu ilk evrenin -mükemmel ve iyi olan- fikir ve kavramlarıyla yakından tanışma şansım olmuştu.

Küba delegasyonuna başkanlık ettiğim, Ekim Devrimi'nin 70. zafer yıldönümü kutlamalarını hatırlıyorum. O sırada, Karşılıklı Ekonomik İşbirliği Konseyine (COMECON) üye ülkelerin temsilcilerinin bir toplantısı olmuştu; çok samimi bir yuvarlak masa toplantısıydı. COMECON'u ilgilendiren birçok değişik konu hakkında konuşmuştuk. Olimpiyat Oyunlarını bile görüşmüştük. Sorunu ortaya çok net bir şekilde koymuştum. Kore Demokratik Halk Cumhuriyeti'ni düş kırıklığına uğratmamalıydık. Eğer Los Angeles'a gitmeme nedeni olarak güvenlik konuları sayılmış idiyse, bir Amerikan üssü olan ve her gün şiddetli

baskılar uygulanan Güney Kore'ye gitmemizin ne mantığı vardı? Ben, Olimpiyatlar boykot edilmeli veya hiç kimse katılmamalı demedim. Çok basit bir şekilde, en azından onurlu bir formül bulmalıydık ki, Kore Demokratik Halk Cumhuriyeti de Oyunlara katılabilsin; önerdiğim formül Olimpiyatların iki ülke arasında paylaşılmasıydı. Bütün söylediklerim ilgiyle ve dikkatle karşılandı.

Bizim rektifikasyon sürecimiz, ve büyük ölçüde diğer sosyalist ülkelerden kopya edip burada uyguladığımız Ekonomik Planlama ve Yönetim Sistemiyle ilgili acı deneylerimiz hakkında konuşma şansım oldu. Onları, kendilerini, bizim çeşitli konularda yaşadığımız, bu akımlara ve deneylere kaptırmamaları -burada çok zaman alacağı için tekrarlamak istemiyorum- konusunda uyarma şansı da buldum. Orada çok içten konuştum. Onlara şunu önerdim: "Bu yolda yürümeyi bırakmaya çalışın, aksi takdirde yabancılaşan insanlar olacaksınız ve kötü bir ürün alacaksınız." Büyük bir dikkatle beni dinlediler ve daha sonra bir çoğu bana "biliyorsun" dedi, "aynı şey bizim de başımıza geldi." Onlara projelerin bitirilmediğini ve değerlerle değil bütünlüğüyle ölçülen bir plan gerçekleştirmek istediklerini açıkladığımda, onlara makine sanayinin yedek parça yapması gerektiğini ama istediklerinin ancak yarısının üretildiğini açıkladığımda, - ve buna benzer bir kaç şey içlerinden bir çoğu bana içtenlikle "biliyorsun", dediler "aynı şeyler bizim de başımıza geldi."

TARİHSEL GÖREVİMİ, ONLARI EN AZINDAN BU EĞİLİMLERİ DESTEKLEMEMELERİ KONUSUNDA UYARARAK YERİNE GETİRDİM

Tarihsel görevimi, onları en azından bu eğilimleri desteklememeleri -yani kapitalizmi kopya etme isteğine teslim olmamaları- konusunda uyararak yerine getirdim. Ve o zaman da beni dikkatle dinlediler. Belgeler, çeviriler ya da stenografik kopyalar var, çünkü izinli kayıtlar yapılmasına karşın, teyp kaydı almakta bir sürü sorun vardı; bir çok dile tercüme edilmesi vb. sorunlar sonucu, ben bile bizim 1987'deki bu CO-

MECON toplantısındaki tartışmalarımızın kopyalarını şimdiye kadar görmedim. Ama hiç kimse - mesafeli de olsa kapitalizme herhangi bir referansda bulunmadı; hiç kimse kapitalizmi kurmak, kapitalizme dönmek ve sosyalizmi yıkmaktan söz etmedi. O zaman bu konuda tek kelime söylenmedi. Bu inanılmaz bir şey gibi görünüyordu. Yine de, şimdi kendimizi olup biten şeylerle yüzyüze buluyoruz.

Bunları, iki yıl üç ay önce, bir 26 Temmuz'da, anlaşılmama riskini, bu ülkelerce yanlış anlaşılma riskini, -1989'da çok yanlış anlaşılmıştık- SSCB'de yanlış anlaşılma riskini göze alarak, kimilerinin "bir iç savaş olabileceğini, ve SSCB'nin bir gün düşebileceğini söylemek ne delilik" diye tepki vermelerini göze alarak, açık bir şekilde anlattım.

Basit bir biçimde, gelişmekte olan eğilimleri gördüğümde, partinin otoritesinin yıkılmakta olduğunu gördüğümde, Hükümet otoritesinin yıkılmakta olduğunu gördüğümde, SSCB tarihinin toz zerrelerine indirgenmekte olduğunu gördüğümde ve bunun her döneme ilişkin yapılabilecek ve yapılması gereken tarih eleştirisi ile hiç bir ilgisinin bulunmadığını gördüğümde... -Çünkü insan her zaman hataları eleştirecektir, kaçınılabilir hatalar olsun ya da kaçınılmaz hatalar olsun, eleştirecektir. Bunlar yapılmıştı; tartışmasız, bunlar yapılmıştı. Ama hataları eleştirmek bir şeydir, bir ülkenin tarihini yok etmek başka bir şey... Bir ülke tarihsiz var olamaz; yapılanlar, örneğin bizim ülkemizin tarihini İspanyollara karşı kalkışılan ayaklanmalardan itibaren toz zerreciklerine indirgemeyc benzer. Çara ve feodalizme karşı ayaklanma bizim tarihimizdeki İspanyol sömürgeci iktidarına ve köleliğe karşı ayaklanmaya eştir- Evet, büyük bir güçle ilerleyen bu eğilimleri gördüğümde, Parti ve Hükümet otoritesini yıkmak, ülke tarihini toz zerreciklerine indirgemek isteyen bu eğilimleri gördüğümde, hemen anladım ki, bu büyük Devlette, bu büyük ulusta, bizim çok büyük hayranlık ve minnettarlık duymuş olduğumuz ve hâlâ da duyduğumuz bu büyük ülkede yaşanan gidişat korkunç sorunçlara varacaktı.

Çok önceden, politikanın az çok bilincine varmaya başladığımdan beri, Sovyetler Birliği politikasında çeşitli zamanlarda yapılan yanlışları

görüyordum. Bununla birlikte, hiç bir ülkenin bu kadar kısa zamanda bundan fazlasını yapamadığını, hiç bir ülkenin bu kadar kısa zaman diliminde daha büyük başarılar elde edemediğini ve insanlığın hiç bir ülkeye Sovyetler Birliği'ne duyması gereken kadar minnet duyamayacağını düşünüyorum. O, tek bir sosyalist ülkenin var olmasının mümkün görülmediği bir zamanda kurulan, dünyadaki ilk sosyalist ülkeydi. Çünkü, teoriye göre, diğer gelişmiş Avrupa ülkelerinde eş zamanlı bir devrim olması gerekiyordu. Birinci Dünya Savaşı'ndan sonra bu devrim gerçekleşmedi; gericiler akıllıydı, zekiydi ve güçlüydü ve emperyalist ülkeler onları destekliyordu. İşte bu durumda SSCB yalıtılmış, ambargo altında bir ulus olarak ilk sosyalist devleti kurmak zorunda kaldı.

Sovyetler Birliği halklarının gerçekleştirdiği kahramanlıkların tarihte bir benzeri yoktur: önce bu koca ülke bir hiç durumuna itilmişken işçileri ve köylüleri iktidara getirme, dış müdahaleyi bertaraf etme mücadeleleri; müdahaleyi bertaraf etmek ve savaşmak için güç üretme kapasiteleri; tamamiyle yalıtılmış, ambargo altında ve açlığın ortasındaki tek bir ülkede sosyalizmin inşasına başlama ihtiyacı; bu ülkenin, tarihdeki en büyük başarılardan biri olan hızlandırılmış endüstrileşme süreci; diğerleri kağıttan evler gibi birkaç hafta içinde çökerlerken, gerçek anlamda direnen tek ülke olarak faşist istilaya karşı direnişleri... Bu ülke direndi; düşman onu tamamiyle gafil avlamasına rağmen. Bu saldırı aynı zamanda saçma bir şeydi, çünkü düş kuruyor olabilirdiniz, dogmatik kıstaslara, katı, esneklikten yoksun planlara dalmış olabilirdiniz, ve Nazilerin Sovyetler Birliği'ne saldırmayacakları gibi saçma bir mantık içinde olabilirdiniz.

Naziler milyonlarca insanı topladılar ve sürpriz bir saldırıyla Sovyetler'i gafil avladılar: askeri birlikler dinleniyorlardı, ordu toplanmamıştı veya izindeydi; uçakların tümü hava alanlarında sıralanmış duruyordu. Nazilerin sürpriz bir saldırı yapmalarına izin vermek, hazır durumda beklememek ve birliklerini savaş düzeninde tutmak yerine dağıtmış olmak, yapabilecekleri en kötü hatalardan biriydi. Eğer bu hata olmasaydı, Naziler asla Moskova'ya ya da Smolensk'e ulaşamazlardı; savaş çok

daha önce -ve kim bilir nasıl- sona erebilirdi..

Bunları söylüyorum, çünkü yapılan birçok askeri, siyasi, toplumsal ve başka çeşit yanlışların farkındayım. Küçük ölçekli çiftçiliğin sorunu çözmediği ortaya çıktığında başvurulan zorla kollektifleştirme, hızlı, sarsıcı adımların baskı ve iktidarın kötüye kullanılmasıyla birlikte atılması. Bütün bunlar yaşandı; tahlil edilmeleri ve eleştirilmeleri mümkündür. Ama bu insanların eseri olan başarılar, kahramanlıkları, tüm dünyaya yaptıkları hizmetler, müdahaleye karşı mücadeleleri, ülkelerinin endüstriyel gelişmesi, faşizme karşı mücadele, ülkelerinin yeniden inşası, ve savaşın ortasında endüstrilerini bir kaç haftada -ya da bir kaç ayda- geri mevzilere taşıyarak torna tezgahlarını yalıtılmış alanlarda karın içinde yeniden tesis etmeleri, fabrikaları çatıları olmadığı halde üretime başlatmaları, böylece sonunda düşmanın ürettiğinden daha fazla tank, uçak, top üretebilmeleri... Dünya tarihinde bunlara eş bir başarı olduğuna inanmıyorum; ve bu başarı Lenin'in fikirlerinden esinlenen Komünist Partisi tarafından yönetildi. Bu başarı, artık varolmayan, dağılmış bulunan bu Parti'nin yönettiği bir toplumsal devrimin neler yapabileceğini gösteriyor.

SOVYETLER BİRLİĞİ'NİN GÖSTERDİĞİ ÖZVERİ TARİHTEKİ EN BÜYÜK ÖZVERİLERDEN BİRİDİR

Ne yanlış yapılmış olursa olsun, sosyalizm inşası ve Sovyetler Birliği'nin elde ettiği kazanımlar tarihteki en büyük başarılardandır; ve Sovyetler Birliği'nin gösterdiği özveri tarihteki en büyük özverilerden biridir. Sovyetler, tarihteki en büyük kahramanlık gösterisinde baş oyuncuları oluşturuyordu ve başarıları gerçekten etkileyicidir.

20 yıldan az bir zamanda iki kez harabedilen, çok kısa bir tarih diliminde kurulan ve yeniden kurulan SSCB, 1965 ve 1985 yılları arasında, 20 yılda eşi görülmemiş başarılara ulaştı. Boş steplerden yılda 630 milyon tondan fazla petrol üreterek, dünya petrol üretiminde ilk yeri almayı başardı. Dünyadaki gübre üreticilerinin en büyüğü ya da en bü-

yüklerinden biri, dünyanın en büyük çelik üreticisi ve dünyanın en büyük gaz (700.000 milyon metre küp) üreticisi haline geldi. Üstelik muazzam sayıda yün, kömür ve her türlü mamul üretiyordu; muazzam kaynakları olan bir ülke. Savaş sonrası dönemde sadece 20 yılda, önce ülke yeniden inşa edildi, sonra 1985'e kadar bu seviyelere ulaştı. Uzayda öncüydü ve nükleer alanda ABD ile eşitliği sağladı.

SSCB, dünyadaki diğer ülkelerden daha fazla petrol ve gaz boru hattı döşeyen bir ülkedir. Bilim ve teknolojinin tam olarak uygulanamamasına ve mahsullerin depolanması, en verimli tohumların kullanımı, böcek öldürücü ilaçların ve gübrenin kullanımındaki organizasyon sorunlarına karşın, tahıl ve hububat üretimini 200 milyon tonun üstüne çıkarmıştır.

Bir an için bile Sovyet halkının büyük başarılarını küçük görme yanılgısına düşmemeliyiz.

Şimdi, SSCB'nin bilim ve teknolojinin uygulanmasında geri kaldığı ve araştırma sonuçlarını uygulamada özensiz olduğu, tartışmasız doğrudur. Sovyet bilim adamları bir çok araştırmayı gerçekleştirdiler ama bunların sonuçlarının Parti ve Hükümet tarafından yöntemli bir biçimde uygulanması gerekirdi, gelişi güzel değil. Bu bizim ülkemiz için de doğrudur. Bu konuda özensizdiler, aynı etkinlikte ama iyi tasarlanmış, daha ileri motorlardan üç kat daha fazla çelik harcanan motorlar ürettiler; böylesi bir motorun harcayacağından iki-üç kat daha fazla yakıt harcayan motorlar... Bunu bizim, bir galonla 7-8 kilometre yapan ZIL-130 kamyon deneyimimizden biliyoruz; aynı şeyler fazla yakıt tüketimi için de söylenebilir.

Ekstansif bir ekonomiden, entansif bir ekonomiye geçiş fikri mükemmeldi. SSCB ekonomisi daha fazla işgücü kullanımı temelindeki büyümeyi sürdüremezdi. Zaten şimdiye kadar yeni fabrikalar ve daha çok işgücü temelinde büyümüştü; artık emek üretkenliğini yeni makinalarla ve daha etkin sinai süreçler kullanarak arttırmaya çalışan entansif ekonomi temelinde gelişmeliydi.

Bütün bunlar, sosyalizmi geliştirmek adına sunulan ilk fikirlerde içe-

riliyordu; ve bu tamamen olanaklıydı, tamamen uygulanabilirdi. Şimdi söyleyebilirim, Partinin ve Hükümetin otoritesi ve ülkenin tarihi yok edildiği takdirde bu işler mutlak olarak olanaksız olur. Bunların yok edilmesi, herhangi bir ülkede düzensizlik ve kaosun yaygınlaşmasının en emin yoludur. Ancak bu fikirlerin birçoğu tartışmasız iyiydi, bu fikirlere karşı bir itirazın yükselmesi mümkün değildi.

Ne yazık ki, emperyalizmin ve kapitalizmin öz güvenlerinin yükselmesine olanak veren olayların gelişmesine tanık olduk; ve şimdi bunlar kendilerini dünyanın tanrıları ve efendileri olarak görüyorlar.

Bu eğilimi farketmeye başlar başlamaz, erkenden çalışmaya, rektifikasyon sürecinin yanısıra, kendi fikirlerimiz ve anlayışımızla, en öncelikli planlarımızı hızlandırmak için çalışmaya başladık. Özellikle yiyecek üretiminin geliştirilmesi, bilimsel araştırmalar ve bilimsel araştırma sonuçlarının derhal uygulamaya konması, biyoteknolojinin, ilaç ve tıbbi cihaz sanayilerimizin geliştirilmesi ve elimizde hazır bir kaynak olan turizmin geliştirilmesini temel alan planları nasıl şekillendirdiğimiz açıktır. Bütün enerjimizi bu programlara yönelttik -tabii SSCB'de ve Doğu Avrupa sosyalist ülkelerindeki durumun bu hızla kötüleşeceğini düşünemedik.

TÜM BUNLAR BİZİ KOŞULLARIN ORTAYA ÇIKARTTIĞI MUAZZAM MEYDAN OKUMAYLA KARŞI KARŞIYA GELMEK ZORUNDA BIRAKTI

Tüm bunlar bizi, bu sabah söz ettiğim sorumluluğu omuzlamak ve koşulların ortaya çıkarttığı muazzam meydan okumayla karşı karşıya gelmek zorunda bıraktı. Çok kısa sürede oldukça çok şey yaptık: Su projeleri konusuyla yeniden ilgilenilmeye başlandı, yeni tekniklerin uygulanmasını hızlandırmaya yönelik çalışmalar hızlandırıldı, yılda 100.000 hektar toprağı tarıma açacak olan 201 adet sulama ve boşaltma ekibi yaratıldı; küçük ekipler yeniden canlandırıldı, az bir zamanda gerçek başarılar elde eden çalışma ekipleri yaratıldı, gıda maddesi üre-

timini hızlandıracak planlar yapıldı, araziler dönüştürüldü, sulama daha geniş alanlara yayıldı, maden sanayii büyük bir destek verilerek yenilendi -çünkü bu, tüm gelişmelerin temeli olan bir sanayiydi- projeler çizilmeye başlandı ve çok sayıda otel yapımına başlandı, bilimsel araştırmaları teşvik ettik ve hemen araştırma merkezleri, biyoteknik, ilaç sanayi ve tıp cihazları alanlarında üretim tesisleri kurduk. Tüm bu programlara hatırı sayılır destek verdik, bu alanlardaki çalışmaları daha da hızlandırıyoruz.

Radyo ve televizyonda verilen tüm açıklamalara karşın, ne yazık ki bir gıda programının ne olduğunu herkes anlamış değil.

Diğer bölgelerden Havana'ya gıda arzını gereksiz hale getirmek için başkentte harcanan çabaları sizlere anlatabilirim. Bu, kente ihtiyaçlarını sağlamak için yapılan bir programdı. Geçmişte, Havana'da yenen yukka çiçeği, Holguin bölgesinden Guardalavaka'nın yakınındaki Banes'den gelirdi; yukka bu kadar uzaktan geliyordu. Oda ısısında 24 ya da 48 saatten fazla kalınca bozulan yukkanın, Banes'in çevresindeki kuru topraklarda ekildiğini ve kamyonlar içinde Havana'ya gönderildiğini düşünebiliyor musunuz? Havana'daki insanlar yukka ve tatlı-patates yetiştirmeyi bırakmışlardı.

Muzlar için mikrojet tekniğinin uygulanması etkileyici bir devrimdir. Şimdiden çalışma ekiplerince muz ekilen birçok hektarlık alanımız var; hektar başına 225 pound muz almamız gerekiyor. Şeker kamışı yetiştirilen Havana Vilayetindeki 10.000 hektarlık topraklarda şimdi kök ve diğer sebzeler yetiştirilmeye başlandı, böylece bunları diğer bölgelerden almak zorunda kalmayacaklar. Muzların Holguin'den Havana'ya gönderilmesini düşünebiliyor musunuz? Havana'da bir siklon olursa, muz ve diğer yiyecekleri nereden gönderebiliyorsak göndermek zorundayız, ama normal hava koşullarında değil.

Havana'da, diğer muz çeşitleri ve başka şeylerin ekili olduğu alanlara ek olarak, mikrojet sistem kullanılarak 6700 hektarlık alanda muz meyvası yetiştirilmeye başlandı. Bunlar gerçekten güzel planlar, ama muzu ektiğiniz zamandan ilk ürünü alacağınız zamana kadar bir yıl

beklemeniz gerekiyor; bu yeni sistemle sadece 10 ayda ürün alacağız.

Havana'da hedeflediğimiz alanlara yetecek kadar yukka fidanı yoktu, geçen ilkbaharda diğer bölgelerden Havana'ya fidan göndermek zorunda kaldık. Şu anda Eylül ve Şubat ayları için yaklaşık 4700 hektarlık yukka ekimi için yeterli fidan bulunuyor. Tatlı-patates fidanı ve başka şeylerse yok.

REKTİFİKASYON SÜRECİNDE DÜZELTMEMİZ GEREKEN ÇOK ŞEY VAR

Rektifikasyon sürecinde düzeltmemiz gereken çok şey var; ama bu, çok hızlı çalışsak bile bir günlük iş değil, zaman alacak.

Havana vilayetinde bir kaç haftada 60 civarında kamp alanı kuruldu. Bu yıl başlarında bitirilmemişlerdi, şimdi ise 60'dan fazlası tamamlandı; 200.000'den fazla Havana'lının tarla sınırları belirlendi -kent sakinleri çalışma ekipleri içinde sayılmıyor. 30 ekip çalışıyor, çok çalışıyor. Gıda planı, hiç bir bölgede bir dakika bile duraksamadı.

Santiago de Küba halkı, yiyecek planında harcanan çabalara tanıktır, çünkü Lazo'nun Granma'ya iki gün önce verdiği röportaj neler yapıldığı hakkında bütün bilgileri içeriyor: 13.400 hektarlık sulanan arazide 60 milyon pound kök sebze üretildi ve 100 milyonu yıl sonuna kadar olmak üzere 400 milyon poundluk üretim planlanıyor. Muz yetiştirmek için Laguna Blanca, San Luis ve daha pek çok yerde alan arandı; 13.000 hektarlık alanda "mikrojet" ya da "Fregat" sistemleriyle ekim yapılmış durumda. Ciego de Avilla vilayetindeki 2680 hektarlık alana muz, patates ve diğer kök sebzelerin üretimi için insanlar gönderiliyor, çünkü Santiago de Küba vilayeti dağlık ve yeterli tarım alanı yok, ama Santiago de Küba halkı, ihtiyaç duyduğu kök ve diğer sebze üretimi görevine kendini vermiş durumda. Gelişme kaydediliyor, sadece iki yıl içinde çok şey yapıldı: yeni hidroponik tarım teknikleri uygulanması sayesinde yüksek verimlilikte hidroponik projeler inşa edildi. Ne yapılması gerekiyorsa, yapıyoruz, sorunları çözmek için en ileri teknikleri kulla-

nıyoruz.

NASIL BİR MUCİZE GERÇEKLEŞTİRMEK İSTİYORUZ?

Biz - Parti, Komünistler, Hükümet, halkın bütünü, çiftçiler, kooperatif üyeleri ve tarım işçileri olarak - nasıl bir mucize gerçekleştirmek istiyoruz? Gerçekten, yaratmamız gereken bir mucizedir. Gübre ve yem olmadan daha fazla süt ve et üretmeliyiz. Bunu yapmak zorundayız. Gübresiz daha fazla pirinç, şeker kamışı, sebze üretmeliyiz. Bunu başarmak zorundayız. Bu yüzden, her şeyden önce bilime başvuruyoruz. Örneğin, rasyonel otlatma yöntemine başvuruyoruz. Ülkemizde önceden de telli çitleme yöntemini kullanıyorduk, şimdi Brezilyalı bilim adamlarının yıllar süren çalışmalarla geliştirdikleri, hayvanların kendi dışkılarıyla gübre oluşturmalarıyla pratikte ot miktarını iki kat artıran - herşeyden önemlisi, çayır üretimini iki kat artırıyor - rasyonel otlatma yöntemini uygulamak üzere elektrik telli sisteme yöneliyoruz.

4000'den fazla rasyonel otlatma istasyonu yapıyoruz. Bunlar yalnızca süt üretimini değil, sığır, yavru verecek inek ve kesimlik hayvan üretimini de hedef alıyor. Bu, ciddi bir iştir; tüm bunlar için 10 milyon dolara ihtiyacımız vardı: Elektrikli çit için tel, bunun galvanizlenmesi, bilimsel araştırma merkezlerimizden birinde şeker kamışından yapılan sakarinli yemin üretimi için değirmenler -şeker kamışı, gelişkin olmayan yollarla bile kısa zaman içinde fermantasyonla yeme dönüşür, mineral tuzlar ve üre eklenir, 24 saat içinde %13, 14, 15 protein içeren yemi elde edersiniz. Bu yöntemle, mısır, tahıl ve soya fasulyesi yerine şeker kamışı kullanabiliyoruz. Ne yazık ki, bol sakarin içeren yemleri tavuklara veremiyoruz, çünkü tavukların sindirim sistemi koyunlardan farklı. Bu parayı -elektrik enerjisinin olmadığı durumlarda- çitlere elektrik vermek için gereken, rüzgar ya da elle çalışan değirmenlerden elektrik üretmeye yarayan parçalara, ve süt çiftliklerimizde hayvanın beslenmesinde eksik kalan proteini depolamak amacıyla, glisin ve lösin gibi baklagil proteinlerini, tohum alıp olabildiğince çabuk yetiştirmek

için harcamak zorunda kaldık.

Elimizdeki az miktardaki yem, önce kuluçkaya yatacak tavuklar, -bu yıl yumurta üretimi arttı- sonra kesimlik tavuklar için kullanılmalı. Domuzları beslemek için şeker kamışı melası ve protein melaslı diğer yan ürünlerini kullanıyoruz; bunları torula mayası tesislerinde kullanarak yeni teknikler geliştirdik ve geliştiriyoruz.

Bu sorunları çözmek için yollar mevcut, ama doğal olarak tüm bunlar bir günde çözülemez. Son hızla ve tüm gücümüzle çalışmamıza rağmen bu işler zaman alıyor.

100.000 öküz yetiştirdik ve acilen 100.000 tane daha yetiştirmeliyiz. Onlar bizim yakıtımız, traktörümüz, iş araçlarımız olacak. Sadece traktörün işleyemeyeceği yerler için değil, yakıtımız çok az olacağı için ve traktörlerin çalışamayacağı yağışlı mevsimler için de. Öküzler, yakıt yedeği olmaktan daha çok işe yararlar; iş verimini artırırlar, öküzle çalışan bir kişi, sekiz-on kişinin yaptığı işi yapabilir. Öküzler, saban izleri ve çamurda traktörden daha kolay çalışabilirler.

Yakıt sıkıntısını önceden görmeli ve böyle bir durumda eldeki az miktarda yakıtı nasıl kullanacağımızı iyi bilmeliyiz.

Kuşkusuz, şeker kamışı hasatında makineleri kullanmak zorundayız, elle çalışıldığı takdirde, 1970'e dek olduğu gibi 350.000 kişiye ihtiyacımız olacak, oysa makinelerle bu iş için 50.000 kişi yeterli. Fazladan 300.000 işçiye lojman, ayakkabı ve giysi, yiyecek ve diğer ihtiyaçların sağlanması pahalıya patlayacak; bu yüzden eldeki yakıtı şeker kamışı hasadında kullanmalıyız.

Şeker kamışı konsantrasyon merkezleri, belli bir mekanizasyona göre dizayn edilmiştir ve bu mekanizasyon olmadan çalışamaz. Şimdi vinçleri kullanmıyoruz. Kamışları bu merkezlere öküz arabalarıyla taşıyoruz. Çok az merkezimiz var ve mesafe fazla. Bu yüzden başka ekipmanlara ihtiyacımız var.

GIDA PROGRAMIMIZIN İLERLEMESİ ÖZÜNDE BİLİM VE TEKNOLOJİNİN KULLANIMI SORUNUDUR

Gıda programımızın ilerlemesi özünde bilim ve teknolojinin kullanı-

mı sorunudur. Bu gübre kıtlığında şeker kamışının tümünü gübreleyemediğimiz doğrudur; yüzbinlerce hektarlık kamış gübrelenemedi. Elimizdeki gübreleri, gübresiz yetişemeyecek olan pirinç, kök ve diğer sebze ve mahsuller için kullanmak zorundaydık. Otlaklarımız için rasyonel otlatma sistemi ve elektrikli çit kullanarak sorunları çözüyoruz. Ama gıda programını yem ve gübresiz sürdürmemiz çok zor. Bu noktada hayal gücümüz, zekamız ve kabiliyetimiz önem kazanıyor, böylece bilim ve teknolojideki gelişmeleri kullanabiliyoruz ve şeker kamışını yem maddesi yapabiliyoruz. Böylece bilim sayesinde koyun ve domuzlarımızın bir kısmının ve tavuklarımızın az bir kısmının yem ihtiyacını karşılıyoruz.

Çok uzun konuşmak istemiyorum, bu nedenle aldığımız her önlemin ayrıntısına girmemeye çalışacağım.

Bu mucizeyi gerçekleştirebilmek için, gelebilecek bir fırtınayla herşeyin yerle bir olabileceğini de göz önüne alarak, ihtiyacımız olan kapasitenin iki katı hortum ve mikrojet fabrikaları ürettik. Böylece olası bir fırtınada yitireceklerimizi hemen yenileyebileceğiz ve önceki ürün seviyesine ulaşacağız; bu plantasyonların kurulması 10, 15, ya da 20 yıl sürebilir. Bir fırtına hortumları sürükleyebilir, ürünleri yerle bir edebilir, ama yer altındaki plantasyonu ya da boruları etkilemez.

Üretimi artırmak için meyve bahçelerinde de lokal sulama uyguluyoruz. Bunu bilimsel ve teknik açıdan mümkün olabilen her zaman uyguluyoruz. Bu, bu koşullarda, gelecek yıla kaç ton petrolümüz kalacağının -dokuz, sekiz, yedi, altı, beş ya da dört- belirsiz olduğu şu anda önümüzdeki tek yoldur.

Açıkladığım sebeplerden dolayı, şeker problemimiz sadece zaten kurulu olan piyasaların sorunu değil, aynı zamanda fiyat sorunudur da. Şu kadar şekere ne kadar ücret alacağımız sorunudur, bir ton şekerin ne kadar petrol satın alabileceği sorunudur.

Şekerin dünya piyasalarındaki taban fiyatı üzerinden elimizdeki tüm şekeri satsak da 10 milyon ton petrol alamazdık, ayrıca petrolden başka şeylere de ihtiyacımız var. Şekerimizle, nikelimizle, narenciyemizle ve diğer ihraç ürünlerimizle, burada üretilemeyen yiyecek maddelerinin, ilaçların ve tüm hammaddelerin parasını ödemeliyiz. Bunla-

rın kaynağı, sosyalist kampla -utanç verici bir biçimde, emperyalistlerin büyük memnuniyet, sevinç ve galibiyetiyle unufak olan kampla- 30 yıldır geliştirdiğimiz ekonomik ilişkilerimiz ile güvence altındaydı.

Bilimsel alanlarda, biyoteknolojide ve ilaç sanayinde şaşırtıcı başarılarımız var. Bu, hakkında çok fazla konuşmak istemediğimiz bir konu, bütün kartlarımızı göstermek istemiyoruz. Ama size şunu söyleyebilirim; insanlar tip B meningokok aşısının bulunduğunu öğrenince, ABD otoriteleri bizi meningokok aşısını satmaktan alıkoymak için her yerde inanılmaz bir savaş yürüttüler, yapabilecekleri herşeyi yaptılar, her türlü vaatte bulundular.

Bu aşıyı geliştiren ekibin başkanı olan Yoldaş Conchita - dünyadaki birçok ülkeye felaket getiren hastalıkla uğraşan dünyadaki tek insan - bizim ülkemiz için önemli bir gelir kaynağı olan şeyle uğraşan bu Kongre'nin delegelerinden biridir ve bir Komite üyesidir. Piyasalarda, uluslararası toplantılarda, Dünya Sağlık Örgütünde ve kongrelerde ne mücadeleler verdi! O ve şimdi Meningokok ve Diğer Aşıların Araştırma ve Üretim Merkezi diye anılan Finlay Entitüsündeki diğer yoldaşları büyük mücadeleler verdiler ve kazandılar. Böylece şimdi bu aşı ülkemiz için önemli bir gelir kaynağı oldu.

ENFARKTÜSÜ İLK ALTI SAAT İÇİNDE DURDURAN STREPTOKİNAZ VE BAŞKA ÜRÜNLER GELİŞTİRİLDİ.

Enfarktüsleri ilk altı saat içinde durduran streptokinaz ve diğer ürünler de geliştirildi. Aslında streptokinaz sadece enfarktüsleri kesmiyor, ayrıca kalp kaslarının nekrozunu önlüyor ve etkilenen alanı yeniden devreye sokuyor. Biz bunları henüz kendi insanlarımızın kullanımı için üretiyoruz; ilk partiler henüz üretildi ve bize gereken binlerce dozun bir miktarını daha üretmeye başlıyoruz.

Ne yazık ki, hastanın hemen ölmesi halinde, bir şey yapamıyoruz. Enfarktüsün 8, 10 ve hatta 24 saat sonraki etkisi üzerine çalışıyoruz. İlaç şimdiden denendi ve tıbbi olarak, enfarktüsün ilk 6 saatinde alındığında etkili olduğu kanıtlandı. Video kasette onun nasıl çalıştığını görebilirsiniz, beyaz enfarkte alanın fonksiyonunu nasıl kazandığını görebi-

lirsiniz. Arterleri ve arterlerdeki sirkülasyonu görebilirsiniz. Küba, genetik mühendislikte bu ürünü yaratan dünyadaki tek ülkedir, rekombinant teknikle. Diğer ülkeler o kadar etkili olmayan doğal ürünler imal ediyorlar. Üstelik öteki benzer ürünlerin bazıları beş kat daha pahalıya mal oluyor.

Sonra hepatit B aşısı da var. Küba bu aşıya sahip olan nadir ülkelerden biridir ve üretimine başlamaya hazırız.

Yanıklar, deri ve diğer şeylerde kullanılan Epidermal Büyüme Faktörü de ustası olduğumuz teknolojinin çok pahalı bir ürünü. Bizim araştırma merkezimiz bunu üretti, ama dünyada sadece biz üretmiyoruz, başkaları da var. Streptokinaz bütün tıp tutanaklarına geçtiğimiz, en seçkin, çok yeni geliştirdiğimiz bir üründür. Henüz dağıtımına yeni başlanan bir üründür, bu yüzden bu ay tüm hastanelerde var. Başkentte dağıtımına başladık. Otellerde ve turistik merkezlerde de satılmasına başlandı. Küba buna sahip olan tek ülke; ve bu ürün gerçekten gelecek vaad ediyor, çünkü yüz milyonlarca insanın buna ihtiyacı var. Yaptığımız araştırmalara göre kolesterol, kan basıncı ve kan dolaşımını etkileyen her şey, varisli damarlar ve genel olarak kan dolaşımı sorunlarının hepsinde kullanılıyor. Aslında ilacın reklamını yapmak istemiyorum, ama kimi güç durumlardan bahsettiğimden, biraz da iyi haberler vermek istiyorum. Bu ürünü yalnızca geliştirmekle kalmadık, herhangi bir arzı karşılayabilecek üretim kapasitesini de yaratmış bulunuyoruz. Şu anda tıbbi farmatolojiyle ilgili 20'den fazla tesis, biyoteknoloji enstitüleri ve araştırma merkezleri inşa halinde -20'den fazla- ve bütün endüstriyi modernize ediyoruz. Biyoteknoloji, farmakoloji ve tıbbi malzeme endüstrisi alanında muazzam, etkileyici işler yapıyoruz ve bütün bu ürünler devreye giriyor.

Yanıklar için Epidermal Büyüme Faktörü halihazırda kullanılıyor. Hatırlıyorum, elimizde bu maddeden az miktarda varken, SSCB'de bir trenin gaz kaçağı olan bir alana girmesiyle meydana gelen kazada etkilenen çocuklara göndermiştik.

İnterferon üretiyoruz ve milyonlarca dolar değerinde interferon ihraç ediyoruz. Bunu ihraç ediyoruz ve önümüzde minimum zaman ve maksimum işi gerektiren muazzam bir alan açılıyor. Bunu oldukça ses-

sizce yapıyoruz, çünkü düşmanlarımıza aynı ürünü daha kolay üretip bu alandaki ticari etkinliklerimizi engelleme ya da durdurma zamanı tanımak istemiyoruz. Ama size garanti verebilirim ki, biyoteknoloji, eczacılık ve tıbbi malzeme endüstrisi bize büyük umut veriyor ve bir gün bunlar, şekerimizden daha çok gelir getirecek. Bu size işin boyutları hakkında bir fikir verir.

Bahsettiğim hızda gelişiyoruz ve her yıl uluslararası turizm için binlerce otel ve villa odası inşa ediyoruz. Şunu söylemem yeterli: Bu yıl, hem dolaysız olarak turizm kuruluşlarının, hem de dolaylı yollarla diğer kuruluşların turizm gelirleri 400 milyon doları buldu, ve 1992 yılında turizmden 600 milyon dolar kazanç bekliyoruz. Turizm gelirlerindeki artış, dikkate değer; herkes, bir şeylerden fedakarlık ettiğimiz anlamına gelse de Küba'nın turizme ne kadar ihtiyacı olduğunu anlamalı. Bütün otellere gitmeyi isterdik, ama bu vatanımızı, Devrim'i ve sosyalizmi koruma meselesidir. Size anlattığım bu koşullarda bu kaynaklara ihtiyacımız var. Bu görevi ilerletmeye devam edeceğiz.

Bununla birlikte, çalıştığımız alanlar sadece bunlar değil; ihracatımızı arttırma ve ülkemizin ihtiyacı olan geliri sağlamak için daha pek çok alanda çalışıyoruz.

TÜM ULUSUN ZEKASINI ÇÖZÜM ARAMAYA YÖNELTMESİ ÇOK ÖNEMLİDİR; BU ÇABA EN BÜYÜK KAYNAKLARIMIZDAN BİRİDİR

Sadece bilim adamları değil, aynı zamanda onbinlerce mühendis, orta dereceli teknik eleman ve işi verimliliği arttırmak olan görevliler çalışıyor. Her yılın sonunda düzenlenecek olan ulusal bir forum, 30.000 kişinin önerileriyle gerçekleştirilecek. Tüm ulusun, zekasını çözüm aramaya yöneltmesi önemlidir; bu çaba en büyük kaynaklarımızdan biridir.

Ülkemiz, daha önce sahip olmadığı şeylere sahip. Artık 1959'daki gibi cehalet içinde değiliz. Onbinlerce üniversite mezunumuz ve orta

dereceli teknik elemanlarımız oldukça yüksek bir eğitim düzeyine sahipler. Otellerimize bakınız, hiç bir üçüncü dünya ülkesinin otel çalışanları bizimkiler kadar kaliteli değil. Eğitim ve sundukları hizmet açısından bu böyle. Bunu dün ziyaret ettiğim, Santiago Otelinde de gördüm. Otelin 300 çalışanı da ne kadar yüksek bir eğitim düzeyine sahip. Bütün bunları anlamak gerek.

Turizm hakkında şunu söylüyordum: örneğin bazen, bir otel inşa ettiğimizde, bunu dış turizm için rezerve ediyoruz. Kimileri böyle yaparak kendilerinden birşeyleri esirgediğimizi düşünüyorlar, ama bu böyle değil, yaptığımız şey, buradan kazanılan parayı diğer sorunları çözmek için kullanmak. İki çeşit otelimiz var. Sadece Küba Hükümetine ait olanlar ve yabancı kuruluşlarla ortak olanlar. Biz, sahip olduğumuz otellerde, belli aylarda da Kübalıların kalmaları için esnek davranıyoruz. Ama ortağı olduğumuz otellerde bunu sağlamak daha güç, çünkü bu otellerin Kübalı turistlere de açılması karşılığında sağlam para ödeyemiyoruz.

Yine de bazı formüller üretmeye çalışıyoruz. Örneğin, eğer 20 ya da 30 oteli turlara ayırırsak, elimizde birkaç otel kalabilir; ve eğer bu otelleri dolduracak yeterli sayıda yabancı turist olmazsa, öncü işçileri, önde gelen işçileri boş yerlere yerleştirebiliriz. Fırsatçı, hırsız, spekülatör veya binlerce pezosu olan herhangi birine oteller açıktır diyemeyiz. Mümkün olduğunca, uygun otel kapasitesini kimlerin kullandığını kontrol etmeliyiz. Havana'daki Las Yagrumas ve Biocaribe otellerini ele alalım. Biocaribe Oteli, Genetik Mühendislik ve Biyoteknoloji Merkezi'ne aitti. Burada yabancı teknisyenlerin, eğitim için kalması düşünülüyordu. Kübalılar bu merkezin sorunlarını çözdüler ve buradan kazanılanlardan sorumlular. Para kazanmak için, bu olanağı turistik bir otele dönüştürmeye karar verdik. Bir takım değişiklikler yapıldı; otel bir milyon dolar getirecek. Bu para Genetik Mühendisliği ve Bioteknoloji Merkezi'ni yaşatmaya yeterli.

Sadece yabancı turistler değil, aynı zamanda kongrelere katılmak için gelen doktorlar, mühendisler ve Bilimsel Merkez çalışanları da kul-

lanıyor bu otelleri. Las Yagrumas Oteli'ne tüm haftalık ya da hafta sonu için turlar düzenleniyor.

Turizmdeki bu gelişmenin Kübalılar için de yaşanmasını sağlayacak formüller hazırlıyoruz, ama halkın anlayışına ihtiyacımız var; kaprislere, düşüncesizliklere değil. Eğer Kuveyt ya da Venezuella kadar petrolümüz olsaydı, uluslararası turizmi düşünmeye gerek olmazdı ve binlerce otel yapardık.

Otel inşa etmeden önce yapmamız gereken başka şeyler olabilir -konut sorununu çözmek gibi öncelikli sorunlar- ama şunu söylemek istiyorum ki, Devrim'in turizmle ilgili olarak yaptıkları, yalnızca, halkın temel ihtiyaçlarını çözmek için, buna yönelik kaynak bulmak için, bir çıkış yolu bulmak içindir; böylece halk da bir şeyler kazanmış olacak. Santiago Oteli'nin -o müthiş otelin- 15-20 odasını herbiri öncü işçiler olan, iyi işçiler olan ve ülkenin gelişmesine katkıda bulunan Santiago de Küba sakinlerinin kullanmasını öyle istiyorum ki! Herkese yeterli olmayacaktır elbette; sanıyorum, Lazo, oteli, en azından ilk konuklar olarak 150 öncü işçiyle açmayı düşünüyor. (ALKIŞLAR)

Turizm ve ortaklık girişimlerle ilgili bu konular, bana, pratik anlamda gerekli pek çok şeyde uyguladığımız, yabancı şirketlerle, yabancı sermayeyle birleşme olayını açıklamam gerektiğini hatırlattı. Bütün oteller bizim olsaydı, sermayeyi nereden bulacaktık? Bize kim borç verecekti? COMECON ya da sosyalist kamp mı? Öyleyse yabancı sermayeye ihtiyacımız var.

Eğer bu otelleri kendimiz inşa etmeye kalksaydık, belki de bu 50 yılımızı alırdı, ya da kısacası hiçbirini yapamazdık. Eğer 10 milyon dolarınız varsa, iyi bir 250-300 yataklı otel inşa edebilirsiniz -sağlam paradan sözediyorum; çimentodan, çelik çubuklardan, taşdan, kumdan, işgücünden değil. Asansörler, diğer malzemeler ve materyaller için, konvertibl paradan bahsediyorum. Ama, eğer rasyonel otlatma için gerekli elektrikli çitler, şeker kamışı öğütmek için makine gerekirse, bunlara para yatırmalıyız. Eğer 20 milyon dolarınız varsa ve bu tutarı otellere ya da size otellerle karşılaştırılamayacak kadar büyük kazanç getirecek

olan bioteknoloji ürünlerine, ilaç üretimine harcama arasında bir seçim yapmanız gerekirse hangisini seçersiniz? Otel mi, biyoteknoloji mi?

Oradan buradan aldığımız bu az parayı otele yatırmak iyi kazanç getirirdi, ama bu biyoteknolojiden alabileceğimizle karşılaştırılamaz. Kapitalistler paralarıyla iyi kazanç sağlıyorlar. Otellerimizin %50'sine sahip olan ortaklarımız, yatırdıkları parayı üç yılda geri kazanıyorlar. Onlar anaparalarını her üç yılda kazandıkça biz de - taşa, kuma, çimentoya, inşaata, toprak taşımaya, işgücüne ve başka bir sürü kaleme harcadığımız - anaparamızı tekrar kazanıyoruz. Eğer yatırımlarının 10 yılda üç katını kazanıyorlarsa, biz de 10 yılda yatırımımızı üçe katlıyoruz. Eğer onlar otel yapmak için anaparalarını ve tecrübelerini - yani teknolojilerini - getiriyorlarsa (çünkü otellerin nasıl idare edileceğini bile bilmiyorduk ve bu konuda 30 yıl sonra bile pek bir şey bildiğimizi söyleyemeyiz) ve pazarlarını getiriyorlarsa ve biz işgücünü ve malzemeyi sunuyorsak, iki taraf için de kazançlı olan bu ortaklığa girmek kesinlikle doğrudur. Eğer bunu yapmasaydık, sahillerimiz kullanılmayacaktı ve otel inşa edilmeyecekti. Ortak girişimler, Marksizm-Leninizmin, sosyalizmin ya da Devrim'in herhangi bir ilkesiyle çatışmaz. Bu olsa olsa, duygusallıkla çatışabilir: Hem otel isteyeceğiz, hem de kârların hepsini isteyeceğiz! Bu arzu edilen bir şeydir, ama gerçeklikle ilgisi yok.

Kendimiz otel yapabildiğimiz zaman, yapacağız. Eğer paramız olursa ya da birileri otel yapmamız için borç verirse, otel yapacağız; çünkü her zaman ortaklık girişimlere girmemiz gerekmez. Borçla da otel yapabilir ve kârlarımızla borcu geri ödeyebiliriz.

Yabancı sermayeyle ortaklığın bütün biçimlerini analiz ediyoruz. Bu işler tek ilkeyle yürütülmeli: Eğer fabrikamız ve işgücümüz varsa, ama hammaddemiz yoksa bu fabrikada üretime geçmeliyiz. Fabrikaların kapalı durmasından daha kötü birşey olamaz. Eğer biri çıkar da "ben hammadde sağlayacağım, ikimiz ürünü satacağız ve ben hammaddelere karşılık kâr sağlayacağım" derse, biz öneriyi dinlenmeye ve bir anlaşma sağlamaya hazır olduğumuzu söyleyeceğiz. Eğer biri "şu ya da

bu ihraç ürününü satmak için, şu ya da şu zararlı böcek öldürücüsüne, kimyasal maddeye ihtiyacınız var, bunları sağlamaya hazırım; sen şu kadar kazanacaksın ve ürünün satışında ortak olacağız" derse ve satış hakkında bizden daha çok şey biliyorsa ve bizim sahip olmadığımız bir pazar ağına sahipse, anlaşma sağlarız ve ihracat işinde birlikte çalışmaya başlarız.

Eğer turizm durumumuz yakıt yokluğundan etkileniyorsa, basitçe "turizm için yakıt ekstradır" diyeceğiz.

Bazen turizm için "X" dolara, kullanılmış, ucuz ama iyi durumda bir araba satın alırız ve bu arabayla günde 100 dolar kazanabiliriz; 3-4 ayda böyle bir araba maliyetini çıkarır; ve bu iyi bir iştir. Eğer böyleyse turizme ne gerekiyorsa veririz. Bütün bu şekildeki ticari işlere angaje olabiliriz.

Kimileri bizden hammadde alıyordur ve bize "orada, bu hammaddeyi işleyecek bir fabrika kurmaya hazırım, ama %50'den fazla isterim" der. Böyle bir faaliyeti olmayan bir uluslararası kuruluş çıkabilir; ama bizim ürettiğimiz bir hammaddeyi istiyorsa "Tamam, deriz, fabrikanı kur. Fabrikayı inşa edeceğiz ve işgücü sağlayacağız." Ürettiğimiz hammadde için garantili bir pazara da sahip olmuş oluruz - meyva suyu yapımı için narenciye, ya da her ne varsa-.

Bunun gibi pek çok çeşit varyant var; size birkaç örnek verdim. Denizde petrol bulma şansımız yok, bunu karada yapabiliriz. Ama, karada bile şu anda olanaklarımız çok sınırlı, çünkü gerekli bütün borular, makinalar, motorlar ve deliciler SSCB'den geliyordu, artık gelmiyor. Denizin bazı bölgelerinde petrol umudu veren yerler var. Ne Sovyetler ne de biz, derin denizden petrol çıkarma işlemi hakkında bir şey bilmeyiz. Eğer bir şirket gelir de, petrol çıkarmak için, olası zararı üzerine alıp bulduğu petrol için para isterse, ortaklık önerirse, iki seçeneğimiz olur: Ya petrol denizin dibinde kalır ya da yabancı sermayeyle ortaklığa gireriz; ve ortağımızın riski üzerine almasıyla, cebimizden bir kuruş çıkmadan, çıkarılan petrol için ortağımızın bize para ödemesiyle ve üretilen petrolün en az yarısının sahibi olarak... Bu doğru mu değil mi? Bu mantıklı mı değil mi? Bu gerekli mi değil mi?

BUGÜN, BİZ SADECE BİR GRUP DEĞİL, ONURLU BİR HALK, BAĞIMSIZ, EGEMEN VE ÖZGÜR BİR ULUSUZ

Bazı değişik yollardan söz ettim. Bu ortak girişim turistik otel işlerken, sunduğumuz iş gücünün karşılığında ülkeye döviz girdiğini unutmayınız. Birçok ürün ve hizmet elde ettiğimizi de unutmayınız. Doğal olarak, 10 yıl boyunca gelir vergisinden muafiyet gibi tavizler vermek zorundaydık. Ancak kârı paylaşıyoruz. Ve daha önce söylediğim gibi, hem onlar hem biz yatırdığımız parayı üç yıl içinde geri aldık.

Bunun gibi 100'den fazla işletme üzerinde anlaşma yapıldı, oteller ve diğer projeler için... Birileri, "biz buraya yatırım yapmaya hazırız. Bu yüzden siz de bazı hizmetler sağlayacaksınız" - örneğin, yük gemileri için limanlar gibi dedi.

Biz ülkemizde neleri korumamız gerektiğinin farkındayız. Bu anlaşmaları çeltik tarlası açmak için yapmıyoruz, biz kendimiz daha verimli alçak teraslar yapmasını biliyoruz. Bunlar şeker fabrikası yapmak için değil. Çünkü biz nasıl yapılacağını ve kullanılacağını biliyoruz. Eğer birisi gelip dese ki, "Küba'da 50-100 milyon dolarlık bir rafineri kurmak istiyorum, şeker alacak ve rafine edecek. İlgilenir misiniz?" Kesinlikle evet. Rafinerinizi Küba'da kurun. Pazar, yapım, iş gücü ve arazi daha baştan garanti.

Bu yüzden burada her türlü etkinlik yapılabilir. Ancak hepsinin özellikle ihracat için (iç pazar için değil) ülkemizin çıkarına olup olmadığı tek tek araştırılacak. Yine de kimi sanayi dallarının, üretim miktarlarının bir bölümünü iç tüketim için planlamaları da mümkün olabilir.

Bir düşünelim. Örneğin tarım ilacı... Üretimi oldukça zordur. Ve birisi gelip "bir fabrika yapacağım, böylece tarım ilacı sizin için Avrupa'dan aldığınızdan daha ucuz olacak" der. Bu bizim üretemeyeceğimiz birşey, çünkü ne sermaye ne de teknolojiye sahip değiliz. "Peki, o halde anlaşalım."

Bazı etkinliklerde girişimlerin yüzde ellisini, bazılarının yüzde kırkını biz alırız, geri kalanını yabancılar alır. Bazen de yüzde ellisinden fazlasını elimizde tutabiliriz. Her bir durum ayrı ayrı incelenmiştir.

LATİN AMERİKA İLE BÜTÜNLEŞMEYİ DÜŞÜNÜYORUZ. BU NEDENLE LATİN AMERİKA SERMAYESİNE KOLAYLIKLAR SUNMAYA HAZIRIZ.

Latin Amerika ile ilgili olarak ve bütünleşme konusundaki görüşlerimizi gözönüne alarak, daha ileri gitmeye ve Latin Amerika sermayesine kolaylıklar sunmaya hazırız. Bu tutum COMECON'un varolduğu dönemde bile hep uğrunda çaba gösterdiğimiz Latin Amerika bütünleşmesi ihtiyacıyla ve Guadalajara deklarasyonlarıyla uyumludur. Biz COMECON'un geçici bir şey olduğunu ve bizim ekonomik bütünleşmemiz için doğal alanın Latin Amerika olması gerektiğini söyledik. Latin Amerika'nın geri kalan bölümüyle bütünleşmeyi hedefliyoruz; bu yüzden Latin Amerika sermayesine öncelikli bir muamele gösterme güvencesi vermeye bile hazırız. Sosyalizm, Marksizm Leninizm ya da Devrim ile çatışmayan yabancı sermayeye - hele içinde yaşadığımız istisnai koşullarda - olabildiğince açığız.

Bolşevik devrimi zamanındaki ilk düşüncelerinde bile Lenin, SSCB'de sosyalizmin derhal inşa edilmesini önermedi. Çünkü SSCB, halkının çoğu köylü olan, geri kalmış, feodal bir ülkeydi. Sosyalizmin kuruluş sürecinde SSCB'de 3 milyon işçi vardı, sanırım. Lenin, proletaryanın önderliği altında kapitalist gelişmenin teorisini bile yazdı; elbette, ortaya çıkan sorunlar, müdahale ve savaş nedeniyle bu fikirlerin kimileri tarih dışı bir duruma düşmüş, proletarya önderliğinde kapitalizmin gelişmesi de hiçbir zaman mümkün olmamıştır.

Marksist-Leninist devrimci düşünce, proletarya liderliğinde kapitalizmin inşası olasılığını bile içerir. Bizim yapmakta olduğumuz şey bunu kapsamıyor, bundan çok uzak! Yapmakta olduğumuz iş, daha çok, bazı programların tamamlanmasını, yabancı sermayenin katılımıyla belirli bir gelişmeye ulaşılmasını, ve bunların, Devrim'in, halkın ve proletaryanın önderliğinde, en basit ve açık anlatımıyla Parti'nin önderliğinde yapılmasını kapsıyor. (UZUN ALKIŞLAR)

Bunlar bunu, şunu ya da ötekini yapmanın umutsuz önlemleri değildir. Her öneri üzerinde çalışmak için bir ekip oluşturuldu. Küba'ya karşı tüm kampanyalara, emperyalist tehditlere, emperyalist kehanetle-

re rağmen önerilerin akmaya devam ettiğini söylememe izin verin. Akmaya devam ediyor.

Size bu bilgileri veriyorum ki, önemli alanlarda nasıl çalıştığımız hakkında fikriniz olsun.

Bilim hakkında konuştuğum sırada, daha önce çözümünü rüyamızda bile göremediğimiz problemleri bilimi kullanarak çözdüğümüze değinmedim. Örneğin suni gübre. Belirli bitkilere koyduğunuzda havadaki azotu yakalayıp bitkiye geçiren spesifik bir bakterinin üretimini hızla geliştiriyoruz. Bu azotobakter gibi, ama rhizobium değil. Rhizobium bezelyegillerle ilgili bir bakteri, doğada ve bazen laboratuvarlarda süreci hızlandırmak ve bakteriden olabildiğince yararlanmak için üretilir. Bunun üzerinde çalışıyoruz. Ek olarak, şeker kamışını, bitkileri, meraları verimli kılabilecek bakterilerle de çalışıyoruz. Pirinç için bile bir bakteri arıyoruz.

Bilim adamlarımız bakterileri bulabilmek için yorulmadan çalışıyorlar. Bu bakteriler fermantasyonla çoğalan -yoğurt yapanlar gibi- yararlı bakteriler. Eğer istersek, torula mayası bitkisi gibi bakteriler üretebiliriz. Mayalanma ile üretildiler. Biz de mayalanma ürünlerini geliştirerek gübre, bakteri, mantar, haşere gibi zararlılara karşı tarım ilaçları üretiyoruz. Bu zararlıların çoğu ile biyolojik araçlarla savaşılabilir, biz de bunun üzerinde sıkı çalışıyoruz.

Ülkemizde CREE denen bu merkezlerden 200'e yakın var. Hali hazırda üretim halindeler. İnsanların sağlığı için diğerlerinden daha yararlı olan bu gübrelerin hızla sınai üretimine geçeceğiz. Doğal olarak, zehirli olan diğerlerinin yerini tam olarak dolduramayız; toksik ve zehirli etkileri olabilir. Meyvayı ne kadar yıkarsak yıkayalım, tarım ilaçlarından ne kadar zehir aldığımızı kim bilebilir. Ve bu biyolojik formülleri gıda programımızın bir parçası olarak, hızla uygulamaya koyuyoruz.

Zeolitin, organik maddelerin kullanımı, doku kültürleri ile bitkilerin geliştirilmesi, yeni türler ve tohumlar. Hemen hemen yetiştirdiğimiz tüm muzlar bu suni yollarla üretiliyor. Eğer doğal yollarla muz yetişmesini bekleseydik, şu anki ritmimizi yakalamamız imkansızdı. Bu yüzden bu suni ürünleri kullanıyoruz. Bu, küçük bir parçadan, hızla, hastalıksız ve en iyi kalitede bitki elde ettiğiniz anlamına gelir. Dokula-

rı geliştirirken yeni türler, daha ekonomik ve daha etkili biçimde çoğalan tohumlar araştırıyoruz.

OLASILIKLAR ORTAYA ÇIKAR,
ANCAK OLASILIKLAR MÜCADELE EDEN İNSANLAR İÇİNDİR.

Şimdi, ülkemizin muazzam bir zeka potansiyeli var. Bu bizim en önemli imkanlarımızdan biri. Küba devrimcilerine yaşam, zor bir görev, zor bir almyazısı verdiğine göre, amaçlarımıza ulaşmak istiyorsak tüm olanaklarımızı birleştirmeli, yönlendirmeli, kanalize etmeliyiz. Olanaklar ortaya çıkar -bu önemli bir şey; olanaklar ortaya çıkar- ancak olanaklar mücadele eden, sağlam kararlı insanlar içindir, savaşan insanlardır. Olasılıklar bizim gibi bir halk için ortaya çıkar. (ALKIŞLAR) Sadece düşüncelerin bir kısmına değindim.

Mücadelemizin geleceği olmadığını söyleyenlere, yaşanan felaketi gözönüne alarak, ısrarla vermemiz gereken karşılık şu olmalıdır: Geleceğimizi kaybetmek Devrim'i, anavatanımızı ve sosyalizmi kaybetmektir. (UZUN ALKIŞLAR) Moncado Garnizonuna saldırıdan sonra ve dağlardayken, saldırıda kullandığımız birkaç tüfekle, herhangi bir geleceğimizin olmadığını söylemişlerdi. Ancak Springfield tüfekleri ve otomatiklerle silahlanmış askerlere karşı açık alan çatışmasında değil, yakın savaşta, 100-200 metrede, 22'liklerimiz ve tüfeklerimiz, pekala korkutucu olabildi. Bu tamamiyle farklı bir şeydi. Ama sonra insanların bize söylediği gibi, geleceğimiz yoktu.

Burada Santiago de Küba'da mahkemede ya da hastane odasında sorgulanırken, geleceğimiz yoktu.

Granma'dan bu bataklıklara çıktığımda geleceğimiz yoktu. Kaç kere "80.000 kişilik orduya karşı savaşmak? Delisiniz siz" denildi.

Alegrio de Pio'daki savaştan sonra söyledikleri gibi geleceğimiz yoktu. Pek azımızın hayatta kaldığı ve haftalar sonra sadece altı-yedi kişiyle tekrar grup kurduğumuz zamanlardı. "Kaç kişisiniz - altı ya da yedi? Altı veya yedi tüfekle, sizin ne geleceğiniz var ki?" dedikleri gibi.

Eutimo Guerra, bana "sizin ne geleceğiniz var?" diye sormuştu. Hatırlamayanlar için söyleyeyim, o Sierra Maestra'daki hainlerin en kötü-

süydü, neredeyse bizi temizliyordu. Bir sabah benimle bir kahve plantasyonunda yalnızken sorduğu şey bu idi. Ne istediğini bile bilmiyordu. Beni öldürme talimatı almıştı, ama ne yapacağını bilmiyordu. Kendisi ile birlikte düşman askerlerini bulunduğumuz noktaya getirerek, askerlerin işi yapmasını yeğledi. Bu soruyu bana sorduğunda çok azdık. Belki, ovaya gidip gelmesinden dolayı, tankları, silahlı araçları, kamyonları, bütün bir taburu, yiyecekleri, giyecekleri, sırt çantalarını ve mermileri gördükten sonra, çuval sırt çantalı ve bir avuç insandan ibaret bizleri görüp bir anlık şüphe duymuştu. Bana nasıl bir geleceğimiz olduğunu sorunca "Bütün gelecek orada" diye cevapladım. Sadece bu soruyu sormadı, devam etti: "Nasıl bir geleceğiniz var, ve neler ummalıyım? Gelecek bana ne sağlayabilir?" Gelecek ile kendi çıkarlarını birbirine karıştırdığını anladım; kurnazlık yapmalıydım, ve ona, "bütün gelecek orada" dedim - buna inanıyordum, kesinlikle inanmıştım - "ve sen her istediğini elde edebilirsin" Bu kısıma ise inanmamıştım. (GÜLÜŞMELER)

Zor anlarda geleceğin nasıl olacağını birçok insanın sorması gibi - ABD bizimle diplomatik ilişkilerini kestiğinde, ambargo uyguladığında, paralı asker gönderip, suikast planları hazırladığında - ve Devrim'in sosyalist niteliğini deklare ettiğimizde nasıl bir geleceğimiz olduğunu sordukları gibi, şimdi de kimileri bizi nasıl bir geleceğin beklediğini soruyor. Ama şimdi insanlarımız daha cesur ve daha hazırlıklı. Milyonlarca devrimci, yüzbinlerce parti üyesi, yüzbinlerce Genç Komünistler Birliği (UJC) üyesi, Küba Ticaret Birlikleri Merkezi Örgütü (CTC), Devrim Savunma Komiteleri (CDR), ve Küba Kadın Federasyonu'na(FMC), kitle örgütlerine bağlı muazzam sayıda insan, çiftçiler, öğrenciler, hatta kendi örgütleri ile Öncüler bile var. Politik bilincimiz, görev duygumuz, bu kadar zor durumlarda, bu kadar uzun zaman devrimi korumuş olmanın gururu, her zaman sahip olduğumuz ve şimdi her zamankinden daha çok bağımsızlığımız var.

Eusebio Leal, yakın dostum Leal, birileriyle şakalaşıyordu ve "Şimdiye kadar olduğundan daha bağımsızız, çünkü şimdi hem ABD'den, hem SSCB'den bağımsızız" demişti. Şaka yapıyordu. Çünkü biz her zaman ikisinden de bağımsız olmuştuk. Yalnızca tarihsel belgelere ve

Ekim Füze Krizine bakılması yeterli.

Leal, bir keresinde "bilmediğimiz tek şey bu işin ne kadar süreceği" demişti. Hiç kuşkusuz Leal yanılıyordu, ya da yanılmamıştı da, herhalde şaka yapıyordu. Çünkü Leal de çok iyi biliyor ki, bu iş sonsuza dek sürecek. (ALKIŞLAR)

ÜLKEMİZİN SORUNLARINI YALNIZCA DEVRİM ÇÖZEBİLİR

Daha önce üzerinde çok durduğum, üzerinde durmanızı istediğim ve hepimizin üzerinde durmamız gereken çok doğru bir şey var. Devrim'in alternatifi yoktur, gerçek alternatifi yoktur. Bazıları, yapmak zorunda olduğumuz fedakarlıkların Devrim'i kurtarmak istememizden kaynaklandığını, ve eğer Devrim'i kurtarmak istemeseydik hiçbir sorunumuzun olmayacağını, dolayısıyla fedakarlık yapmamızın da gerekmeyeceğini düşünüyorlar. Zihinlerinde - tepelerinde, saçlarında ya da beyinlerinde - buna yer verecek kadar çılgın olan insanların kafalarından bu fikri silmeliyiz.

Tarih boyunca olduğu gibi, ülkemiz kendi sorunlarını çözebilen tek ülkedir. Sorunlarımız ne kadar zor olursa olsun, ülkemizin sorunlarını yalnızca Devrim çözebilir. Kimse, birilerinin bize normal koşullara dönebilmemiz için 13 milyon ton petrol vereceğini hayal etmesin. SSCB'den alageldiğimiz 13 milyon ton petrolü şekerimize ödenen adil fiyatla karşılıyorduk. Aynı şeker fiyatı 13 milyon ton petrolün dışında çok miktarda başka ürünler de almamıza elveriyordu; ticaret kredileri ve kalkınma kredileri cabası. Bunu bize hiç kimse vermeyeceği için kendi kendimize aramalı, bulmalı ve almalıyız. Kim birilerine bir şeyler verir? Mücadelelerimizle, ilkelerimizle, siyasetimizle, kurulmuş olan yeni dünya ile adilce ilişkiler tesis etmek için verdiğimiz savaşla elde ettiklerimizi bize kim verecek? Bize kim bir şeyler verecek? Hayal kuranlar, herhangi bir yanılsama taşıyanlar, bunu unutun. O komşudan -zalim ve azgın Kuzeyden- hiç bir zaman hiç bir şey umamayız. O Panama gibi ülkeleri istila eden, herhangi bir şey vermekten aciz bir imparatorluktur. Nikaragua'ya karşı aşağılık bir savaş yürütmüş, bu ülkeyi daha fazla kontra ve gazetelerin yazdığı bir dolu şüpheli haberle

kimsenin geleceğin nasıl olacağını bilmediği korkunç bir konuma itelemiş, yaşam koşullarını daha kötü bir hale getirmiştir. İmparatorluk hiç kimseye bir şey veremiyor: Grenada'yı istila etti; sahip olduğu tek şey, Küba'nın yaptığı - ülkenin kurtuluşu ve ruhu - havaalanı olan Grenada'yı... Ve ABD'nin tek yaptığı havaalanını törenle açmak oldu. ABD kimseye bir şey vermiyor, kesinlikle hiç bir şey vermiyor.

ABD, petrol ihraç etmeyen bir ülkedir; her yıl yüz milyonlarca ton petrol ve milyarlarca metreküp gaz ithal eder. Şeker bile ithal etmeyen bir ülkedir. Devrim'in başında, Küba'dan 5 milyon ton civarında şeker ithal ederken, şimdi bir milyon tondan biraz az ithal ediyor, başka da birşey yok. Bizim temel ürünümüz şeker için bile bir pazara sahip değil.

Yalnızca Devrim ülkemizin sorunlarını bir hamlede ve bütünüyle çözebilir; orta veya uzun vadede başka bir alternatif yok. Devrim biziz. Emeğimizle, mücadelemizle ve çabalarımızla, savaşmak zorunda olduğumuz her şey için savaşmamızla. Biliyoruz, savaşacak çok şey var; bu konular, şu an, tartışacağınız tasarılarda duruyor; bu yüzden onlara değinmiyorum, bir çoğu toplumsal disiplin, görev bilinci, suç ve benzeri konularla ilgili.

Sorunlarımıza, özgürlük savaşının başladığı 10 Ekim'in üzerinden 123 yıl geçtikten sonra ortaya çıkan sorunlara yalnız bizler çözüm bulabiliriz. Bunları, halkımızın birliğine, düzene ve mücadele ruhuna dayanmak, sadece biz çözebiliriz ve çözebilmeliyiz. Başarısızlık, yenilgi ya da teslimiyet binlerce kere daha beter maddi fedakarlıklar anlamına gelecektir.

BÜTÜN HALKLA BİRLİKTE SAVAŞA GİRMEYE ÜLKEMİZİN HER BİR KARIŞINI SAVUNMAYA HER ZAMAN HAZIR OLACAĞIZ

Ekonomik konulardan söz ettim, ama cesaretimiz sayesinde, ölümü göze alarak savaşma kararlılığımız sayesinde, saldırganlara yaptıklarının pahalıya ödetme irademiz sayesinde burada bulunduğumuza değinmedim.

Emperyalistler ülkemize müdahalede bulunabilmek için bahaneler arayarak bizi bölmeye çalışacaklar. Ama bizim içten ve sağlam birliğimiz bu bahaneyi kullanmalarını her zaman olanaksız kılacaktır. Her durumda, bütün halkla birlikte savaşa girmeye ve ülkemizin her bir karışını savunmaya hazır olacağız. Ülkeyi savunmak için tek bir devrimci ve tek bir silah kaldığı sürece... (ALKIŞLAR) Bir öğrenci toplantısında da söylediğim gibi, herkes, her devrimci "Ben orduyum, ben anavatanım, ben Devrim'im" demelidir.

Sorarım; böyle bir halk bir kez daha egemenlik altına alınabilir mi bir kez daha esir edilebilir mi?

10 Ekim 1868'den söz ederken; köleliği ve sömürgeciliği yaşadığımızı, sonra, Devrimimizin bağımsızlığın elde edilmesinden öte, tam bağımsızlık, insanlık onuru, insanların kardeşliği ve insan yerine konulma gibi ilk yurtseverlerimizin önlerine koyabildikleri tüm hedeflerin ötesinde kazanımlara ulaştığını akılda tutmalıyız. Bu toplumlarda birey hiçe sayılırdı. Bir İspanyol askeri, bir tüccar, bir yurttaş, bir memur, bir sahip ya da toprak sahibi ile karşılaştırıldığında tebaa ya da esirin değeri nedir? O çağda eşyalar olduğu gibi, insanlar da mülk ediniliyordu. Daha sonraları insan üzerindeki biçimsel mülkiyet ortadan kalktı.

Çocukluğumda, gençliğimde kapitalist sömürünün ne olduğunu gördüm. Köle sahipleri kölelerine, bir Kübalı ya da yabancı kapitalist şirketin işçilerine davrandığından daha iyi davranırlardı. Örneğin, ABD'deki büyük toprak sahipleri ve şirketler, işçinin ölüp ölmediğine, işinin, yemeğinin, ilacının olup olmadığına aldırmazlar. Köle sahibi kölelerine ilaç ve yiyecek sağlardı, çünkü mülkü olan kölenin ölmesi işine gelmezdi. Kapitalist sistem insanları sömürdü ve onların ölüp ölmediğine, bir şeyler yiyip yemediklerine, ilaçları olup olmadığına aldırmadı. Bu toplumda insana acı çektiren ahlaki tüm aşağılanmalar dışında, kapitalizm, en az öteki kadar insanı aşağılayıcı ve kaba bir kölecilik biçimidir.

123 yıl önce doğan Devrim, sosyalizme 30 yıl önce ulaştı. Bu, tarih yapan bir ilerlemedir! Bu gelişme, diğer tüm Latin Amerika ülkelerinin önünde büyük bir gelişmedir! Bu gelişme, tüm diğer Üçüncü Dünya ülkelerinin önünde büyük bir gelişmedir! İşte bizim savunduğumuz

bu.

Eğer emperyalizm Küba'ya yeniden diz çöktürebilirse ve ülkemizi bir kez daha kapitalizme mahkum ederse, 123 yıldan bu yana yaptığımızdan geriye ne kalacak? (DİNLEYİCİLERDEN BİRİ: ÖLMEYİ TERCİH EDERİZ!) (ALKIŞLAR) Kendimizi, Marti'nin özgürlük yolunda bize eşlik etmesini dilediği ama henüz bizim gibi bayrağını yükseltememiş bir Porto Riko haline mi getireceğiz? Kendimizi, tüm yozlaşmışlığı ile bir diğer Miami haline mi getireceğiz? (HAYIR SESLERİ)

Böyle olursa, halkımızın geçmiş 123 yılda başardıklarından geriye ne kalır? Eski sahipleri geri döndüğü takdirde Devrim'in halka dağıttığı evler ve binalar ne olur, sanıyorsunuz? Çiftçilere dağıttığımız topraklar ve kooperatifler ne olur? Tarım işletmelerinde ilk kez tam yıl çalışma olanağı bulan, kendileri ve özellikle çocukları için sahip oldukları olanaklarla insan muamelesini tatmış olan işçiler ne olurlar dersiniz? Taşradaki okullarımızdan, ortaokul ve liselerden, spor, meslek ve sanat okullarından, tarımsal ve sınai teknoloji enstitülerimizden geriye ne kalır?

300.000 bin öğretmenimiz - kişi başına düşen en yüksek öğretmen sayısıdır bu ne olur acaba? Dağlara, taşranın her bir yanma, fabrikalara, okullara kadar uzanan mükemmel sağlık sistemimizden geriye ne kalabilir?

Ya hemşire okullarımız? Ya Devrim'in yarattığı düzinelerce üniversite?

Bir çoğu kendi alanında öncü olan, bize dünyada ayrıcalıklı bir yer kazandıran, onlarca ve yüzlerce bilim merkezinden ne kalır geriye? Hangi şirket bu merkezleri alabilir? Şu an kendi halklarına yardım etmek için tüm enerji ve yeteneklerini verenlere kim patronluk yapar?

Sosyal güvenlik sistemimiz, fiziksel özürlü ve muhtaçlara sunduğumuz hizmetlerden geriye ne kalır? Sağır ve dilsizler,körler ve geri zekalılar için ve 60.000 kayıtlı öğrencinin bulunduğu özel okullarımızın başına neler gelir acaba? Bütün bunlardan geriye ne kalır?

Bu ülkedeki erkek ve kadınların onurlarından geriye ne kalır, dersiniz?

Marti'nin insan onuru hakkında söylediği ilk şeyi her zaman hatırlarım. Şöyleydi sözleri: Birçok insan onursuzca yaşarken, kimileri birçok insanın onuruna sahip olarak yaşar. (ALKIŞLAR)

Şu anda biz sadece bir insan topluluğu değiliz; onurlu bir halkız, çoğunluğu onurlu olan bir halkız; bağımsız, egemen ve özgür bir ulusuz; bağımsızlığın sınırlanması gerektiğini savunan o beylik teorileri her zaman reddedecek bir ulusuz. (ALKIŞLAR)

Ne sürpriz: Geçenlerde bir toplantıda, Sovyet temsilcisi, Alman temsilcisi ile birlikte, ilgili ülkenin izni olmaksızın dışarıdan denetleme hakkı diye birşey savundular. "Ah! Cid!, taşları bile konuşturacak şeyler göreceksin."

Zorunlu denetleme mi? Kabul, ama ülkesinin bağımsızlığını koruma muktedir tek bir Kübalı bile kalmadığı zaman! (UZUN ALKIŞLAR VE BAĞIRIŞLAR)

Söz ettikleri bu yeni ve cesaretlendirici dünya düzeninde, halkların bağımsızlığı ve egemenliği düşüncesi parça parça edilecekse, halkların egemenliği ne olacak, halkları ne bekliyor?

EĞER DÜNYA HÜKÜMETİ KURMAK İSTİYORLARSA,
PEKALA, KABUL.
ANCAK BU, DÜNYANIN, DÜNYA İLE,
DÜNYA İÇİN HÜKÜMETİ OLMALIDIR.
EMPERYALİZM İÇİN BİR DÜNYA HÜKÜMETİNE HAYIR

Brejnev'in sınırlı egemenlik teorisi üzerine ne çok Batılı delegenin konuştuğunu hatırlıyorum; oysa şu anda sınırlı egemenlik üzerine düşünceler Birleşmiş Milletler'de ve büyük güçler arasında moda. Bu denetimin kimler için olduğunu, hangi halkların egemenliğin olmadığı bir dünyada yaşamak istemediklerini görmek gerek; ya da, bırakın kendi egemenliklerini reddetsinler, ama bize de izin verin ABD'yi denetleyelim; bırakın tüm nükleer silahlar ve diğer bütün gelişkin silahlar reddedilsin... Eğer bir dünya hükümeti kurmak istiyorlarsa, pekala, kabul Ancak bu, dünyanın, dünya ile dünya için hükümeti olmalıdır. Emperyalizm için bir dünya hükümeti değil. Bunu hiç bir zaman kabul etme-

yiz; ancak onların istedikleri ve empoze etmeye çalıştıkları bu. Bunu başaramayacaklar, çünkü şu sefaletle, felaketlerle dolu dünyada, acı çeken milyonlarca insan var. Kimseleri yönetemeyecekler ve ilk yönetilemeyenler de biz olacağız. Bunu anlayacaklar. (ALKIŞLAR)

Yoksa, esin kaynağı tarihimizden geriye ne kalır? Şehitlerimizin anıları ne olur, dersiniz? Ünlü okullarımızın ve fabrikalarımızın adlarından geriye ne kalacak? Edebiyatımızdan geriye ne kalacak?

Kanımızla ve terimizle yarattığımız her şey ne olacak? Bayrağımız ve onurumuz ne olacak?

Bu yüzden, biz, yalnızca biz, sorunlarımızı çözebiliriz ve çözmeliyiz, bu meydan okumaya başarıyla göğüs gerebiliriz ve germeliyiz. Eğer emperyalizm anavatanımıza diz çöktürürse, burada kapitalizmi yeniden yerleştirirse, bu mücadalede hayatlarını vermiş kahramanlarımızdan, şehitlerimizden, enternasyonalist savaşçılarımızdan ve her gün saygıyla anmamız gereken diğerlerinden geriye kemiklerinin tozu bile kalmayacak.

İşte bizim mücadelemizin anlamı budur. İşte, anavatanımızı, Devrim'i ve sosyalizmi kurtarmanın anlamı budur. (ALKIŞLAR)

Bu, Antonio Maceo'nun Baragua'da ya da Baragua'dan sonra, birçok kereler söylediği şu sözleri tekrar söylemektir: "Küba'yı fethetmek isteyen, kim olursa olsun, kanla ıslanmış toprağın tozundan başka bir şey kazanamayacak; eğer bu mücadelede ölüp gitmemişse." (UZUN ALKIŞLAR)

Ya Sosyalizm Ya Ölüm!
Patria o Muerte!
Venceremos!

NOTLAR:

(1) Küba'da gerek öncelikli alanlara bir işgücü transferi sağlamak, gerekse kimi sınai sektörlerde işsizliğe yol açabilecek fazla istihdam sorununa karşı önlem almak amacıyla bir işgücü hareketliliği programı yürütülüyor. Çalışma ekipleri (contingentes) bu bağlamda, özellikle son üç yıldır inşaat, tarım, sosyal hizmet yatırımları gibi sektörlere yönelik bir organizasyon.

BÖLÜM 2

KONGRE'DEN TARTIŞMA ÖZETLERİ

DİNİ İNANIŞLARI OLANLARIN PARTİYE KABUL EDİLMESİ: YERİNDE BİR REKTİFİKASYON

Fidel'in uzun açış konuşmasından sonra, 4.Kongre karar tasarılarının tartışılmasına başladı. İlk görüşme, Politbüro üyesi Jose R.Machado Ventura'nın sunduğu Parti tüzüğü hakkında karar tasarısı üzerine açıldı.

Elliden fazla taban delegesi Parti çalışması ve üyeliğin değişik yönlerine değinen yorumlar yaptılar. Ancak görüşmenin çoğunluğu dini inanç sahibi insanların Partiye katılımı konusunda odaklaştı.

İnananların üye olarak kabul edilmeleri konusunda, Camaguey Belediye Hastanesinden Jose Luis Reguero Katolik kilisesinin Devrimin ilk yıllarındaki rolü üzerine kısa bir değerlendirme sundu. Düşman tarafından kullanılan kilise karşı-devrimciler için bir sığınak haline gelmişti. O günlerde, mantıklı siyasi adımlar atıldı ve Parti üyeleri ile nüfusun büyük bir kesimi, kilisenin bu faaliyetlerini reddettiler. Ama dini bağlanmaları olan insanlar da Partiye katılmaktan geri durdu. Reguero, Kongre'ye dünyada yaşanan değişiklikleri hatırlattı; özellikle dini inanışlı halkın devrimci mücadeleye katılım gösterdiği Amerika ülkelerine dikkat çekti.

Değişik tarzda çözümlemeler getirenler arasında Küba Tarih Enstitüsü Başkanı Jorge Enrique Mendoza, Merkez Komite görevlisi Rafa-

el Hidalgo, Havana Kenti tarihçisi Eusebio Leal ve Merkez Komite Dini İşler Daire Başkanı Jose Felipe Carneado sayılabilir. Bu konuşmacıların tümü Parti'ye dini inançlı kişilerin katılabilmesi lehinde görüş bildirmişlerdir.

Carneado, inananların Parti'ye girmesinin yasaklanmasının somut bir duruma denk düşen, geçici ve belirli bir bağlam içinde anlamlı olabilecek bir önlem olduğunu, oysa Marksist perspektiften ele alındığında inananların Parti'ye girme olanaklarının bulunmasının normal olduğu yolunda görüşler dile getirdi.

Fidel de bu konu üzerinde konuşurken yoldaşların haklı olduklarını ve böylesi dıştalayıcı bir tutumun Devrimci Komünist harekette daha önce hiçbir zaman varolmadığını, Latin Amerika'nın tüm komünist partilerinin saflarında çok sayıda inanan barındırdıklarını anlatmıştır.

Fidel, bu sorunun Küba'da çok özgün bir tarzda ortaya çıktığını, kendimizi içinde bulduğumuz mücadelenin bir sonucu olarak, ve bu ülkede Katolik dininin zenginden yana bir din olmasından kaynaklandığını eklemiştir. Fidel, inananların Parti'nin diğer üyeleriyle aynı yükümlülükleri yerine getirmek durumunda olacaklarını, hiç kimsenin Parti'den dıştalanmamasının Parti'yi daha demokratik kılacağını açıklamıştır. Bu önlem, zamanın koşullarından kaynaklanmıştı; ve doğru olan bu durumu düzeltmekti.

Fidel sözlerine, mükemmel insanlar olan, kendini adamaya istekli, iyiliksever, kendini inkâr edebilen ve bir Komünistin sahip olması gereken tüm erdemlere sahip dindar kişiler tanıdığını anlatarak devam etti. Rahibeler örneğini verdi, ve motivasyonları farklı olsa da insan sevgisiyle dolu ruhlar taşıyan bu insanlara hayranlık duyduğunu söyledi. Ancak dini motivasyonları olmakla birlikte rahibelerin yaptıklarını -yaşlı ve hastalara bakmak gibi- yapmayan birçok başka insan bulunduğunu anlattı.

Kongre'nin birinci günü alışılmadık bir biçimde, Fidel'in şarkıcı ve besteci Silvio Rodriguez'i kucaklamasıyla son buldu.

Fidel, Silvio'yu kendisini konser için bekleyen binlerce insandan bir-

kaç dakikalığına çalacaklarını söyledi. Silvio ilk parçasını söylemeden önce bunun müzik yaşantısındaki en beklenmedik ama en önemli konser olacağını vurguladı.

Oturumların ikinci günü (11 Ekim Cuma), Parti tüzüğü üzerine tartışmalar ve turizm, bağlı örgütler ve Parti'nin rolü konularında yapılan konuşmalarla sürdürüldü.

Turizm konusunda konuşmacılardan biri, ilk Küba-İspanyol ortak işletmesi olan Varadero'daki Sol Palmeras Oteli'nin menajer yardımcısı Julio Fernandez'di. Fernandez İspanyolların üç yıl içerisinde kendi paylarını çekeceklerini, yatırılmış Küba sermayesinin ise kendisini iki yılda finanse edeceğini söyledi. Bu işletme ile ülkeye bir yılda giren yabancı kaynağın işçi başına yaklaşık 30.000 dolar olduğu bildirildi.

Fidel bu alandaki işçilerin ve personelin morali ile ilgilendi ve bu ortak işletmede yönetimi geliştirmenin temel bir aracı olarak nasıl bir yol -İspanyolların daha önce tanımadıkları- izlendiğini merak ettiğini söyledi. Menajer yardımcısı, Fidel'i yanıtlarken Sol Palmeras'da 336 kişinin çalıştığını, oda başına görevli oranının 0.74 olduğunu ve bunun ülkedeki en düşük oran olduğunu anlattı.

Yine Varadero'da bulunan ve tamamiyle Küba'ya ait olan Paradiso Otelinin müdürü Lazaro Moreno da, bu işletmede sağlam bir disiplinin sağlanması ve işe gelmeme oranının oldukça düşürülmesi (0.9) gibi iyi sonuçların alındığını söyledi.

DEVRİMİ PARTİSİZ DÜŞÜNMEK OLANAKSIZDIR

Machado Ventura, tüzükte diğer örgütlere özerklik tanınmasının, Parti'nin uygulaması gereken denetimin dışında, Parti'nin başka örgütlerin yerini almamasını, kendi sorumluluğunda olmayan görevleri üstlenmemesini sağlamaya yarayacağını vurguladı.

Parti'nin rolü konusunda Fidel, Parti'nin ahlaki otoritesinin, tarihinden, tutumundan, çalışma alışkanlıklarından ve davranışlarından kaynaklandığını vurguladı.

Sözkonusu belgeye atıfla, "burada yazılı herşeyi silip atabiliriz; ve Parti, eğer devrimci bir partiyse, tartışılmaz otoriteye sahip olacak, bu otoriteyi elinde tutmaya devam edecektir" dedi.

Konuşmasının başka bir bölümünde Fidel, bir kişinin Parti'yi, Devrimin öncüsünü, ordusunu dağıtma gücüne sahip olmasının inanılmaz birşey olduğunu söyledi. "Devrimi Partisiz tasarlamanın olanaksız" olduğunu, "sosyalizmi Partisiz tasarlamanın olanaksız" olduğunu vurguladı:

"Bizim devrimci sürecimizde Parti'nin otoritesi hiçbir zaman sorgulanmamıştır ve sorgulanamaz. Parti'nin otoritesini azaltmak yönünde en ufak bir niyet söz konusu olamaz. Bunu yaparsak, gerilemeye başlarız; bu büyük bir yanlışın başlangıç işareti olur. Yapmamız gereken Parti'nin otoritesini güçlendirmek, çalışma tarzı, yöntemleri ve diğer tüm kurumları geliştirmekte üstlendiği rol aracılığıyla prestij ve etkisini arttırmak olmalıdır."

Tüzük üzerine karar ikinci günün sabah oturumunda oybirliğiyle onaylandı. Aynı oturumda Genç Komünistler Birliğinin (UJC) birinci sekreteri ve Politbüro üyesi Roberto Robaina tarafından Parti Programı üzerine karar tasarısı sunuldu.

MERKEZ KOMİTE YOZLAŞMAYA KARŞI MÜCADELESİNİ GELİŞTİRECEKTİR

Delegelerin en çok değindikleri konular yozlaşma, anti sosyal davranış, ve bunların yamsıra ülkede bilimin gelişmesi oldu.

Yozlaşma, hırsızlığın ve yolsuz kazanç sağlamanın tüm biçimleriyle birlikte ele alındı. Yeni Merkez Komite'ye yozlaşmanın nedenlerini araştırmak ve bu tür olaylara son verecek bir politika geliştirmek görevi verildi. Bu konu tartışılırken Fidel yozlaşmanın nedenlerini aydınlatmanın önemini vurgulayan bir müdahalede bulundu. Devrimci Silahlı Güçler delegesi Antonio Pena kriminal davranışları, toplumsallaştırılmış bir ekonomide halka dolaysız biçimde zarar veren olgular olarak

değerlendirdi; ev ve kurumlardaki denetim eksikliği, vurdumduymazlık ve bilgisizliğin bu tür yozlaşmanın nedenlerinden bazılarını oluşturduğunu söyledi.

Küba Kadınlar Federasyonu Başkanı Vilma Espin de ataerkillik ve hoşgörünün hırsızlığı teşvik eden etkenler olduğunu öne sürdü. "Yolsuz kazanç sağlamayı kaynakların sapması diye adlandırıyoruz, ama bu davranışlar hırsızlık, bunları yapanlar ise hırsızdır" dedi.

KÜBA BİLİM ADAMLARININ ÜLKENİN GELİŞİMİNE YAPTIKLARI KATKILAR HAYRANLIK UYANDIRIYOR

Kongre, bilim, kültür ve basın ile ilgili kararın diğer yönlerinin tartışılmasıyla sürdürüldü.

Profesör Orfilio Pelaez, retinitis pigmentosa ve tedavisi üzerine geniş bilgi sundu. 1987'den beri çoğu Latin Amerika'dan, özellikle de Arjantin'den olmak üzere, 30 ülkeden 600 hastanın bu hastalığın tedavisi için Havana'ya geldiğini bildirdi.

Fidel de, Profesör Pelaez'in 30 yıllık kişisel çalışması sonucu tedavisi olmayan bir hastalığa karşı dünya üzerindeki tek tedavi tekniğini geliştirmesinin büyük başarı olduğunu anlattı.

Oriente Üniversitesi Biofizik ve Matematik Merkezi'nde bir araştırma grubunun başkanı olan bilim adamı Carlos Cabal, insan vücudunun içerisinden radyo dalgaları aracılığıyla resimler elde etmekte kullanılan nükleer manyetik rezonans teçhizatının imali üzerine konuştu. Böyle bir makinanın satın alınması 1.2 milyon dolara mal olacakken Merkez'de üretilen aygıt yalnızca 125.000 dolar tutmuştu.

Daha sonra Fidel, yıllar önce Devrim tarafından kurulan ilk bilimsel merkez olan Ulusal Bilimsel Araştırma Merkezi (CENIC) müdürü Dr.Carlos Gutierrez'in Kongre'ye hitap etmesini istedi. Dr.Guiterrez bilim alanının heyecanlandırıcı perspektiflerine ilişkin ayrıntılı açıklamalar yaptı.

Kongre'nin üçüncü günü (12 Ekim Cumartesi) ülkenin genetik mühendisliği ve bioteknoloji alanında kaydettiği gelişmeler üzerine kapsamlı bir rapor ile başladı. Genetik Mühendisliği ve Bioteknik Merkezi müdürü Manuel Limonta, Küba'nın Üçüncü Dünya ülkeleri arasında bu alanda birinci sırada bulunduğunu ve bugün 200'den fazla sayıda değişik tip ürün üretilebildiğine işaret etti. Limonta, daha sonra da 25.000'den fazla insanın tedavisinde kullanılan interferon hakkında bilgi verdi. İnterferonun AIDS hastalığının, taşıyıcılarda ortaya çıkmasını engellemek amacıyla deneylerde kullanıldığı tek ülkenin Küba olduğunu anlattı.

Finlay Enstitüsü Müdürü Concepcion Campa, Frank Pais hastane kompleksinden Profesör Rodrigo Alvarez ve bir diğer sağlık araştırma kurumundan Dr. Agustin Lage de çeşitli tıbbi konularda konuşmalar yaptılar. William Soler hastanesi müdürü Dr.Carlos Dotres son beş yıl içinde yüzde 87 başarı oranıyla 2450 ameliyatın gerçekleştirildiği bir kalp merkezini de içeren bu kurum hakkında bilgi verdi.

Fidel, Dr.Dotres'in Küba'ya tıbbi bakım için yollanan Çernobil çocuklarından da sorumlu olduğunu hatırlattı ve Sovyetler'den binlerce çocuğun ülkeye geldiğini, bunların sunulan hizmet dolayısıyla çok memnun kaldıklarını anlattı.

Fidel konuşmasında Çernobil çocuklarına, Nikaragua'lılara, Salvador'lulara ve diğer dost halklara verilen hizmetleri övdü. Bu kuruluşların ülkeye önemli bir gelir sağlamadığını, ama petrol, inci ya da altından daha değerli olan sağlık ihraç etme olanağı yarattığını söyledi.

İnsan Sağlığı Ulusal Merkezi (CENSA) müdürü Lidia Tablada ve bir milyon Kübalı anne adayı üzerinde önemli doğum sakatlıkları üzerine araştırmalar yürütülmesini sağlayan bir sistemin yaratıcısı olan bir araştırma merkezinin müdürü Jose Luis Fernandez de sunuşlar yaptılar. Delegelerin önerisi üzerine Kongre, Küba'lı bilim adamlarına, ülkenin gelişimine yaptıkları önemli katkılar nedeniyle teşekkür ve hayranlık ifade eden bir karar aldı.

Yine oybirliğiyle, UJC Ulusal Komitesinin ve Roberto Robaina'nın

gençlik örgütü adına yürüttükleri çalışmayı takdir eden bir karar alındı.

Bu oturumda daha önceki toplantılara görevleri nedeniyle katılamayan Ordu komutanı ve Parti ikinci sekreteri Raul Castro bulundu. Aynı oturumda Merkez Komite adaylar listesi de delegelere sunuldu.

Parti Programı üzerine görüşme basın hakkında bir değerlendirme ile son buldu. Delegeler daha geniş ve hızlı bir haber iletiminin sağlanmasını arzulayan konuşmalar yaptılar.

Granma'mn sorumlu müdürü delege Jacinto Granda, enformasyon iletiminde daha fazla ciddiyet gerektiren bu günlerde, özeleştirel bir meslek varsa, bunun gazetecilik olduğunu vurguladı. Granda, daha özverili bir çalışma talep ettiği konuşmasında, ülke ve basın açısından kritik bir anın yaşanmakta olduğunu öne sürdü. "Yakın geçmişin deneyleri, kendisini ilkelere, halka, ülkeye adamayan bir basının neden olabileceği zararı bize gösterdi" diyen Granda, "kendisini devrimci, sorumlu, ciddi ve derin bir gazetecilik anlayışına adayan Küba basını bu yolu asla izlemeyecektir" şeklinde konuştu.

Küba Gazeteciler Birliği (UPEC) Başkanı delege Julio Garcia Luis, Kongre'ye, basının toplumsal ve kurumsal sistemin bir parçası olduğunu, bu nedenle toplumun tüm farklı unsurlarını biraraya getiren bir politika izlemesi gerektiğini anlattı. Rektifikasyon sürecinin böylesi bir politikayı oturtmaya başladığını, ancak engellerin ve yanlış anlamaların söz konusu olabildiğini ekledi. Merkez Komite Sekreteri Carlos Aldana da, sosyalizmin tarihsel deneyimi içerisinde henüz çözmeyi başaramadığı son derece karmaşık bir konuyu tartıştıklarını vurguladı. Daha sonra, televizyon çalışanı ve Havana delegesi Rosalia Arnaez basının ilk görevinin Devrim'i korumak olduğunu, ve bu işin mazeretçilikle değil yanlışları gidermek için insanları teşvik edecek doğru ve eleştirel bir habercilik anlayışıyla yerine getirebileceğini anlattı. Arnaez Devrim'in kaybolmasını arzulayanları memnun etmenin asla denenmemesini istedi ve toplumu ilerletmek amacıyla Devrimin kazammlarının güzelliğini, insancıllığını ve büyüklüğünü gözler önüne sermek gerektiğini anlattı.

Aldana da konuşmasını şöyle sürdürdü: "Yönlendirme ve bilgilen dirme gibi duyarlı bir görevi, cesur ve politik, ayakları yere basan bir

sağ duyuyla gerçekçi davranarak, her zaman elimizdeki araçların büyük iyilikler, ama aynı zamanda, paradoksal olarak büyük zararlar yaratabileceğini, doğru ve yanlış yönlendirmeye neden olabileceğini, doğru ve yanlış bilgilendirme sağlayabileceğini unutmaksızın gerçekleştirmeye çalıştığımız bu görevi sürdürdüğümüz koşulların ne denli zor olduğunu değerlendirebilirsiniz" Aldana, kurumların, örgütlerin ve zaman zaman bizzat Parti'nin, verili bir politikanın içinde geliştiği olayları, siyasi ögeleri ve mantığı aktarmakta başarısız kalmalarından, bilgi iletimi işinin de etkilendiğini açıkladı.

Parti Programı üzerine karar Kongre tarafından oybirliğiyle onaylandı.

KÜBA'NIN ALTYAPISI DİĞER AZGELİŞMİŞ ÜLKELERE GÖRE DAHA İYİ DURUMDA

Kongre dördüncü gün boyunca, değişik konularda yapılan derin tahlillerin ardından ülkenin iktisadi gelişmesi üzerine karar tasarısını onayladı. Sunulan tahliller arasında inşaat sektörü ve tarımdan üretim ekiplerinin çalışmaları ile bu yeni çalışma anlayışından edinilen deneyimler yeralıyordu.

İncelenen diğer konular arasında, sporun dış temaslar yoluyla kendini finanse etme olasılığı, Küba'lı sanatçıların döviz geliri getirme potansiyelleri, halka dönük hizmetlerin kalitesinin yükseltilmesi, yerel sanayilerin ve özel hizmet sunan alanların geliştirilmesi sayılabilir.

İktisadi gelişme üzerine karar tartışmaya açıldığında yaklaşık 100 delege çalışmaya katkıda bulundu. Polit-Büro yedek üyesi Carlos Lage rektifikasyon sürecini gerekli kılan nedenlere, bu sürecin, Devrim'i en güç ve en parlak anına yerleştiren potansiyel ve mevcut tarihi önemine değindi. Sürecin bugünkü yetersizlik ve zaaflarını kabul ettiğini belirten Lage, bunlarla mücadele etmenin her zamankinden daha önemli olduğunu anlattı ve "ama, bu eksik ve zaafları sorunlarımızın esas nedenleri olarak görmek isteyenlerin ya kafaları karışmış, ya da bu insanlar kafa karıştırmak istiyorlar" dedi:

"Dünya birkaç ay içinde ekonomik ve politik alanlarda emperyalist ve gerici güçlerin lehine değişti. Bu gerçekliği ve bunun Devrim için kaçınılmaz sonuçlarını anlamalıyız; ancak böylelikle şimdi yaptığımız gibi bunları altedebiliriz."

"Gerilere gitmeyi, Küba'yı bir Miami ya da Puerto Rico'ya dönüş-

müş olarak görmeyi hayal etmek, kaçınılmaz bir kanlı geçiş döneminden sonrası için bile olanaksızdır."

Lage, tek alternatifin direnmek, mücadele etmek ve ilerlemek olduğunu söyledi. Bunun için ise her zamankinden daha fazla birleşmiş olmak, her zamankinden daha fazla çalışmak, her yerde düzen, denetim ve disiplini egemen kılmak, inisiyatif ve herkesin katılımı için alan açmak gerekiyordu.

DEVRİM'İN İLKELERİ REDDEDİLMEKSİZİN YABANCI SERMAYE ÖZÜMSENEBİLİR

Lage, Devrim'in, pek az başka azgelişmiş ülkenin sahip olduğu sanayiler ve altyapı yarattığını hatırlattı. Küba bir yılda sekiz milyon ton şeker, 50.000 ton nikel, 400.000 ton çelik ve bir milyon tonun üzerinde narenciye üretiyor. Tütün ve balıkçılık geliri 250 milyon dolar, turizm geliri ise yıllık 400 milyon dolar. Üstelik bu değerler hızla büyümekte. Tıp ve bioteknoloji ciddi biçimde gelişiyor, bilim ve teknoloji giderek daha önemli roller üstleniyorlar.

Lage, yabancı sermaye yatırımlarının ilkelerden ödün vermeksizin özümsenebileceğini söyledi. Dünyanın yeni gerçekliklerinin ışığında Küba ekonomisi de kökten bir değişim geçirmeliydi ve bunun için de zamana ihtiyaç vardı.

Lage, acil olarak -bu, halkın ihtiyaçlarının karşılanmasını ertelemek anlamına gelse bile- ihraç gelirlerinin arttırılması gerektiğini anlattı. Küba ürünleri için yeni ve uygun pazarlar bulmaya ve üretimi en yüksek talepli pazarlara uyumlu hale getirmek gerekiyordu. Bugünün planlaması dönemleme ve yöntemler açısından farklı olmak zorundaydı.

Lage, özel dönemin her Küba'lıya kendisini yeniden tanımlama görevi yüklediğini ekledi: "Gerçek devrimci şimdi öncesinden daha katı, daha inançlı, daha iyimser olmalı. Oportünistler açığa çıkıyorlar, korkaklar marjinalleşiyor ya da düşmanın safına geçiyor. İçinde bulunduğumuz büyük nesnel zorluklar dönemi, bize nasıl daha etkin, daha özverili çalışacağımızı, nasıl daha iyi yöneticiler olacağımızı, tasarruf yap-

mayı, elimizdekileri daha iyi değerlendirmeyi, kendi çözümlerimizi aramayı, birbirimizle daha fazla dayanışma göstermeyi, başarılarımızı birlikte tatmayı ve zaaflara ve eksikliklere karşı birlikte mücadele etmeyi öğretecek bir okul olacaktır."

Karar tasarısı üzerine tartışma sırasında, Quivican belediyesi Küba-9 araştırma ve üretim birimi müdürü Nancy Fernandez, sanayiyi geliştirme ve şeker kamışı türevlerinin daha iyi kullanımı konularındaki başarılı sonuç ve yaklaşımları açıkladı.

Küba Şekerkamışı Yan Ürünleri Araştırma Enstitüsü Müdürü Luis Galvez de şekerkamışı yan ürünlerinin hayvan yemi ve kimya sanayiine bağlı önemli kullanımlarından sözetti.

Hayvan Bilimleri Enstitüsünde araştırmacı ve sakarinin yaratıcısı Arabel Elias, Küba'da bilimin, daha önce yakılan şekerkamışı yan ürünlerinin geliştirilmesine yaptığı katkıları anlattı.

Şeker sanayi bakanı Juan Herrera, Granma bölgesinden Tarım Bakanlığı delegesi Luis Armando Perez, Temel Sanayi Bakanı Marcos Portal, Tarım Bakam Carlos Perez, Gıda Sanayi Bakanı Alejandro Roca, Tarımsal Mekanizasyon Enstitüsü Müdürü Heriberto Bouza da çeşitli araştırmalar, ve özellikle eski sosyalist ülkelerle ticaretin aksamasından doğan sorunlar üzerine değerlendirmeler yaptılar ve bilgi aktardılar.

Pinar del Rio'dan Manuel Alvarez çiftçi piyasalarının kapatılmasından sonra, daha önceleri ürünlerini pazara getiren ve aracılara aktaran küçük üreticiler üzerinde hiçbir denetim kalmadığını, bu ürünlerin şimdi kara borsaya gittiğini ve yasadışı olarak satıldığını açıkladı. Çiftçi piyasalarının kapatılmasına ilişkin birçok eleştiri duyduğunu ve karaborsaya karşı etkin önlemlerin mevcut olmadığını vurguladı.

Bu değerlendirme, tümü, hiçbir sorunu çözmediğini ve ahlâksız kişileri zenginleştirdiğini iddia ettikleri piyasaların açılmasına karşı çıkan ondan fazla kooperatif üyesi delegenin tartışmaya girmelerine neden oldu. Delegeler geniş devlet çiftliklerinin, köylülerle birlikte tarımsal ürün arz etmeleri gerektiğini, çiftçi piyasalarının ortadan kalkmasının kara borsanın nedeni olmadığını, bunun nedeninin birçok etkenin yanısıra, esas olarak ürünü talep eden bir davranışa girilmemesi ve dene

tim eksikliği olduğunu anlattılar.

Maliye Devlet Komitesi Başkanı Rodrigo Garcia 1981 ile 1990 yılları arasında köylülerin, yalnızca toplumsal güvenlik, emeklilik ödemeleri, devlete toprak devri ve diğer biçimler altında ulusal bütçeden 800 milyon pezo aldıklarını açıkladı. Buna karşılık vergi sistemi yoluyla, köylünün yaptığı katkı 261 milyon pezo olmuştu. Tarım Bakanı Carlos Perez de çiftçi piyasasının çalıştığı yıllarda, bunun yalnızca devlet tarafından satılan kimi sebzelere bir katkısının olduğunu anlattı.

Konu tartışılırken Fidel de küçük toprak sahipleri ve büyük çiftliklerin rolü hakkında tarihsel verileri kullanarak ayrıntılı bir açıklama yaptı. Küçük işletmelerin fiyat ve istihdam politikalarını zedelediğine, hatta karmaşa yarattığına dikkat çekti. Kara borsaya ilişkin olarak da, dinleyicilere, daha önceleri çiftçi piyasalarının bulunduğunu hatırlattı. Fidel, tarım ürünlerindeki kara borsanın belki de en küçük kara borsa olduğunu vurguladı.

Küçük köylülerin kimi ürünlere yönelmelerinin teşvik edilmesi gerektiğini, bunun için biraz fazla ödeme yapılabileceğini ve ürünün piyasada kalmasının sağlanabileceğini anlattı. Olağanüstü dönem içerisinde başka ülkelerde alınanlara benzer önlemler alınmaksızın aşırı miktarda paranın dolaşımda olmasının engellenemeyeceğine işaret eden Fidel, bu önlemlerin ise işçilerin yarısının sokağa atılması, fiyatların yükseltilmesi vb. olduğunu hatırlattı. Bunların her yerde kapitalistler ve yeni liberallerce kullanılan yöntemler olduğunu söyledi. "Hiçbir vatandaşın işsiz, gelirsiz ya da terkedilmiş kalmamasını sağlama yeteneğinde olan yalnızca sosyalizmdir; ama bu olağanüstü dönem boyunca, eğer 1989'dakinden üç milyar dolarlık daha az mal alıyorsak, mal miktarı azaldığında ne yapılabilir?" Fidel, bu duruma rağmen, kimseyi feda etmeme ilkesinin izlenmeye devam edileceğini vurguladı.

Fidel, gıda programına destek olarak gerçekleştirilen işgücü kaydırmalarını örnek verdi ve yalnızca Havana kentinde 200.000 işçinin kırsal kesime çalışmaya gittiğini, 15.000'inin komünist bir çalışma ve sosyalist bir ödeme biçimi olan ekiplerde çalıştıklarını anlattı. Fidel, kendi görüşünün mevcut çalışma yöntemlerinin, arz sorunlarını çözmek için sürdürülmesi gerektiği yolunda olduğunu, çiftçi piyasasına dönüşün du-

rumu karmaşıklaştıracağını, şimdiye dek yapılanları dağıtacağını, yozlaşma ve demoralizasyona yol açacağını söyledi.

Daha sonra çeşitli konuşmacılar spor ve sanat alanlarının da gelir getiren etkinlikler haline dönüştürülebileceğini anlattılar.

Kültür Bakanı Armando Hart, görsel sanatlar, müzik ve sinemanın kendi kendilerini finanse edebileceklerini, 1976'dan bu yana bu alanlardaki gelirin 200.000 dolardan 2 milyon dolara çıktığını, bu yıl için öngörülen rakkamın ise 5 milyon dolar olduğunu söyledi.

Yazarlar ve Sanatçılar Birliği Başkanı Abel Prieto ve çeşitli sanatçılar bu konuda söz aldılar.

Kongre'de, halka hizmet vermek, ikincil sanayi ürünleri, yerel sanayiler ve özel hizmet üreticileri arasında işbirliği gibi konular da ele alındı. Tartışmaları izleyen Carlos Lage, yaptığı toparlayıcı konuşmada, spesifik hizmet etkinliklerinde kendi işgücünü kullanan özel işletmeci biçimi konusunda görüş birliği olduğunu, delegelerin yerel sanayilerdeki mevcut potansiyellerin, ve halkın ihtiyaçlarının tatmininde devlet kurumlarının kollektif çabasının güçlendirilmesini vurguladıklarını söyledi.

Başkan Fidel Castro da özel hizmetlerin hiçbir zaman yasaklanmadığını, ama açıklanan gerekçelerle, sınırlandırıldığını anlattı. Mevcut koşullarda ve ilk adım olarak lisanslara yerleşiklik kazandırılmasının, önceliğin emeklilere ve işçilere, toplumsal işlevlerini yerine getiren insanlara verilmesinin mantıklı olacağını söyledi.

KAĞIT VE BASIN

Bir önceki gün tartışılan basın başlığına dönen Fidel, basının işinin, özellikle gündemdekiler gibi zorlu konuların tartışılması gerektiğinde, çok güç olduğunu söyledi. Küba basınını yönetecek ilkeler olarak yalan söylememeyi, doğrucu olmayı ve mümkün olan herşeyin bilgisini vermeyi saydı. Bir delegenin, Devrim'i savunmanın, gazeteciliği hataları göstermekten ve aşmaya çalışmaktan alıkoymaması yolundaki sözlerine katıldığını söyledi.

Fidel, Küba basınının çalışmalarını geliştirmek, gerçeklere sadık

kalmak ve olayları doğru yansıtmak ihtiyacında olduğunu vurguladı. Aynı görevin, zaaflarını aşması gereken televizyon için de geçerli olduğunu anlattı. Basının, insanlara olağanüstü dönemi anlamalarında yardımcı olması gerektiği üzerinde durdu.

"Bir savaşta yaşıyoruz ve bu bizi haber mekanizmalarımızı geliştirmeye zorluyor; gazetecilerin görevlerini yaparken karşılaştıkları sorunları anlamak gerekiyor."

Yeni Merkez Komite'nin görevleriyle ilgili olarak, Fidel, ilkeler üzerinde anlaşmazlık olmayacağına inandığını söyledi. Parti'nin kaderinin özverili devrimcilerin, Komünistlerin, Marksist-Leninistlerin ellerinde olduğuna mutlak güven duyarak, sorunlarla nasıl uğraşılacağını bilmek gerektiğine işaret etti.

Fidel, Küba Devrimi'ne yönelik artan bir hayranlığın varlığını kanıtlayan kutlama mesajlarından duyduğu memnuniyeti vurguladı. Kongre sahnesinin arkasındaki duvarda Marti ve Marx'ın portrelerinin bulunmasının diğer tarihsel kişiliklerin ve kahramanların unutulması anlamına gelmediğine değinen Fidel, bu iki kişinin Küba Devrimi'ne esin veren değerleri sentezleştirdiğini anlattı.

4.PARTİ KONGRESİ, ULUSAL MECLİS VE EYALET MECLİSLERİ ÜYELERİNİN DOĞRUDAN OY İLE SEÇİLMELERİNİ ÖNERİYOR

"Şimdi her zamankinden daha fazla birlik içinde olmalı, daha çok çalışmalı, her yerde düzeni, kontrolu ve disiplini sağlamalı ve herkesin inisiyatifi ve katılımı için alan açmalıyız."

-Lage-

4.Kongre Ulusal Meclise, başka önerilerin yanısıra, kendi vekillerinin ve eyalet meclisi delegelerinin doğrudan seçimini önermeyi kararlaştırdı. Bu öneri kabul edilirse, belediye delegeleri daha önce de bu şekilde seçilmekte olduklarından tüm Halk İktidarı temsilcileri doğrudan seçilmiş olacak.

Merkez Komitesi Sekreteri Carlos Aldana Halk İktidarı'nın örgütlenme ve işleyişinin geliştirilmesine ilişkin karar taslağını tartışmaya sunarken şunları söyledi: "Amaç, yalnızca gelişme için esas ilke ve anlayışların dayandırılacağı politik bir dolayımı geliştirmek değil, aynı zamanda, 4.Kongre'nin Halk İktidarı Ulusal Meclisi üyelerine sunması gereken tavsiyeler ve, bazı yönleriyle, somut öneriler üzerinde mutabakat sağlamaktır. Gerektiği takdirde, yasalarda ve hatta Anayasa'da değişiklik yapma yetkisine sahip olanlar onlar, yani üyelerdir. Bu demektir ki Kongre, Parti'nin en üst karar organı ve onun kollektif iradesinin bir ifadesi olarak, ülkenin son birkaç aydır içinde bulunduğu gelişim çabası için genel hakları, ilkeleri ve temelleri hazırlama görevi ve hakkına sahiptir. Aldano, sorunun, ülke tarihindeki 15 yıldan uzun eşsiz bir kurumsal katılım deneyiminin sonucu olduğunu belirtti ve Halk İktida-

rı organlarının işleyişini seçim bölgelerindeki delegelerin seçiminden ve gerektiğinde vekilliklerinin iptalinden ayıran yaratıcı ayrıma işaret etti.

Aldana, Halk İktidarı'nın kurulması sürecinde diğer sosyalist ülkelerin deneyimlerinin de biraraya getirildiğinin ve bir şekilde bir referans oluşturduklarının inkar edilemeyeceğini ve Küba halkının köklerine, geleneklerine olduğu kadar devrimci sürecin gereksinimlerine zaman zaman yabancı olan formüllerin bugün görülebilmesinin nedeninin de bu olduğunu belirtti. Aldana, sorgulanamayacak kazanımlarla birlikte hâlâ dikkat edilmesi gereken çeşitli ihmallerin, bir şekilde tahrif edilen kuralların ve benimsendikleri uğrakta elverişli olan ama bugün muhtemelen eskimiş başka kuralların var olduğunu dile getirdi.

Aldana, bu öğrenme sürecinde utanmayı gerektiren bir neden olmadığını, çünkü Halk İktidarı organlarının Küba'da şimdiye kadar varolanlar içinde gerçek anlamda demokratik hükümet kurumları olduğunu, aynı zamanda deneyimler ve tarihsel zorunluluğun ışığında bu kurumların olması istenenden henüz çok uzak olduklarının ve geliştirilmeleri gerektiğinin bilindiğini belirtti.

Aldana, karar tasarısının, verimli çalışmayı, seçim bölgesi delegesinden Ulusal Meclis vekiline kadar, Meclis'in ve üyelerinin çeşitli düzeylerdeki otoritesini genişletmeyi ve herşeyden önce, halkın katılımı ile karar alma süreci ve hükümet etkinliklerinin denetimiyle demokrasinin sürekli gelişimini amaçladığını belirtti.

Aldana, herhangi bir değişim seçeneğinin ya da tipinin dayanması gereken iki öncüle işaret etti. Birincisi, bu değişim seçeneği ya da tipi toplumun iç dinamiklerine, özel gereksinimlerine ve Devrim'in kurumsal gelişimine denk düşmelidir. İkincisi, her adım, çalışan halkın politik gücünün artmasını ifade etmelidir.

Kongre delegelerinden Ricardo Alarcon, önerinin Ulusal Meclis vekillerinin doğrudan seçimiyle ilgili bölümünde bir değişiklik önerisi getirerek "ama evrensel pratiği de gözönüne alarak" cümlesinin çıkarılmasını talep etti. Alarcon bu değişikliği, kapitalist dünyanın - özellikle de ABD'nin kendi seçim modelini dayatma ve onu evrensel bir değer katına yüceltme iddiasında olduğuna dayanarak önerdi. Bu nedenle bu

cümlenin yanlış yorumlanabileceğini belirtti.

Alarcon ABD sisteminin temel karakteristiğinin halkın çoğunluğunun seçime katılmaması, seçilebilmek için bir kişinin milyoner olmasının gerekmesi ve yerine getirilmeyen vaadlerde bulunması olduğunu belirtti. Alarcon Batı Avrupa'daki sözde demokrasilerin gerçek niteliğini de tartıştı.

Alarcon, Küba'daki mevcut sistemin, başkalarının dayatmaya çalıştığı sistemlerden çok daha demokratik olduğunu ve bu nedenle yanlış bir cümlenin değiştirilmesiyle yanlış bir yorumun da olamayacağını belirtti.

Alarcon'un düşüncesi Fidel'in de benimsediği bir anlayışa dönüştü ve cümle bütün üyelerin oy birliği ile değiştirildi.

Merkez Komitesi Birinci Sekreteri, müdahalesinde, Parti Kongresi'nin seçim yasasını formüle etmediğini, çünkü bunun Halk İktidarı Ulusal meclisi tarafından yapılması gerektiğini ve Parti'nin bu organa kararlar için geniş bir alan sunması gerektiğini, yalnızca genel hatları oluşturarak bunların uygulamasını Ulusal Meclis'e bırakması gerektiğini belirtti.

Fidel tartışmalarda Parti'nin Halk İktidarı'nın işleyişine dair politik görüşlerini çözümlediğini ve yasama organı olarak Ulusal Meclis'in Parti'nin politik düşüncesini güncel gerçekliğe bağlayacağını sözlerine ekledi. Fidel, kurumların bağımsız işleyişine ilişkin olarak ortaya konanların Parti'nin öncü güç olması ilkesi ile çelişmediğini ve sözkonusu olanın en iyi sonuçların elde edilmesi için yakın bir koordinasyon ve fikir değişimi olduğunu belirtti.

Bayamo'dan Mario Bruquetas, delegelerin belediye meclislerine ve vekillerin Ulusal Meclis'e seçimi yolunun eyalet meclisleri üyelerinin dolaylı olarak seçilmesiyle çelişir göründüğünü belirtti.

Fidel, sistemin gelecekte şimdikinden daha demokratik olacak şekilde geliştirilmesi gerektiğini söyledi. Fidel, bu anlayışı tek Parti ilkesi içinde işlemek gerekliliğinin akılda tutulması gerektiğini, çünkü en büyük yalanın, demokrasinin toplumun binlerce parçaya ayrılması olarak görülmesi olduğunu, ve özellikle bunun egemenliği ve bağımsızlığı tehdit edilen ve sömürülen geri, yağmalanmış ülkeler için söz konusu ol-

duğunu söyledi.

Fidel, Parti'nin Küba toplumunu binlerce parçaya ayırmama ilkesinin çok önemli olduğunu, bu tür bir ayırmanın olmaması gerektiğini ve buna kimsenin hakkı olmadığını, çünkü bunun bir intihar olacağını söyledi.

Fidel, Parti'nin aday göstermemesi gerektiğini ve kendisinin, Ulusal Meclis için seçim bölgelerindeki delegelerin aday göstermeleri gerektiğini düşündüğünü, aynı zamanda seçim bölgelerinden her görev için yarışacak adayların sayısının sınırlanması gerektiğini tekrarladı.

Fidel yurttaşların geçmişlerinin seçim kampanyasındaki ana unsur olmaya devam etmesi ve seçimlerin belediye tarafından düzenlenmesi gerektiği görüşünü destekledi. Fidel yığın örgütlerinin aday gösterme komisyonlarının temelini oluşturmaları ve Parti'nin bu komisyonlarda yer almaması gerektiğinin anlaşıldığını söyledi.

Fidel tüm bunların gerçekten demokratik bir mantığa sahip olduğunun altını çizdi: Dünyada halkın, adayları bizzat kendisinin gösterdiği bir sisteme sahip hiçbir ülke yoktur. Kapitalist ülkelerde parti mekanizması aday gösterir, adaylarını, parlamentodaki üyelerini halka dayatır.

Fidel, halk tarafından doğrudan seçilen delegelerin yasama görevlilerinin seçilmesi için aday gösterme işlemini kendilerinin yapması gerektiğini, çünkü seçimin doğrudan olması gerektiğini söyledi. Fidel, bu öneri kabul edilirse, bunun dünyada halkın aday gösterdiği tek sistem olacağını tekrarladı. Devamla, "biz bunu kimseyi hoşnut etmek için yapmıyoruz, ama sosyalizmi ilerletmek önemlidir, öyleyse Küba sistemini tüm yollarla güçlendirelim" şeklinde konuştu.

Fidel, önderlerin kararlarında her zaman sorumlu olmaları gereken kollektif organlara bağlı olmaları ilkesini savundu, ve bunun hem Parti hem de Devlet için geçerli olduğunu söyledi.

Cienfuegos'tan delege Francisco Cruz Ulusal Meclis vekillerinin doğrudan seçilmesi önerisinin demokrasiyi geliştirmenin bir yolu olduğunu söyledi. Yarbay Juan Ortiz, örneğin Santiago de Küba'dan sekiz üyenin Ulusal Meclis'e seçilmesi durumunda beşinin bu kentte yaşayıp çalışmış olmasının ve geri kalan üçünün ulusal çıkarları temsil etmesinin olumlu olacağını savundu.

Matanzas delegesi Nilo Diaz, Halk İktidarı meclislerinin ve Yürütme Komitesi'nin, eyalet girişimlerince sunulan bazı hizmetlere ilişkin yerel sorunları kolayca çözebilmelerini sağlayacak yolların bulunması amacıyla, farklı belediye idari organlarının düşünülmesini önerdi.

Fidel, Ulusal Meclis üyelerinin doğrudan seçilmelerine yönelik değişimin çok önemli olduğunu ve belediye düzeyinde önerilecek insanların iyi özelliklere sahip olmaları gerektiğini belirtti.

Son olarak, delegeler, oy çokluğu ile, Halk İktidarı eyalet meclisleri üyelerinin doğrudan seçilmesi önerisini kabul ettiler.

BİTMEYEN TEHLİKE (*)

Cino Colina

Şu anda açığa çıkmış bulunan Amerikan hükümetinin gizli belgeleri Amerika'nın Küba'ya karşı 30 yıldan fazla bir zamandır hazırladığı saldırgan planları gözler önüne serdi. Bu, şimdiye kadar az ya da çok böyle görülen ve böyle görünmeye devam edecek olan bir soğuk savaştı.

"Birleşik Devletler Dış İlişkiler" 6. Bölümü 1957-60 yıllarına ait belgeler Devrim'in zaferinden bir ay sonra Küba'ya karşı saldırıların başladığını gösterir. Bunlar, başta şeker ihracatı olmak üzere doğrudan ekonomik hedeflere yöneltilmişti.

Bununla beraber, Washington ekonomik ambargoya ve Nisan 1961 Domuzlar Körfezi çıkarmasına ve 1962 Ekim Füzeleri Krizi'ne ek olarak, çok çeşitli devlet terörü biçimleri geliştirdi. Bunlar, Birleşmiş Milletler Anayasasının, devletlerin tehdit ve güç kullanmaktan kaçınmalarına ait yükümlülüklerini açıkça çiğnemekteydi.

Ulusun savunulmasında, Devrim'in elde ettiği ilk silahlar, 4 Mart 1960'ta bir Fransız gemisi olan "La Coubre"la birlikte Havana limanında havaya uçuruldu. Düzinelerce işçi, asker ve polis öldü ya da ciddi şekilde yaralandı.

Kurbanların cenaze törenleri sırasında, Başkan Fidel Castro'nun ortaya attığı "Patria o muerte" toparlayıcı sloganıyla, Küba halkının bugün de sürdürdüğü bir davranış biçimi ortaya konulmuş oldu. Zaman, yanan şeker kamışı tarlalarının, bombalanan şehirlerin ve CIA tarafından organize ve finanse edilen, donatılan karşı devrimcilerin sabotajlarının zamanıydı.

(*) Bu yazı, Granma International dergisinin 20 Ekim 1991 tarihli sayısının Komünist Parti 4.Kongresi özel bölümünde yayınlanmıştır. Granma International'ı izleyerek, Kongre'de sık sık vurgulanan "olağanüstü dönem"in belirli bir yönüne değinmesi nedeniyle, biz de makaleyi bu kitaba dahil etmeyi uygun bulduk.

1963'de, bu unsurlara karşı saldırılar güç kazanmaya başladığında, Küba hedeflerine karşı hava saldırıları başladı. Bunlar, 18 Ağustos'ta Casilda Limanındaki petrol depolarına karşı girişilen roket saldırıları ya da öğretmen Fabrio Aguiler'in ölümüne yol açan Santa Clara'daki bombardımanlar gibi olaylardı.

Ajanların sızması yalnızca 1962'den 1966'ya kadar kullanılan bir saldırı yöntemi oldu. 400'den fazla ajan Pınar del Rio eyaletindeki Matahambre Madenleri gibi yerlerde sabotajla görevlendirilmişlerdi. Buna, Ekim 1962'de karaya çıkan bir grup yakalandığı zaman engel olundu.

Bu operasyonlar, özellikle tarafsızlık, denizcilik ve göç yasalarını da içeren Amerikan yasalarına göre illegal sayılmaktaydı. Savunmasız balıkçı teknelerine yapılan saldırılar, ardından ölümler, yaralanmalar ve maddi kayıplar bırakarak tekrarlanan diğer bir saldırı çeşidiydi. 12 Ekim 1977'de Boca de Sama'da, savunmasız balıkçılık kooperatifleri sürat teknesinden makinalı tüfekle tarandılar, bu olay ardında 2 ölü, 4 yaralı bırakmıştı.

Saldırganlık, adada ve çevresindeki sabotaj eylemleriyle sınırlı değildi. Nisan 1972'de Montreal'deki Küba Hava Yolları ofisine, ofis memuru Sergio Perez Castilla'nın ölümüne yol açan bombalı saldırı gerçekleştirildi. 22 Nisan 1976'da, Lizbon'daki Küba büyükelçiliğine Adriano Corcho ve Efren Monteagudo'nun ölümüne yol açan terörist saldırı gerçekleştirildi.

6 Ekim, Küba karşı devrimcileri ve CIA tarafından şimdiye kadar gerçekleştirilen en büyük terörist skandallarından birisi olan Burbados kıyıları dışında Küba Hava yolları'na ait bir uçağın bombalanarak düşürülmesinin 15. yıldönümüdür. Çoğunluğunu Küba'yı dışarıda eskrim dalında temsil eden ve Venezuella'dan dönen sporcuların oluşturduğu 73 kişi öldü. Bu saldırıyla ilgili olarak Venezuella'lı Hernan Ricardo Lozano ve Fredy Lugo ile Küba'lı karşı devrimcilerden Luis Posada Carrilles ve Orlando Boscha yargı önüne çıkarıldılar. Bunlardan son ikisi büyük ölçüde CIA'ye bağlıydılar.

Uluslararası hava koridorlarından yararlanarak Küba üzerinde uçan casus uçak gözden kaçırılmadı. 2 Ağustos 1989'da Maya koridor-

larında gezen uçağı Kolombiya hava yollarına ait 063 uçağının geçmesi gibi bir hava faciası provoke edildi. Bu olay Miami, Havana ve Bogota kontrol kulelerine uçak personeli tarafından kınanarak bildirildi. Küba, hava sahalarının tekrarlanan ihlallerini, gözdağı vermek ya da ani hava saldırıları için uygun kıyılara yakın uçan askeri uçakları -20 Mayıs 1989 uçuşu gibi- Birleşmiş Milletler'de sık sık eleştirdi.

HERKES İÇİN BİR VİRÜS

Son otuz yıl boyunca kimyasal ve bakteriyolojik savaştan yararlanıldı. "Covert Action" dergisi, Küba'nın 1959'dan beri Pentagon ve CIA'nin bu çeşit saldırı planlarının hedefi olduğunu açığa çıkardı.

1970'te William Turner ve Warren Hinckle tarafından yazılan "The Fish is Red" kitabında CIA'nin Afrika domuzu virüsünü Küba'ya soktuğu gösterildi. Bu Küba'da yaşayan yarım milyon virüslü domuzun halk sağlığını korumak için imha edilmesini gerektirdi. Newsday dergisine göre, 1977'de kümes hayvanları için de aynı tip bir girişim suya düştü.

Yıllar sonra 1981'de, CIA ve Pentagon tarafından üzerinde çalışılan salgın bir hastalık olan "hemoroit dang" hastalığı Küba'ya sokuldu. Bu, 101 çocuk ve 57 yetişkinin ölümüne yol açtı. OMEGA 7 adlı karşı devrimci örgütün başı olan Eduardo Arocena'nın Eylül 1984'te itiraf etmesine rağmen New York federal yargıcı olaya gereken önemi vermedi.

Sanık yalnızca Amerika'daki dinamitleme olaylarını, Küba mülteci merkezinin yöneticisi olan Eulalio Jose Negrin'e ve Küba'nın Birleşmiş Milletler'de görevli ateşesi Felix Garcia Rodriguez'e düzenlenen suikastı suç olarak beyan etti. Küba liderlerine karşı girişilen düzinelerce suikast girişiminin hiçbirisi önemsenmedi. Bu girişimler Amerikan Senato Komisyonu'ndan önce resmi olarak delegasyonlar tarafından tanınmıştır.

Birinci Parti Kongresi'ne sunulan ana raporda şunlar yer almıştı: "Pek çok işgal ve cinayet girişimi, bir şehrin bütün halkını öldürebilecek kadar zehir kapasitesine sahip silahlar, zehirli kurşun yerleştirilmiş, deride iz bırakmayan susturuculu ve mikroskobik silahlar, küçük

zehirli iğneler atan ve kurbanın haberi bile olmadan büyük miktarda zehiri vücuda enjekte eden ve ölüm nedeninin saptanmasına olanak vermeyen kalemler gibi, CIA'nin bu amaçla geliştirmiş olduğu silahlar, uzun namlulu tüfekler, bazukalar vs. tarafından desteklendi."

Küba radyo televizyon yayınlarına yönelik saldırılar da gözden kaçmamalı. Bu tür faaliyetler yeniymiş gibi görünmesine karşın gerçekte "Radyo Swan"m yayına başladığı 1960'lara kadar uzanıyor. "TV Marti"nin açılışıyla gündeme gelen ABD planlarının, sinyallerin nötralize edilmesi yoluyla engellenmesinin ABD'ye büyük bir teknolojik, siyasal ve moral yenilgi yaşattığı hatırlanmalıdır.

Sonsuz sayıda örnek gösterilebilir. Bu örnekler hâlâ devam ediyor. Farklı ülkelerin ekonomik ambargoyu kaldırdıkları ama Başkan George Bush'un Küba'ya karşı ısrarla düşmanlık politikası güttüğü günler yaşıyoruz.

Geleneksel argüman Küba'nın Amerikan güvenliği açısından oluşturduğu tehdidi etkisiz hale getirmek. Tehlikeyi ne oluşturabilir? Belki, Küba'nın istilaya izin vermemesi, ambargoya karşı direnmesi ya da liderlerinin suikastlere kurban gitmemeleri... Belki de bu yarım kürenin "sahibinin" burnunun dibinde diğer ülkeler için korkunç bir örnek oluşturması.

BÖLÜM 3

KONGRE KARARLARI

KÜBA KOMÜNİST PARTİSİ İÇ TÜZÜĞÜ ÜZERİNE KARAR

Küba Komünist Partisi'nin 4.Kongresi, 3.Kongre'den beri toplumun siyasi sisteminin ve bizzat Parti'nin geliştirilmesini de içeren rektifikasyon sürecinin yükseltilmesinde Devrimin temel öznesi olarak Partimizin ulaştığı gelişkinlik ve kitle örgütleriyle ara örgütlerin edindiği deneyimi gözönünde tutarak, öncül ve standartların şu anki tarihsel evreye uydurulması amacıyla yürürlükteki iç tüzükleri değiştirmenin gerekli olduğunu saptar.

Değişiklik ve katkıların temel amacı, halkın barış koşullarında, ülkemizin yeni girdiği bu olağanüstü dönemin ciddi zorluklarına karşı koyabilmesi için komünistlerin halka rehberlik etmek ve halkı harekete geçirmek anlamındaki bilinçli ve örnek çalışmasını desteklemektir.

Bu yeni koşullarda iç tüzükler, Parti'nin etkinliğini sürekli geliştirme ihtiyacına ve aynı zamanda uzun ve aşırı olağanüstü bir dönemde bile, Parti içi demokrasinin genişlemesine ve derinleşmesine yönelik önlemleri sürekli kılma kararlılığına yanıt vermelidir. Parti üyelerimizin olgunluk ve kaynaşmışlığından ortaya çıkan gerçek şudur: en ger-

gin durumda bile, tutarlı ve akılcı bir Parti içi demokrasi uygulaması, direnme kapasitemizi güçlendirecektir.

Yeni iç tüzükler hazırlamak, ilkelere bağlılığın yanısıra, diğer koşullar ve gerçeklerle bağlantılı kavram ve pratiklerin üstesinden gelen bir gerçekçilik ve yaratıcılığı gerektirir. Yeni iç tüzükler, esin kaynağını 4.Parti Kongresi'ne Çağrıda, Politbüronun Çağrı'nın tartışılması yolundaki resmi kararında ve Parti üyeleriyle bu tartışmada yer alan toplumun bütün kesimlerinden 3.5 milyon insanın katkılarında sergilenen yaklaşımlardan almalıdır.

Böylece, yeni iç tüzükler, partimizi, onun karakterini ve toplumdaki rolünü tanımlayan ve aynı zamanda onun tarzını ve yöntemlerini kavramlaştıran temel ilkelere adanmalıdır. Bu nedenle, sınırlı örgütsel faaliyet alanı olan ve koşullara bağlı olarak değişim göstermeye yatkın standardlar ve spesifik konular, önemli olduğu halde metin dışında tutulmalıdır. Açıkça görülebilen nedenlerden dolayı, bugün var olmayan dış siyasi oluşumlara ya da durumlara yönelik dolaylı, dolaysız göndermeler bir kenara bırakılmalıdır.

4.Kongre iç tüzüklerde, Devrimin en yüksek hedefinin Küba'da sosyalizmin inşası olduğunun, Parti'nin faaliyetlerine esin veren komünist ideali yılmadan savunacağının ve Küba ulusunun Marksizmin, Leninizmin ilkelerini ve Marti'nin ideallerini temel alan tek parti sistemine kararlı biçimde sahip çıkacağının, kuşkuya yer bırakmayacak bir açıklıkla yeniden belirtilmesi gereğini vurgular.

Bu Kongre de alışılageldiği gibi Parti üyeliğinin, herşeyden önce gönüllü olarak Parti saflarına katılmak isteyen kişilerin örnek kişiliklerine dayandırılmasında ısrarlı olmuştur. Kongre, Parti üyelerinin cinsiyet ve renk ayrımı yapılmaksızın ve dini inançlar bir engel olarak değerlendirilmeksizin, bilinen yöntemlerle işyerlerinden, ve devrimcilerin, öncü yurtseverlerin arasından seçilmesini savunur.

Yeni iç tüzükler, ilkeler ve kazanımlarımızın, ulusal bağımsızlığın ve sosyalizmin savunusu etrafında tüm devrimcilerin ve yurtseverlerin birliğinin güvencesi olarak, Parti'nin tarihsel önderliğini güçlendirmeli-

dir. Parti'nin iç yaşamına yön veren kıstaslar, içimizde hizipçiliğe ya da grupçuluğa yer olmadığı ilkesini veya birliğimizi zedelemeksizin, bir konuda görüş ayrılıkları ortaya çıktığında, farklı bakış açılarına saygı göstermeyi teşvik etmelidir. Ancak bu yolla uzlaşmada, karar alma sürecinde ve analizlerde dürüstlük, siyasi cesaret ve sadakatin üstün gelmesi sağlanabilir.

Bu bakışla, 4.Kongre, demokratik merkeziyetçilik konusunda, disiplinin en geniş iç demokrasiyle gerçekten ve etkili bir şekilde birleştirilmesine azami önemin verilmesi gereğini, kollektif liderlik ve bireysel sorumluluğa dayalı işleyişin önemini vurgular; örgütler ve kurumlar arasında eylem birliğinin ve tartışma ve düşüncede tam özgürlüğün güvence altına alınmasını savunur.

Parti disiplini her Parti üyesi için, kendi görüşleriyle çelişkili olsa bile Parti çizgisini savunma görevi demektir. Bu, üyenin ikna olmadığı takdirde, ne kendi düşüncelerinden, ne de konu tartışılmak üzere yeniden gündeme getirildiğinde bu düşünceleri örgüte taşıma hakkından vazgeçmesi anlamına gelir.

İç tüzükteki standartların ilkelere ve disiplin için mücadeleye uygun olarak kavramlaştırılmaları ve somutlanmaları, yaratıcı ve dogmatik olmayan düşüncenin yükselmesiyle, yapıcı eleştirinin desteklenmesiyle, Parti ve ülke için hayati olaylar hakkında üyelerin ve bütün halkın bilgilenmesini sağlamak yükümlülüğüyle uyum arzetmelidir.

Parti'nin her düzeyde seçilmiş organlarının işleyişindeki temel anlayışları ele alırken esas dikkat edilmesi gereken nokta, seçilmiş organların, işlevlerini, önderlik ve denetim görevlerini uygun mekanizmalar aracılığıyla ve tüm komite üyeleriyle, her bir durumda ilgili diğer Parti üyelerinin katılımıyla yerine getirip getirmedikleri olmalıdır. Parti'nin yaptıkları ve rolünün profesyonel kadrolarla sınırlanması bu yolla aşılabilir.

Yeni iç tüzüklerde Parti'nin kadro çalışmasının, kadronun temel kaynağının işçi sınıfı olduğu ve işçi sınıfının emek ve mücadele yoluyla devamlı ilerlediği düşüncesine dayanan, Parti'nin ilerletici politikasının

yansıtılması gereklidir. Yönetici kadronun eğitimi, gelişmesi ve öğrenimi amaçlı siyasi çalışma perspektifinden bakıldığında, en büyük önem, kurumlarımızdaki hareketsizliğin bütün belirtileriyle birlikte ortadan kaldırılmasına ve, görevlendirmelerin sözkonusu kadronun hazırlık, kapasite, yetenek, sadakat, azim ve yararlılığına denk düşmesine tanınmalıdır. Parti bütün liderlik düzeylerinde sürekliliği ve yenilenmeyi garanti etmede siyasi sorumluluk sahibidir; bu amaçla mümkün olan her yerde bugün devrimi ileriye taşıyan üç kuşağın eş zamanlı çabalarına katkıda bulunmalıdır.

Parti iç tüzüklerinin ideolojik yönü, Partimizin 1.Sekreteri Fide Castro'nun açıkladığı gibi, Küba Devrimi'nin özgün bir niteliğe sahip olduğu öncülüne dayanan bir formülasyonu gerektirir. Bu, Jose Marti'nin radikal düşüncesi ile sosyalizmi tarihsel bir zorunluluk ve azgelişmişlikle yeni sömürgeci egemenliğe karşı tek alternatif olarak gören ulusal-toplumsal kurtuluş mücadelesi geleneğinin bileşimidir.

Başta Latin Amerika ve Karayipler olmak üzere Üçüncü Dünya halklarının kardeşliği, anti-emperyalizm, dayanışma, enternasyonalizm, sosyalizmi kurma deneyimi ve stratejisi, Küba'nın somut sosyo-ekonomik ve jeopolitik koşullarında Marksizm ve Leninizmin geniş rehberliğinin sürekli uygulanması, bütün bunlar sentezlerini Yoldaş Fidel'in siyasi düşüncesinde bulurlar.

İç tüzükler, günümüzün ideolojik ve siyasi mücadelesinde, Devrim tarafından gereksinim duyulan en dinamik ve bilinçli savaşçı anlamında, Fidel'in canlı ve etkin Parti kavrayışına daha da yakmlaştırılmalıdır. Komünist çalışma ahlakının oluşturulması, eşitlik ve sosyal adalet kavramları ve bunların Küba Devrimi'nde kararlı uygulanışlarıyla birlikte, işçilerin sosyalist mülkiyet ve ekonominin planlı gelişmesiyle özdeşleşmeleri gibi sosyalizmin yeni değerlerinin öğretilmesi, bu mücadelenin bir parçası olmaya devam ediyor. Bütün bunlar, kapitalist modellerden bağımsız, yüksek etkinlik düzeylerine, bilinçli disiplin ve insanın bütünsel gelişimine erişme yeteneğindeki sağlıklı ve ahlaklı bir üreticiler toplumu kurmak içindir.

Parti üyelerinin görevleri arasında, burjuva ideolojisinin yüceltilmesine karşı, küçük burjuva bireyciliğine karşı, ırksal önyargılara ve diğer ayrımcılık biçimlerine karşı, sosyalizme inanç eksikliğine karşı, liberal eğilimlere, bozgunculuğa, aşırı eleştiriciliğe, oportünizme, ikiyüzlülüğe ve çifte standartlara karşı kararlı mücadele de vardır. Parti üyeleri anti-sosyal ve yasadışı davranışlara karşı da mücadele etmelidirler.

Parti ile kitleler arasında olası en yakın ilişkinin korunması açısından, her Parti üyesi ve taban örgütleri için kritik bir momentteyiz; çünkü Parti ile kitleler arasındaki sabit diyalog kadronun günlük çalışmalarıyla sınırlı değildir. Şu da kabul edilmiştir ki, Parti halkla, sadece üyelerin örnek niteliği ve politikalarının doğruluğu sayesinde ikna etme yönünde bir ilişki kurmaz; aynı zamanda halkı dinler ve halktan öğrenir. Bu hedefin bir yönü de, Devrimin harekete geçirme ve yönlendirme kapasitesinin ve bağların pekiştirilmesi için, Parti'nin kitle içerisindeki - zaten yapılagelen - çalışmasının yeniden canlandırılmasıdır.

4.Kongre şu değerlendirmeyi yapar: İç tüzükler, tüm halkın ve işçilerin karar alma ve sosyalist demokrasinin olgunlaşması süreci çerçevesindeki politikaların uygulanmasında giderek artan aktif katılım göstererek toplumun bütün emeğini koordine eden bir siyasi sistemin merkezi anlamında Parti'nin işlevlerini ve öncülük hakkını birleştirmek için, Devrim'in siyasi iradesini somutlayan yeni alternatif arayışlarında bir adım ilerisinin ifadesi olmalıdır.

Bunu elde etmek, Parti tarafından önemli ölçüde yenilenmiş, kendisini siyasi sorumluluklardan hiçbir şekilde muaf tutmayan, yeni iç tüzükte tanımlanması ve düzenlenmesi gereken bir yönelim ve çalışma tarzını gerektirecektir.

Parti, toplumdaki yönlendirici güç olarak kendi rolünü uygularken, sosyalist demokrasiyi derinleştirmeyle en ilgili örgüttür. Parti, bu derinleşmenin, halkımızın büyük çoğunluğunun sosyalizmi kurmaya devam etme kararlılığı temeline oturan Parti'nin siyasi gücünün güçlendirilmesinin sonucu olacağının bilincindedir.

Bu inançla ve Parti'nin yönlendirici rolünü azımsamadan 4.Kongre,

"Halk İktidarı"nm seçilmiş organlarının, devletin idari yapılarının, Genç Komünistler Birliği'nin, kitle ve toplumsal örgütlenmelerin ana yasa, mevcut yasalar ve bu örgütlerin tüzükleri çerçevesinde tam özerkliğe kavuşturulmaları yolunda daha önce benimsenmiş ilkenin açık biçimde uygulamaya konmasını destekler. Bu özerklik, kaçınılmaz olarak, içinde bulunduğumuz olağanüstü dönemin gerekleriyle koşullanmıştır.

4.Kongre, Parti'nin tüm faaliyetlerinin, ahlaki otoritesine, politikalarının doğruluğuna, üyelerinin örnek davranışlarına ve kitlelerle olan bağlarına dayanması gerektiğini yeniden vurgular.

Yeni iç tüzükler şu anlayış konusunda açık olmalıdır: Merkezi devlet ve Parti kurumlarının emirlerini yönlendirmek ve hayata geçirmek için Parti, prestijine ve etkisine ek olarak, toplumun bütün yapılarında yönetici, kadro veya işçi olarak hizmet veren üyelerinin kişisel önderlik yeteneklerine güvenmelidir. Bir ilke olarak bu anlayış, siyasi ve ideolojik yöntemleri, diyalogları, tartışmaları, taban örgütlerini ve bütün kurumların ikna edilmesini ve aktif çalışmasını ilgilendirir.

Parti'nin, toplumumuzdaki bütün örgüt ve kurumların standardlarına uygun olarak, demokratik işlerliği özenle idare etme sorumluluğu da vardır.

Bütün kuruluşlar ve kurumlar arasında işbirliğinin ilerletilmesinde ve her birinden yükümlülüklerinin sürekli talep edilmesi konusunda, Parti'nin yeri doldurulamaz rolüne işaret eden bu duyarlı sorular üzerinde düşünce üretirken 4.Kongre şu noktaya dikkat çekmiştir: Devlet kurumlarını ve yönetici birimleri "Halk İktidarı"nın seçilmiş organlarıyla ilişkiye sokan özgün yollar ve bağlantı türleri ile Genç Komünistler Birliği ve kitle örgütleriyle korunması gereken siyasi ilişkinin farklılaştırılmaya ihtiyacı vardır. Son sözü edilenler arasında, otoritesini, görevlerimizi örnek bir şekilde yerine getirme ve işçi haklarının eksiksiz uygulanması çabalarıyla güçlendirmesi gereken işçi sendikaları sayılabilir.

Bu fonksiyonun uygulanışında şu vurgulanmalıdır: Parti, ekonomi ve toplumdaki tüm ilerlemelerin siyasi sorumluluğunu üzerine aldığı

için her zaman kendi bağımsız gündemine sahip olmalıdır. Bu noktayı geliştirirken, devlet kurumlarının ve örgütlerinin, ve aynı zamanda toplumsal örgütlerin yaklaşımları gözönüne alınmalıdır.

Son olarak, yeni iç tüzüklerin yazımı sırasında, Partimizin şimdi ve yakın gelecekte, Avrupa sosyalist toplumlarının ortadan kalkması, tehlikeli bunalımlar, dünya devrimci hareketinin - sözü edilen ortadan kalkmayı kapsayan tersine dönüşü ve ABD'nin artan düşmanlığı ve saldırganlığıyla belirlenen uluslararası gerçeklik içerisinde hareket etmek zorunda olduğu hesaba katılmalıdır. Bütün bunlar halkımızı barış zamanında yaşanan bu olağanüstü dönemin koşullarıyla yüz yüze gelmeye zorlamakta ve ulusal bağımsızlığımızı, Devrim'i ve sosyalizmi koruma mücadelemizi günün gündemi haline getirmektedir.

4. Parti Kongresi, yeni iç tüzüklerin getireceği değişikliklerin niteliğini ve derinliğini akılda tutarak, tartışmayı ve Parti'nin kurum ve örgütleri üzerine kollektif düşünmeyi teşvik edecek bu taslak metni, değerlendirilmek üzere üyelere sunmayı gerekli görmüştür.

Aynı zamanda Kongre, yürürlükteki iç tüzüklerde yapılacak bazı değişikliklerin ve eklemelerin ertelenemeyeceği ve "Ek"te ayrıntılandırılan anlayış ve standardların hemen yürürlüğe konmasının zorunlu olduğu sonucuna varır.

Bundan dolayı Küba Komünist Partisi'nin 4.Kongresi şu kararları almıştır:

1- Zorunlu iç tüzüklerin yazımında temel alınmak üzere bu tasarının onaylanması.

2- Yürürlükteki iç tüzüklerde ekte öngörülen düzeltme ve eklerin hemen uygulamaya konulması.

3- Merkez Komitesi'ne aşağıdaki konular hakkında yetki verilmesi :

a- Bu tasarının temel alınarak Küba Komünist Partisi'nin yeni iç tüzüklerinin taslak halinde yazımı.

b- Taslak halindeki iç tüzüklerin incelenme sürecinin organize edilmesi ve yönetilmesi.

"Halk İktidarı"nın seçilmiş organlarının, devletin idari yapılarının, Genç Komünistler Birliği'nin, kitle ve toplumsal örgütlenmelerin anayasa, mevcut yasalar ve bu örgütlerin tüzükleri çerçevesinde tam özerkliğe kavuşturulmaları yolunda daha önce benimsenmiş ilkenin açık biçimde uygulamaya konmasını destekler. Bu özerklik, kaçınılmaz olarak, içinde bulunduğumuz olağanüstü dönemin gerekleriyle koşullanmıştır.

4.Kongre, Parti'nin tüm faaliyetlerinin, ahlaki otoritesine, politikalarının doğruluğuna, üyelerinin örnek davranışlarına ve kitlelerle olan bağlarına dayanması gerektiğini yeniden vurgular.

Yeni iç tüzükler şu anlayış konusunda açık olmalıdır: Merkezi devlet ve Parti kurumlarının emirlerini yönlendirmek ve hayata geçirmek için Parti, prestijine ve etkisine ek olarak, toplumun bütün yapılarında yönetici, kadro veya işçi olarak hizmet veren üyelerinin kişisel önderlik yeteneklerine güvenmelidir. Bir ilke olarak bu anlayış, siyasi ve ideolojik yöntemleri, diyalogları, tartışmaları, taban örgütlerini ve bütün kurumların ikna edilmesini ve aktif çalışmasını ilgilendirir.

Parti'nin, toplumumuzdaki bütün örgüt ve kurumların standardlarına uygun olarak, demokratik işlerliği özenle idare etme sorumluluğu da vardır.

Bütün kuruluşlar ve kurumlar arasında işbirliğinin ilerletilmesinde ve her birinden yükümlülüklerinin sürekli talep edilmesi konusunda, Parti'nin yeri doldurulamaz rolüne işaret eden bu duyarlı sorular üzerinde düşünce üretirken 4.Kongre şu noktaya dikkat çekmiştir: Devlet kurumlarını ve yönetici birimleri "Halk İktidarı"nın seçilmiş organlarıyla ilişkiye sokan özgün yollar ve bağlantı türleri ile Genç Komünistler Birliği ve kitle örgütleriyle korunması gereken siyasi ilişkinin farklılaştırılmaya ihtiyacı vardır. Son sözü edilenler arasında, otoritesini, görevlerimizi örnek bir şekilde yerine getirme ve işçi haklarının eksiksiz uygulanması çabalarıyla güçlendirmesi gereken işçi sendikaları sayılabilir.

Bu fonksiyonun uygulanışında şu vurgulanmalıdır: Parti, ekonomi ve toplumdaki tüm ilerlemelerin siyasi sorumluluğunu üzerine aldığı

için her zaman kendi bağımsız gündemine sahip olmalıdır. Bu noktayı geliştirirken, devlet kurumlarının ve örgütlerinin, ve aynı zamanda toplumsal örgütlerin yaklaşımları gözönüne alınmalıdır.

Son olarak, yeni iç tüzüklerin yazımı sırasında, Partimizin şimdi ve yakın gelecekte, Avrupa sosyalist toplumlarının ortadan kalkması, tehlikeli bunalımlar, dünya devrimci hareketinin - sözü edilen ortadan kalkmayı kapsayan tersine dönüşü ve ABD'nin artan düşmanlığı ve saldırganlığıyla belirlenen uluslararası gerçeklik içerisinde hareket etmek zorunda olduğu hesaba katılmalıdır. Bütün bunlar halkımızı barış zamanında yaşanan bu olağanüstü dönemin koşullarıyla yüz yüze gelmeye zorlamakta ve ulusal bağımsızlığımızı, Devrim'i ve sosyalizmi koruma mücadelemizi günün gündemi haline getirmektedir.

4.Parti Kongresi, yeni iç tüzüklerin getireceği değişikliklerin niteliğini ve derinliğini akılda tutarak, tartışmayı ve Parti'nin kurum ve örgütleri üzerine kollektif düşünmeyi teşvik edecek bu taslak metni, değerlendirilmek üzere üyelere sunmayı gerekli görmüştür.

Aynı zamanda Kongre, yürürlükteki iç tüzüklerde yapılacak bazı değişikliklerin ve eklemelerin ertelenemeyeceği ve "Ek"te ayrıntılandırılan anlayış ve standardların hemen yürürlüğe konmasının zorunlu olduğu sonucuna varır.

Bundan dolayı Küba Komünist Partisi'nin 4.Kongresi şu kararları almıştır:

1- Zorunlu iç tüzüklerin yazımında temel alınmak üzere bu tasarının onaylanması.

2- Yürürlükteki iç tüzüklerde ekte öngörülen düzeltme ve eklerin hemen uygulamaya konulması.

3- Merkez Komitesi'ne aşağıdaki konular hakkında yetki verilmesi

a- Bu tasarının temel alınarak Küba Komünist Partisi'nin yeni iç tüzüklerinin taslak halinde yazımı.

b- Taslak halindeki iç tüzüklerin incelenme sürecinin organize edilmesi ve yönetilmesi.

c- İncelemelerin temel alınarak taslak iç tüzüklerde gerekli değişik liklerin yapılması.

d- Bir yıl içerisinde yeni iç tüzüklerin yürürlüğe konulması.

EK:
EN KISA ZAMANDA YÜRÜRLÜĞE KONULMASI GEREKEN DEĞİŞİKLİKLER:

1- Merkez Komite sekreterliğinin ortadan kaldırılması.

2- Politbüro'ya, üyeleri arasından, Parti önderliğinin gündelik çalış malarını izlemekle yükümlü, çalışmalar hakkında rapor hazırlayan, top lantılara sunuşlar hazırlayan ve raporlar sunan bir çalışma grubu oluş turma yetkisi verilmesi.

3- Bütün Parti örgütlerinde ve kurullarında yedek üyelik kategorisi nin kaldırılması, ve dolayısıyla tüzüklerin buna göre düzenlenmesi.

4- İlgili bölümü aşağıdaki şekilde değiştirerek Parti'nin Ulusal Kon ferans yetkilerinin genişletilmesi:

"Bir kongreyle sonraki arasındaki dönemlerde, Merkez Komite Par ti politikası açısından önem arzeden konularla ilgili Ulusal Konferan toplayabilir.

"Ulusal Konferans gerekli gördüğünde yeni üyeler tayin ederek ve ya üyeleri görevden alarak Merkez Komite'nin bileşiminde değişiklil yapabilecek biçimde yetkilendirilecektir.

"Merkez Komite, katılımcıların sayısını, seçilme yollarını ve Ulusa Konferansın hazırlanması ve yönetilmesiyle ilgili kuralları belirleyecek tir."

5- Parti üyeliğini onaylamak, üyeliği geri almak ve disiplin önlemle rini uygulamakla görevli komisyonlarla ilgili yeni bir maddenin eklen mesi. Metin şöyle olmalıdır:

"Belediye Parti meclisleri düzenli toplantılarında, Parti hücrelerinir yeni üyelik, üyelikten düşürme ve yaptırımlarla ilgili kararlarını incele yerek onaylayacak ya da reddedecek komisyonlar seçeceklerdir.

"Meclis toplantıları arasındaki dönemlerde, ilgili belediye komitesinin genel üye oturumları, gerekli görürse, bu komisyonlara yeni üyeler kabul edebilir veya üyeleri değiştirebilir."

6- Aşağıdaki metinle birlikte, yeni bir madde eklenmesi:

"Partiden ihraç edilmeyi belirtmeyen kararlar, Parti hücresi tarafından uygun bulunması halinde, daha üst düzeylerin onayı gerekmeksizin uygulanır. Kişinin verilen cezaya katılmaması veya kişinin daha yüksek düzeyde bir Parti organında üye olması ya da böyle bir organa bağlı görevli olması halleri, bu kuralın dışında tutulur."

7- Daimi komisyonların oluşturulması ve hedeflerini yansıtan yeni bir madde hazırlanması. Metin şöyle olmalıdır:

"Merkez Komite ve orta derecedeki meclisler, siyasi, ekonomik ve toplumsal alanlarda somut görevlerini tanımladıkları daimi komisyonlar oluşturabilirler.

"Belediye ve eyalet meclislerinin toplantıları arasındaki dönemlerde, bu düzeydeki komitelerin bir genel üye oturumu, daimi komisyonlara üye atama veya üyelikten çıkarma ve -eğer böyle bir önlem için geçerli nedenler varsa- yeni komisyonlar oluşturma veya varolanları dağıtma yetkisine sahiptir."

8- Genç komünistlerin Parti üyesi olabilmek için Genç Komünistler Birliğinde üye olarak geçirmeleri gereken zamanın üç yıldan iki yıla indirilmesi.

9- Yürürlükteki iç tüzüklerin 7.maddesinin şu şekilde değiştirilmesi:

"Parti, üyelerini ve aday üyelerini aşağıdakilerin içinden seçer:

a- Bu amaç için, işyerlerinde düzenlenen toplantılarda örnek işçi olarak seçilenler, ve genç Komünistler de dahil, Parti üyeliğini açıkça talep edenler;

b- Örgütte yaş limitini doldurmuş ve örnek işçiler gibi bir toplantıda önerilme ve seçilme şansına sahip olmayan, taşra komitelerinin uygun kefilliği ile üyelik talep eden genç komünistler;

c- Bir taban örgütü veya Parti kurumuna Parti üyeliği için direkt

başvuruda bulunanlar;

"Örnek işçilerin seçildiği toplantı, yalnızca doğrulanmış bir istisna olarak, dikkate alınacaktır."

10- Örnek işçi olarak seçilen ve Parti'ye katılmayı isteyenler için, yazılı başvuru ve kefillik talebinden vazgeçilmesi.

11- Yürürlükteki iç tüzüğün 61.maddesinin 2.paragrafının, aşağıdaki biçimde değiştirilmesi:

"Daha üst bir kurul tarafından toplantıya çağırılan bir üyeler ve adaylar birleşimi, yapılan işleri gözden geçirmek, çalışma hedeflerini onaylamak, üyeleri değerlendirmek, hücre liderlerini seçmek ve uygun olduğunda, daha üst düzeyde birleşimlere katılacak delegeleri seçmek üzere en az iki yılda bir toplanır."

12- Devrimci Silahlı Kuvvetler ve İçişleri Bakanlığı'nı ilgilendiren bölümde Askeri Departmana yapılan atıfların çıkartılması.

13- Yürürlükteki iç tüzüklerden, Parti üyelerinin seçilmesinde, bir devrimci öncünün Parti üyeliğinin dinsel inançlarından dolayı reddedilebileceği yolundaki yorumların kaldırılması. Buna uygun olarak geçici düzenlemelerin yapılması.

NOT: Bu metin, delegeler tarafından yapılan kimi önerilerin uygun olup olmadığını incelemek üzere atanan Tasarı Komisyonu tarafından düzeltilebilir.

KÜBA KOMÜNİST PARTİSİ PROGRAMI ÜZERİNE KARAR

Parti 4.Kongresi, Merkez Komite Birinci Sekreteri Yoldaş Fidel Castro'nun açıklamalarını da gözönünde bulundurarak, Devrim'in barış zamanındaki olağanüstü dönem bağlamında programatik yönelimini farklı açılardan inceledi.

Programın çözümlenmesinden şu sonuç çıkarıldı:

3.Kongre tarafından, halk ile yaygın müzakere sonrasında onaylanmış bulunan metnin içerdiği, Küba'da sosyalizmin kurulması gereksinimi ile birlikte düşünülen temel siyasi formülasyonlar geçerliliklerini tamamiyle korumaktadır. Bu formülasyonlar, tarihsel sürecin cesur bir tahliline, Küba'nın yeni sömürge ve azgelişmiş bir toplum olarak sahip olduğu mirasa ve bu mirasın Küba'nın somut gerçekliğinde sosyalizme geçiş sorunu ile ilişkisine dayanmaktadır. Ancak, Program 19 Nisan 1986'da başlayan, hataları ve olumsuz eğilimleri düzeltme sürecinde geliştirilen kavramlar ile -bu kavramların bir kısmı aylar önce 3.Kongre'ye Ana Rapor'da ifade edilmişlerse de- örtüşmemektedir.

Programı ayrıntısıyla ele alırken, 4.Kongre, Küba Devrimi'nin tarihsel temeline, zafer kazandığı döneme, Devrim'in karakterine ve yarattığı esere işaret eden ölçütleri ve değerlendirmeleri onaylamaktadır.

Kongre, yeni bir sosyalist yaşam biçimi oluşturma hedefini, bu yaşam biçimini tanımlayan eğilimleri, Partimizin görüş, deneyim ve sosyal politikasında ifade edilen meşru istekleri tarafından belirlenmiş olduğu haliyle teyit eder. Bu bağlamda Kongre, direnme ve -sahip bulunduğumuz kaynaklar ve muktedir olduğumuz ekonomik büyüme temelinde- gelişmeye devam etme anlayışı çerçevesinde, Programın odak

noktalarının ve önceliklerinin günümüze uygun hale getirilmesi gereksinimini kabul eder.

Kongre, Parti önderliğinin onayladığı şu noktayı yeniden vurgulamayı gerekli görmüştür: Devrimci toplumumuzun Küba'nın sosyalizm anlayışının içerdiği hümanizma ve adalet, tek bir erkek, kadın, çocuk ya da yaşlının asla kendi olanakları ile başbaşa bırakılmayacağı bir eşitlik, kardeşlik ve dayanışma ortamında güçlüklere göğüs germemize, direnmemize ve mücadeleden zaferle çıkmamıza yardımcı olacaktır.

Biz devrimimizi kendimizden başka kimseye borçlu değiliz. Onu devam ettirmek için kimsenin iznini istemiyoruz. Kazanımlarımızı küçük bir sendeleme ile kirletmeyecek kadar çok seviyoruz.

Sosyo-ekonomik gelişmeye ilişkin olarak Programda dile getirilen dilekler, sosyalist ülkelerle ekonomik ve ticari ilişkilerde ülkemize sağlanan güvencelere, özellikle de Sovyetler Birliği ile aramızdaki adil ve eşit ticaret hadlerine ve işbirliğine dayanıyordu.

Ardından, idealizm eleştirisini Devrim'in ilk yıllarının kazanım ve görüşlerinin reddi olarak ele alan yanlış eğilim Avrupa sosyalist deneyinin yüceltilmesine, ülkemize taşınmasına ve hatta kopya edilmesine vardı.

1976'dan itibaren, temel unsurları diğer sosyalist ülkelerden kopya edilen bir iktisadi işletme sistemi uygulanmaya başladı. Sistemin temel unsurlarına daha önce Che tarafından -Che'nin keskin algılama ve politik öngörü yeteneğini ortaya koyan -eleştiriler yöneltilmişti. Bu sistem savaş sonrasındaki zor dönemde bu ülkelere elle tutulur maddi sonuçlar getirmekle birlikte, bilincin yabancılaşmasına ve ideolojinin hatırı sayılır ölçüde tahrip görmesine yol açmıştı.

Kişisel gelire ve mali kazanca aşırı ölçüde alan açan bu iktisadi işletme sisteminin dünyanın en zengin ve en güçlü imparatorluğundan 90 mil uzaklıktaki ülkemizin somut ve özel koşullarına nakledilmesi başlı başına politik bir yanlıştı.

Dahası, bu sistemin uygulanması da yanlış ve eksikli oldu. Bu sistemin yalnızca ekonomiyi verimli biçimde yürütmekten değil, azgelişmiş-

liği yenmek ve Devrim tarafından talep edilen nitel büyümeyi sağlamaktan da aciz olduğu ortaya çıktı.

Yığınların etkin ve bilinçli katılımı ve bu katılımın ülkenin gelişimi için içerdiği büyük potansiyel, pratikte unutulmuştu. Bunun nedeni, belirli mekanizmaların kapitalizmde olduğu gibi iktisadi işleyişte başat rol oynayacağına duyulan ham ve kör inançtı.

Aynı Programda görülebileceği gibi, bu ekonomik mekanizmalara yaklaşım ve bunların uygulanması Devrim için stratejik bir tehlike oluşturacak nitelikteydi.

Her şeye karşın, bu ekonomist ve teknokratik düşünceler Parti Programında kendilerine bir yer bulabildiler.

Bu anlayışta, devrimci öncünün siyasi çalışması ve etkinlikleri basit formalitelere indirgenmekteydi.

Buna karşın, ideolojik çalışmanın temelleri ve ana doğrultuları, tarihsel olarak geçmişte kalan bir dönemde düşünülmüş olsalar da, geçerli bir referans noktası oluşturmaya devam etmekte ve bütünlüğü içinde alındığında, Partimizin günümüz koşullarındaki düşünce ve eylemiyle tutarlı bir gelişme temeli oluşturmaktadır.

İdeolojik çalışmamızdaki olumsuzlukların ve yetersizliklerin üstesinden nasıl gelineceğini konu alan, ancak ideolojiye toplumumuzun iktisadi yeniden yapılanması ve demokratikleşmesiyle organik olarak eklemlenmiş bir şey olarak yaklaşan belirli düşünceler, sorunun kalbine ulaşmayı başaramamışlardır. Sorunun kalbi ise, arzuladığımız ideolojik gelişmeden stratejik tavizler veren mekanizmaların ve iktisadi kaldıraçların yanlış kullanılmalarıdır.

Zamanında Partimiz için yapılan, ideolojik olgulara kendi yanıtlarını ve çözümlerini üretme çağrısı, bir meydan okumayla karşı karşıya olduğumuz şu an, ideolojik çalışmanın bugün nihayet görebildiğimiz geçerliliğini yinelemiştir.

4.Kongre, Programda iletişim araçlarının toplumsal işlevine ilişkin olarak öne sürülen görüşleri desteklemekte, basının ve gazetecilerin halkın bilgi düzeyini sürekli olarak yükseltmek sorumluluklarını vurgu-

lamaktadır. Bu, daha bilinçli davranışların geliştirilmesinde, halkın siyasi kültürünün sürekli zenginleştirilmesinde ve ideolojik gelişimde hayati bir ögedir. Bu nedenle Kongre, olağanüstü dönemin yarattığı istisnai koşullar altında, basının, toplumun öncelikli konulara, en hayati ve acil görevlere ilişkin yönlendirilmesinde yeri doldurulamaz bir rolü olduğunu düşünmektedir. Bu durum, gazetecilerden ve sözkonusu sektörde çalışan tüm kadrodan daha fazla profesyonellik, uzmanlık, azim ve Devrim'in eserinin, gerçekleştirilen çabaların daha fazla savunulmasını ve yansıtılmasını talep etmektedir.

Benzer şekilde, Kongre radyo ve televizyonun halkın ideolojik yönlendirilmesi ve formasyonundaki etkisinin -mevcut durumda bu etki daha da artmıştır- sanatsal yaratıcılık alanında ve program yapımı ölçütlerinde karşılıklar gerektirdiğini göz önünde bulundurmuştur. Sonuç olarak, zevksizlikle yapılmış gösterilere ya da aşırı ve eleştirilmeden kabul edilen, çoğu zaman da sıradan olan yabancı gösterilere yer verilmeyecektir. Son söz edilen gösteriler, estetik üstünlüklerinin ardında, toplumsal çürümeyi savunan ve bu nedenle sömürüye, adaletsizliğe dayalı yaşam tarzını yücelterek yabancılaştırıcı etkide bulunan eserler olabilirler.

4.Kongre, Program tarafından ifade edilen "tüm halkın savaşı" doktrininin geçerlilik ve uygunluğunu teyit eder. Programın bu yöndeki önermeleri son yılların pratiği tarafından doğrulanmış ve zenginleştirilmiştir. Kongre, ülkenin savunma kapasitesinin güçlendirilmesi konusunda, bu politikanın hem Küba kurtuluş ordusu ve isyan ordusu gelenekleriyle, hem de coğrafyanın ve uluslararası durumun dayattığı gerçeklikler karşısında kabul edilebilir tek alternatif olmasıyla doğrulandığını düşünmektedir.

Ülkenin geleceğinde giderek hayati önem kazanan bilimin gelişimine ilişkin olarak, anahatları Programda gösterilen hedef ve projeksiyonların gözden geçirilmesi ve mevcut koşullara uyarlanmaları, rektifikasyon sürecinin olumlu deneylerinin birleştirilmesi, ülkenin ekonomik stratejisini ilerletmeye yönelik yüksek öncelikli programlar ile bilim

arasındaki bağların vurgulanması, ve bu yolla doğrudan bir üretici güç olarak bilimsel etkinlikten türeyen dönüşümlerin pekiştirilmesi gerekmektedir. Bu görevler, sektörün profesyonel çalışanları, önderleri ve işçilerinden azami fedakarlık talep etmektedir.

Kongre, Parti Programını eğitime ilişkin olarak incelerken, nitelik üzerinde odaklaşma gereğini yinelemiştir. Rektifikasyon süreci, bunu yapabilmek için, tüm çabanın, öğretmen, profesör ve tabandaki kadroların örnek niteliklerinin ve becerilerinin geliştirilmesinde yoğunlaştırılması gerektiğini göstermiştir. Temel hedef, görev hakkında ve görev için, güçlü teknik ve kültürel donanım ve derin politik, yurtsever inançlarla eğitilmiş yeni devrimci kuşakların yetiştirilmesidir. Yeni kuşakların eğitimindeki esas sorumluluk öncelikle anne ve babaya aittir. Anne ve babalar bu sorumluluğu, gerekli azim ve en iyi öğretim yöntemleriyle üstlenmelidirler. Bu eğitim, gerekli pratik becerilere sahip nitelikli profesyoneller yetiştirmek üzere devam edecek, böylece üniversitelerimizi araştırma merkezlerine dönüştürecek koşulların yaratılmasına katkıda bulunacaktır.

Kübalı kimliğinin ve bu kimliğe vücut veren, onu sürekli zenginleştiren ulusal kültürün değerleri, ulusun kendisinin, egemenliğin, bağımsızlığın, ahlâkın, kendini aşma iradesinin savunma silahları olarak korunmalı ve yüceltilmelidir. Kongre, Küba kültürünün doğasında içkin olan bu rolün, onu ve bugünkü ifadesini biçimlendiren tarihin, Küba kültürünü bilincin en önemli kalelerinden biri haline getirdiğini düşünmektedir. Devrim sayesinde bu kültürün edebi ve sanatsal ifadeleri bir araştırma, inceleme ve deney alanı haline gelmiş ve sonuçlarından da Devrim yarar görmüştür. 4.Kongre, Parti'nin, Küba kültürünün gelişimi için yorulmaksızın çalışma yönündeki iradesini benimser. Bu çalışmanın bir amacı da, bizim ve başkalarının farklılıklarımıza saygı gösteren bir bakış açısıyla, Latin Amerika'da ve Karayipler'de ruhsal ve kültürel bütünleşmeye, edebi ve sanatsal ürünlerin yaratıcı değişimine, tanıtımına ve rekabetine katkıda bulunmaktır.

4.Kongre, dış politikamızın devrimci, anti-emperyalist ve dayanış-

macı özünü ve sosyalizmi kurmakta olan ülkelerle karşılıklı saygı ve kardeşçe birlikten yana tutumunu, olduğu gibi sürdürür. Kongre gelişmekte olan ülkelerin çıkar ve arzularına, Latin Amerika ve Karayipler deki kardeşlerimizle bütünleşme hedefimize bağlılığı korur.

4.Kongre, Küba'nın çağdaş dünya sorunlarına - Birleşmiş Milletler çerçevesinde ve diğer uluslararası forumlarda - yapıcı çözümler aranmasına katılımdaki sınanmış becerisine ve taahhüdüne dikkat çeker. Küba bölgesel çatışmaların politik yollarla çözüme kavuşturulması, barışın sürekli olarak güçlendirilmesi, BM'in demokratikleştirilmesi ve tüm ulusların adalet ve eşitlik temelinde güvenliklerinin sağlanması yönündeki çabalara katılmayı da aynı ölçüde taahhüt eder.

Küba, ABD emperyalizminin tek kutuplu hegemonyası altındaki yeni dünya düzeninde kimilerince dayatılmaya çalışılan küstah politikaya karşıt olarak, seçme özgürlüğünü ulusların bağımsızlığının bütüncül bir parçası olarak daima destekleyecektir.

Ulusların kendi kaderlerini tayin etmeleri, egemenlikleri ve iç işlerine müdahale edilmemesine ilişkin evrensel ve devredilemez hakka sunduğumuz sınırsız desteği, bugün her zamankinden daha çok vurguluyoruz.

4.Kongre, Programın 8 ve 9. bölümlerinde Parti'nin odak alınmasının ve Parti'nin toplumdaki rolüne ilişkin olarak tümüyle geçerli olan ilkesel formülasyonların doğruluğunu onaylamaktadır. Bununla birlikte, metin şimdi rektifikasyon sürecinden türetilen önemli sonuçlar ve 4.Parti Kongresi Çağrısı'na ilişkin tartışma itibariyle yetersiz kalmaktadır. Bu yetersizlik, -diğerlerinin yanısıra- siyasi sistemimizin bundan sonraki ilerlemesini ve Devrim'in başlıca öznesi olarak Parti'nin etkinliğini yükseltme ihtiyacını konu alan birçok değerlendirmenin aşılmış olmalarından kaynaklanmaktadır.

Şimdiye dek kısaca dile getirilen ve rektifikasyon sürecinin bir sonucu olan, Parti Programının güncelleştirilmesi ve yeniden yazımıyla ilgili 4.Parti Kongresi'ne düşen görev, bugün kritik bir gerçek tarafından koşullanıyor: Bu aşamada Programın ekonomik ve toplumsal gelişmeye

ilişkin bölümünü gereken kapsamlılıkta formüle etmenin en temel koşulları mevcut değildir, çünkü bu bölümün geçerliliğini orta vadede bile garanti etmek maddi olarak mümkün değildir. Sosyalist topluluğun yokolması, COMECON'nun dağıtılması ve Sovyetler Birliği'nde meydana gelen dönüşümler, tüm ekonomik ve politik sonuçlarıyla birlikte, Küba'nın devrim sürecinde istisnai bir olgunluk uğrağında, on yıl boyunca ağırlık taşımış düşünce ve pratiklerin yol açtığı deformasyonları eleştiriye tabi tuttuğumuz, yaratıcılık ruhu içinde tüm sorunlara yeni çözümler aradığımız, bu olayların diğer ülkelerde yaşanmasının öncesinden beri yanlışları ve olumsuz eğilimleri düzeltme çabaları gösterdiğimiz bir uğrakta meydana gelmişlerdir. Bugün esas mesele, içinde yaşadığımız dönemin tümüyle bilincinde olmak, ülkeyi, Devrim'i ve sosyalizmi korumak amacıyla kendimizi olağanüstü dönemin görevlerine adamak, ve aynı zamanda gelecek gelişme için perspektiflerimizi korumak ve yaratmaktır.

Rektifikasyon süreci Devrim için stratejik bir karşı saldırı oluşturmuştur. Bu süreç, toplumumuzda olağanüstü bir değişimi kışkırtan başlı başına derin ve uzun erimli bir devrimdir. Bu süreç, köklerimizin, ilkelerin, gerçek ve güvenilir insanın, ideolojik ve etik değerlerin canlanmasını kolaylaştırmıştır. Bu değerler ülkemizde kendi tarzımızda bir sosyalizme soluk ve yaşam vermiştir. Diğerlerinin yanısıra, bu süreç şu önemli katkılarda bulunmuştur:

- Bürokratik örgütlenmenin sıradan pratikleri ile, kaynakların irrasyonel dağılımı ve eskimiş gelişme şemalarıyla bağları koparark ve şabloncu zihniyeti eleştirip onunla mücadele ederek, bunun yerine kendi çözümlerimizi bulma ve ekonomik bağımlılığı olabildiğince azaltma iradesinin getirilmesi.

- Maddi kaynakların israfına yol açan, projelerde büyüklük saplantısını, inşaat işlerindeki sonuçsuzlukları ya da aşırı ertelemeleri sona erdirmek amacıyla yatırım sürecinin genel olarak geliştirilmesi, yatırımların bütüncül bir tarzda yapılması ve onlara toplumsal değerine denk düşen önemin verilmesini içeren anlayış ve pratiğin canlandırılması.

- Sürecin en başından itibaren önceliğin konut, hastane, birinci derecede sağlık merkezleri, günlük bakım merkezleri ve bu gibi diğer projelere verilmesi. Bu gereksinim zamanla artmış ve rektifikasyon sürecini önceleyen bütün bir dönem boyunca toplumsal gelişmenin durağanlaşması ile büyümüştür, çünkü bu projeler yeterince önemsenmemişlerdi.

- Ülkenin çıkarlarının işletmelerin çıkarları üzerinde hakimiyet kurmasına ve yıllarca, her şeyden önce ulusumuzun üretken kapasitesinden ve ekonomik gelişiminden tümüyle kopuk bir sınai ürün tüketim seviyesi tutturmayı hedef almış fikir ve davranışların bertaraf edilmesine yönelik iktisadi politika kararları.

- Üretken sonuçlar vermeyen aşırı yüksek ücretler ve pratikte yolsuzluk anlamına gelen, üretimin nicelik ve niteliğinin hakekmediği primler gibi emek ve ücret konularındaki temel hatalara karşı mücadele.

- Bir bölüm hayati bileşeni geri kalan veya fiilen terkedilen altyapının, su muhafazası, yol yapımı, inşaat malzemeleri sanayiinin canlandırılması ve son yıllardaki diğer çabalar yoluyla yaratılması.

- Ekonomik ve toplumsal projelerde fazla emek gücünün kullanımı için devrimci ve sosyalist bir alternatif ve komünist bilinci biçimlendirme yolu olarak, ikili niteliği ile, gönüllü emeğin yeniden önemsenmesi.

- Küçük çalışma ekipleri hareketinin yeniden canlandırılması ve toplumsal işlere yaygınlaştırılması.

- En rasyonel, verimli, ileri, komünist çalışma ruhuna, sosyalizmin ücret anlayışına, insanlığın ihtiyaçlarıyla ilgili her şeye sürekli öncelik veren kollektif otorite ve faaliyete, maliyetler ve tüm ekonomik kararların eksiksiz denetimine dayanan bir kollektif emek biçimi olarak çalışma ekiplerinin katkısının sağlanması.

Bu anlayışın aynı zamanda istisnai çabaların ve gerekli fedakarlıkların, zaman kayıplarının telafisine, planlanmış ve önceliği olan projelerin kaliteli olarak tamamlanmasına kanalize edilmesi için de uygun olduğu görüldü.

- Bilimsel ve teknolojik ilerlemelerin uygulanmasının yanısıra genetik mühendisliği, biyoteknoloji ve mikroelektronik gibi öncü teknolojilerin hızla elde edilebilmesi amacıyla ileri anlayışların ve daha hızlı prosedürlerin uygulamaya konması.

- Toplumumuzu ataerkilliği aşan çalışma yasaları ile donatmak için gereken temellerden kimileri oluşturulmuş ve - örneğin geniş iş profillerinin, uygunluk standartlarının uygulanması, en yetenekli olanın terfisi, özellikle tarım sektöründe düşük gelir sunan ancak ekonomi için önem taşıyan iş alanlarının teşvik edilmesi ve bunlara hakkının verilmesi gibi - ilk adımlar atılmıştır.

- Turquino Planı ile dağlı nüfusun göçü hemen hemen tümüyle durdurulmuş, işçi sayısı önemli ölçüde arttırılmış, ülkenin dağlık bölgelerinin ekonomik ve toplumsal gelişimi için alınan önlemler ilk meyvelerini vermeye başlamışlar ve bu bölgelerin Devrim'in yıkılmaz kaleleri olarak durumları sağlamlaştırılmıştır. Aynı şekilde, Manati Planı, kitlelerin etkin katılımıyla, kerestelik ağaç ve meyve ağacı dikim programını önemli ölçüde hızlandırmıştır.

- Yine Rektifikasyon sürecinin bir parçası olarak Devrimci Silahlı Kuvvetler'in daha iyi yönetilmesi yönündeki çabaların başarıyla ve olumlu deneyimlerle sürdürülmesi.

Bu tarihsel aşama, halkımızın katılımıyla sosyalizmin bütün alanlarda üstünlüğünü göstererek, verimli olmuş ve ümit vermiştir. Bununla birlikte, ekonominin ve üretimin etkin işleyişini gerileten ya da bundan tavizler veren öznel nedenleri belirleme yönündeki çabaların yoğunlaştırılması ihtiyacı olağanüstü dönem süresince sürmüş ve artmıştır. Bu tür nedenlerin ortadan kaldırılması ve organizasyon ya da işletmeye ilişkin sorunların çözülmesi, ülkenin toplumsal ihtiyaçlarının ve gelişmeye dair ihtiyaçlarının karşılanması için gücümüzü çoğaltacaktır.

4.Parti Kongresi, Fidel Yoldaş'ı örnek alarak yetiştirilmiş Parti önderliğimizin yılmaz komünist ruhunu ve ilkelerimizin sağlamlılığını yansıtmaktadır. Fidel Yoldaş'ın halkımıza ve devrimci harekete 26 Temmuz 1989'daki uyarısında açıklığa kavuşturduğu gibi, birçokları bizim

yaşanan süreçlerin stratejik anlamını doğru yorumlama yeteneğimiz küçümserken, Fidel Yoldaş'ın öngörüşlülüğü olağanüstü döneme barış koşullarında girmemizi ve bir dizi temkinli önlemi erken bir tarihte benimsememizi olanaklı kılmıştır:

"Emperyalizmi Devrimimize ilişkin fazla yanılsamaya kapılmaması ve Devrimimizin sosyalist toplulukta bir çöküş halinde direnemeyeceğini düşünmemesi için uyarılmalıyız. Çünkü eğer yarın öbür gün Sovyetler Birliği'nden büyük bir iç savaş, ya da hatta Sovyetler Birliği'nin düştüğüne dair, hiç bir zaman olmayacağını ümit ettiğimiz haberler bile alsak, o zaman bile Küba ve Küba Devrimi mücadeleye ve direnmeye devam edecektir."

4.Kongre, halkımızın, bu kararlılık, ruh ve düşünce ile, bütün tarihi boyunca yaşadığı en karmaşık ve en zor sınavdan muzaffer çıkacağını ve yalnız direnmekle kalmayıp, insan çabası ve ulusal kaynaklar çerçevesinde, sağlık hizmetleri ve eğitimle ilgili her alanda nitel açıdan ilerleyeceğini, yerleşik önceliklere karşılık gelen ileri programları yürüteceğini ve cesaretle seçilmiş yatırımlardan mümkün olan en yüksek avantajı sağlayacağını saptamaktadır.

4.Kongre gıda, biyoteknoloji, sağlık gereçleri üretimi, turizm gibi, önceliklerimizi tanımlayan programların tam zamanında oluşturulduğunu ve yurtdışından destek konusundaki büyük zorluklar nedeniyle pek az güvenceye sahip olmalarına karşın programların ilerlemekte olduklarını hatırlatır. Eğer aylardır elde edemediğimiz temel kaynaklara sahip olsaydık, bazı programlar daha iyi yürütülebilirdi. Ülkemizin biriktirdiği teknik ve bilimsel beceriye, kendini çalışmaya adamasına, disiplinine ve dayanışma ruhuna güveniyoruz; üstelik bu nitelikler olağanüstü koşulların ilk aşamasında daha da çoğalmışlardır ve güçlerimizin kanıtını oluşturmaktadırlar.

Biz Küba ulusunun devrimci ruhuna güveniyoruz. Parti'nin, Genç Komünistler Birliği'nin, kitle örgütlerinin ve devrimci kuruluşların, anti-sosyal davranışlara, iktisadi suçlara ve ülkemizin kahramanca çabala-

una ayak bağı olan diğer benzeri örneklere karşı savaş vermek için halkla birlikte gösterdikleri etkin katılıma güveniyoruz.

Buna dayanarak 4.Kongre, bu yönelimler, öncelikler ve kararlar kümesine Program'ın ana hatlarının organik ve sistematik niteliğini kazandırmanın olanaklı ve anlamlı olduğu sonucuna varmaktadır.

Parti, bu anahatları mükemmelleştirirken, rektifikasyon yılları boyunca pratiğe konulan programların ve ekonomik önlemlerin geliştirilmesiyle kazanılan deneyimi, başka Yoldaş Fidel olmak üzere siyasi önderliğin çıkardığı sonuçları ve yönelimleri hesaba katacaktır.

Kongre bu amaçla yaratıcı düşüncenin ilerletilmesi, dogmatizm ve liberalizmin tüm dışavurumlarından kopma, yabancı deneyimleri kendi tarihsel bağlamımız ve ulusal gerçekliğimizin üzerine kopya etmenin yarattığı olumsuz etkileri altetme ihtiyacını vurgular. Bu alanda önemli bir katkının yapılması toplumsal bilimlerin, araştırmanın ve değişik disiplinleri kapsayan çalışmaların sorumluluğudur.

BİR SONUÇ OLARAK 4.PARTİ KONGRESİ,

BİR: 3.Parti Kongresince onaylanan Program'ın günümüz gerçekliğine uygun düşmediğini ilan eder;

İKİ: Parti'nin tüm faaliyetlerinde, rektifikasyon sürecini, olağanüstü dönem için üst kurulların çıkartmış olduğu direktifleri ve Parti önderliğinin sunduğu ana hatları temel alarak geliştirilmiş yaklaşımların yol göstericiliğinin sürmesine karar vermiştir;

ÜÇ: Merkez Komite'yi uygun örgüt ve kurumlarla görüş alışverişi içinde Küba Komünist Partisi Programının yazımı ve onaylanması, Program'ın Parti üyeleri ve halk tarafından incelenmesini örgütlemekle görevlendirir;

4.Kongre Küba Komünist Partisi'nin 3.Parti Kongresi tarafından onaylanan eylem hattına ve General Antonio Maceo'nun, "Her kim Küba'yı fethetmeyi denerse, kanla ıslanmış toprağın tozundan başka

birşey elde edemeyecektir, eğer önce savaşta ölüp gitmemişse!" sözlerine bağlı kalacağını ilan eder. Kongre ABD'nin Küba'ya karşı bir saldırı başlatması durumunda toplumsal ve ekonomik gelişmenin kesintiye uğrayacağını ve yaratıcı ve barışçıl bir çalışma yerine halkımızın tüm enerjisini, yeteneğini ve iradesini,

- Ne pahasına olursa olsun, düşmanın yaşamını olanaksız kılmaya ve imparatorluk düzeninin kurulmasını engellemeye,

- Düşmanı, başta önderleri ve subayları olmak üzere yok etmeye,

- Ülkeyi satanlara ya da ülkeye ihanet edenlere karşı acımasız olmaya,

- İrademizi düşmana dayatmaya, onları Küba'da kapitalizmi yeniden yerleştirme niyetlerinden caydırmaya, Küba'da kapitalizmi yeniden yerleştirme niyetlerine karşı savaşmaya, düşmanı yenene ve ülkenin kutsal toprağından atana kadar savaşmaya vakfedeceğini vurgular.

HALK İKTİDARI ORGANLARININ ÖRGÜTLENME VE İŞLEYİŞLERİNİN GELİŞTİRİLMESİ ÜZERİNE KARAR

Halk İktidarı organlarının kurulmasından bu yana geçen zamanda elde edilen sonuçlar ve kazanılan deneyim bu kuruluşların üzerine oturtuldukları anlayışın doğruluğunu kanıtlamaktadır.

Bu yıllarda kaynakların sınırlılığı, kadro ve görevlilerin çalışmalarında zaaflar, bürokrasi ve biçimciliğin dışavurumları var olmakla birlikte, bu kurumlar ekonomide ve savunmada çok sayıda ve önemli görevleri yerine getirdiler, ve başka türlü makul bir yanıt üretemeyeceğimiz toplumsal sorunların çözümü için en uygun yolu oluşturdular.

4.Kongre yaptığı tahlilde Halk İktidarımızın organlarını oluşturan kurumlar sisteminin demokratik özünü saptamıştır. Bu öz temel olarak hükümet, yönetim ve kitlelerin özdeş çıkarlara sahip olmalarında, halkın kendi sorunlarının çözümüne gerçek bir katılım göstermesinde, özgür, eşit ve gizli oy hakkının uygulanmasında, delegelerin seçmenlere verdikleri raporlarda ve seçmenlerin herhangi bir delegeyi görevden geri alma yetkilerinde kendini gösterir.

Küba Halk İktidarı yapısının temel birimi seçim bölgesidir. Seçim bölgesinin tasarım ve işlevi, öz olarak delegelerin şahsında odaklaşır ve demokratik sistemimizin en meşru ve gerçek katkısını temsil eder.

Halk İktidarı'nın faaliyetlerindeki olumlu sonuçları görürken, belirli sorunların varolduklarını ve sistemin etkinliği, rolü ve kimi hedefleri üzerinde olumsuz etki yarattığını da bilmeliyiz.

Delegelerin Eyalet meclislerine ve milletvekillerinin Ulusal Meclise

seçilme prosedürleri ile bu organların iç yönetmelikleri ve yürütme kurullarının seçimi katılım sürecinin doğallığını tehlikeye düşüren biçimsel ögeler içeriyor.

Halk İktidarı'mn örgütlenmesi ve işleyişine ilişkin anayasal ve yasa kurallardaki belirsizlik ve çelişkiler, her bir organın sorumlulukların tanımlayan ek yönetmeliklerin yokluğu sistemin etkinliğini zedelemektedir. Bu, özellikle merkezi ve alt organlar arasındaki ilişkilerde muğlak ve belirsiz ikili tabiyet durumları yaratarak olumsuz etkilere neden olmaktadır.

Yerel meclis delegelerinin komiteleri oluşturmaları ve çalışma komisyonlarının hem meclislere hem de komitelere karşı sorumlu olmaları, ama önceliği komitelere vermeleri özellikle önemli bir sakıncadır. Bu durum, pratikte, örgütsel sistemin ilk tasarlanışında olanın tersine, meclislerin komitelere tabi olması gibi anormal bir duruma neden olmaktadır.

Yerel yönetimin karmaşık ve hantal bir yapıya sahip olması, yarattığı diğer sorunların yanısıra, meclislerin önderlik işlevlerini gerektiği gibi yerine getirme olanaklarını kısıtlamakta ve hatta meclisleri idari yapılar ile çelişkiye düşürebilmektedir. Bu reel durumun sonuçları delegeleri de etkilemekte; delegelerin halkın temsilcisi rollerini yerine getirebilmek için ihtiyaç duyacakları otorite ve gücü sınırlamaktadır.

4.Parti Kongresi Çağrısı'nda şu belirtilir: "Taban örgütlerinden Ulusal Meclise kadar tüm Halk İktidarı organlarının ortaya çıkarttığı ese 1976'dan beri bu organların yerine getirdiği olumlu ve değerli her şeyin üzerinde düşünülmesini gerektiriyor. Aynı zamanda bu organları bi çimcilikten ve diğer eksikliklerinden kurtarmalıyız." Çağrı "halkın hükümet etkinlikleri üzerindeki denetiminin güçlendirilmesi ve belediye ve eyalet meclislerinin kendi düzeylerinde en yüksek devlet otoritesinin temsilcileri olarak gerçek rollerini yerine getirmelerinin sağlanması" zorunluluğuna işaret eder. Yine Çağrı, "özellikle ülkenin temel sorunları m, çalışma komisyonları ve millet vekillerinin kişisel deneyimlerinin olanaklı kıldığı derin perspektif temelinde inceleyecek, bir yandan da

hükümetin ve tüm idari organların çalışmalarının yansıyacağı bir forum işlevi görecek" olan Halk İktidarı Ulusal Meclisi'nin çalışmalarının tahlil edilmesi görevini vurgulamıştır.

Dahası, yukarıda sözü edilen Çağrı'mn tartışılma usulü üzerine Politbüro'nun Mayıs 1990'da aldığı kararda, tartışmanın önemli bir yönünün, devlet ve hükümetin işlevlerinin, siyasi ve ideolojik çalışmalarının, ekonomik ve idari sorumluluklarının sınırlarının saptanması olduğuna dikkat çekilmiştir.

Bu tür ifadeler, 4. Kongre Çağrısının yayınlanmasından sonra yaşanan geniş tartışma sırasında gelişmiş ve geniş destek görmüştü. Bu durum Halk İktidarı organlarının faaliyet ilkelerinin somutlanmasına yönelik değişik görüş ve önergelerin ortaya çıkmasını sağlamıştır.

Merkez Komite'nin 11.Plenum toplantısında 4.Kongre Hazırlık Komitesi'nin oluşturulması ile birlikte, Halk İktidarı'nı oluşturan yapıların hangi araçlarla geliştirileceğini analiz etmek üzere bir komisyon kuruldu. Bu komisyon Çağrı tartışması sırasında bu konuda ileri sürülen görüşleri, komisyon çalışmalarına destek olan yerel danışma gruplarının görüşlerini, ve yıllarca Halk İktidarı'nı geliştirmekte edinilen deneyimleri ayrıntılı bir analize tabi tuttu. Sonuçta, devletin temsili organlarının işleyişine uyarlandığında bunları daha katılımcı kılacak ve hatta daha geniş bir temsili teşvik edecek pratik önlem, yöntem ve prosedürler ortaya çıkartıldı.

4.Kongre, Halk İktidarı'nın 15 yılı aşkın bir işleyiş süresince biriktirilen değerli deneyim ve kazanımlarım koruyacak ve geliştirecek çabaların, herşeyden önce Parti'nin önderlik rolü ile Halk İktidarı'nı oluşturan organların önderlik rolü arasındaki temel ilişkiyi hesaba katması gerektiğini düşünmektedir.

Bizim tek Parti işleyişimiz çerçevesinde, halkın Halk İktidarı'na katılımının artması, bu kurumun otoritesi ve niteliğine saygının artması, Parti'nin toplumdaki öncü rolünü uygulama yeteneğinin güçlenmesi anlamına gelir.

Halkımızın karar alma sürecine daha etkin ve dolaysız bir biçimde

katılma yönünde gösterdiği büyüyen ve meşru arzu, 4.Kongre Çağrısı üzerine yapılan tartışmalarda da açığa çıkmıştır. Bu arzunun, şu anki durumun da talep ettiği gibi, organizasyon düzeyinde yankı bulması gerekmektedir.

Karşımıza sürekli olarak maddi kaynakların kullanımına ilişkin ikilemler çıkartan, bizi önceliklere bağlanmaya zorlayan nesnel güçlüklerin ortasındayken, karar alma sürecinde örgütlü ve yapıcı halk katılımının artması, bize her konuda, gereken uzlaşmaya ulaşma gücünü kazandıracaktır. Bu, çoğunluğun, üzerinde anlaşılmış hareket yollarının uygulamaya konulması ve savunulması konularında tazelenmiş bir bağlılık göstermesine dönüşecektir. Bu durum da, değerlendirmelerden çıkan sağlam tezlerden kitlelere önemli bir pay düşmesini ve politikalarımızın daha iyi anlaşılmasını, daha büyük bir güçle desteklenmesini sağlayacaktır.

Bu nedenlerle Küba Komünist Partisi 4.Kongresi, yukarıda sözü edilen komisyonların çalışma sonuçlarını ve ifade edilen değerlendirmeleri akılda tutarak, Halk İktidarı Ulusal Meclisi'ne aşağıdaki tavsiyeleri sunmaya karar vermiştir.

DIŞ POLİTİKA ÜZERİNE KARAR

Küba Komünist Partisi 4.Kongresi dünyanın içinde bulunduğu son durumun temel yönlerini ele almayı bir zorunluluk olarak görmektedir.

3.Parti Kongresi'nden bu yana en büyük tarihsel öneme sahip olan ve dünya devrimci hareketini en belirgin biçimde etkileyen uluslararası olay, Doğu Avrupa'nın sosyalist devletlerinin ortadan kalkmasına ve Sovyetler Birliği'nin, neredeyse dağılma noktasına gelecek kadar zayıflamasına yol açan süreçtir.

Bu siyasi felaket dünya çapında ekonomik, politik ve askeri güçlerde II.Dünya Savaşı'ndan bu yana yaşanan en önemli değişim sürecinin önünü açmıştır. Bu, kuşkusuz, komünistler, devrimciler ve dünyanın bütün halkları için yüzyılın en büyük gerilemesidir.

Kongremiz, belirgin kimi nedenlerden dolayı, bu olayların gerektirdiği ve Partimizin ve halkımızın bunların içerdikleri dersleri öğrenmesini sağlayacak kapsamlı bir analiz sunmaya yönelmedi. Böylesi bir analiz devrimci hareketin önünde, bu üzüntü verici olayların yarattığı sağa çekici zorlamanın engellenmesine yönelik, hâlâ tamamlanmayı bekleyen, tarihsel bir sorumluluk olarak duruyor.

İçinde bulunulan durumu yaratan ölümcül hataların ve nedenlerin analizi, doğal olarak, herşeyden çok yaptıkları kahramanca işlerle sosyalizmin hızla inşasının bir örneğini oluşturan ve SSCB'nin saygın halklarının desteğiyle insanlığı faşizm tehlikesinden kurtaran Sovyet Komünistlerine ilişkin olacaktır.

Büyük çokuluslu bir devlet olarak bu sıradışı mücadeleden galibiyetle çıkmışlar, ve üstelik aynı zamanda 15 zorlu yıldan oluşan bir dönemde ülkelerini yeniden inşa etmişler, dev bir sanayi gücü oluşturmuşlar, örnek bir enternasyonalist ve dayanışmacı politika izlemişler, ulusal

kurtuluş hareketleri ve toplumsal kurtuluş mücadelesi lehine yeni bir dünya dengesinin yaratılmasına büyük bir katkıda bulunmuşlardır.

4.Kongre, Partimizin SSCB'de ve Avrupa'nın sosyalist ülkelerinde yaşanan bu değişikliklerin ilk günlerinde aldığı tutumu tekrarlayarak, bu ülkelerin seçim özgürlüğüne saygı duyduğunu belirtir.

Biz, otuz yıllık dönem boyunca kardeşçe ilişkiler sürdürdüğümüz SSCB halklarıyla içinde bulunduğumuz koşullar altında ve aramızda her zaman varolan karşılıklı saygı temelinde, ilişkimizi bütün alanlarda ve olası bütün araçlarla devam ettirme eğiliminde olduğumuzu yeniden ifade ediyoruz.

Üçüncü Dünya halkları ve özellikle Küba halkı, Sovyetler Birliği'nin haklı isteklerimizin savunulması yolunda oynadığı tarihsel rolü takdir ediyor. Bunun için sonsuz bir minnet borcu duyuyoruz.

Son üç yılın olayları Birleşik Devletler'in hegemonyasında ifadesini bulan tek kutuplu bir dünyanın ortaya çıkmasına neden oldu.

Yeni bir gerçeklik belirdi. Sovyet ordusu askerlerini tek taraflı olarak Doğu Avrupa'dan geri çekmeye başladı. Kuzey Atlantik Savunma Paktı bir bütün olarak ayakta kalırken ve ABD Paktın stratejik savunma öncülüğünü sürdürürken Varşova Paktı ortadan kalktı. Bütün bunlar sınıf mücadelesinin uluslararası düzeyde ortadan kalktığını varsayan bir teoriler kalkanının altında ve sözde uluslararası ilişkilerden ideolojiyi ayırma çabasıyla birlikte gerçekleşti.

Irak'ın ölümcül bir politik hatayla ordularıyla Kuveyt'e saldırması, işgal ve ilhak etmesi bahanesiyle çıkan Körfez Savaşında bu askeri ve siyasi tek kutupluluk kesinlik kazanmıştır. Bu olay ABD'ye bölgeye askerlerini yerleştirme hayalini gerçekleştirmede yardım etmiştir.

ABD'nin, generaller güruhu tarafından özenle hazırlanan ve böylesi hayati önem taşıyan bir bölgede askeri varlığını garantileyen saldırısı, silahlı güç alanında vuruculuğun ve teknolojik üstünlüğün bütün dünyanın gözünü korkutmak amacıyla sergilendiği harikulade bir şova dönüştürülerek, ABD hükümet çevrelerince sömürüldü.

Aynı zamanda, dünya ekonomisi de büyük ekonomik blok ve alanlar halinde birleşme, bu gruplar veya üyeleri arasındaki bağlantılar aracılığıyla temel ticaret, yatırım, kredi ilişkileri ve teknolojik yenilikler ko-

nularında bir araya gelme eğilimi gösteriyor. Biri Birleşik Devletler, diğeri Avrupa Topluluğu'nu oluşturan ülkeler ve üçüncüsü Japonya ve onun iktisadi etkinlik alanı içinde kalan ülkelerden oluşan bu blokların varlığı, gittikçe artan ölçüde gelişmekte olan ulusları marjinalleştirmektedir. Bu gelişmeler söz konusu ulusların birliğini ve iktisadi birleşmesini daha yakıcı hale getirirken, bu üç kutup ya da ülkeler bloku arasında gittikçe artan sayıda çelişki yaratıyor.

ABD ekonomisi uluslararası düzeyde birincil önemini koruyor. Ancak bu ülkenin gerçek gücü askeri alanda sürdürdüğü üstünlüğün benzerini ekonomik alanda sağlamaktan uzaktır.

1982'nin sonları ilé 1990 arasında yaşanan uzatmalı büyüme döneminin ardından ABD ekonomisi yeni ve hükümetin öngördüğünden çok daha derin bir resesyona girmektedir. Ancak konjonktürel eğilimlerin ötesinde, ABD ekonomisi, diğer rakip ekonomik bloklarla yarışında düşen kâr oranı nedeniyle geri kalmaya başlaması ile açıklanabilecek ve spekülasyonda, artan sermaye piyasası yatırımlarında, genel borç düzeyinin ve dış ticaret açığının çığ gibi artmasında ifadesini bulan yapısal problemlere sahiptir.

Üç ekonomik blok arasında sert bir ekonomik mücadele sürüp gitmekte. Bu durum ifadesini, örneğin Japon sermayesinin, ABD'nin içine artan bir şekilde işlemesinde buluyor. ABD bir yandan Japonya'ya ekonomisini daha çok açması için baskı yaparken, diğer yandan Avrupa Topluluğu'nun korumacı tarım politikasına karşı, tarımsal ürünlerdeki rekabet üstünlüğünü kullanabilmek için baskı uyguluyor.

Günümüz dünya ekonomisinin temel özelliklerinden biri gelişmiş ve azgelişmiş ülkeler arasında sürekli genişleyen gediktir.

Üçüncü Dünya adaletsiz uluslararası ekonomik düzen nedeniyle daha önce hiç bir zaman görülmediği ölçüde büyük bir sömürü ve yağmaya tabi tutulmaktadır. Dış borçlar, haksız ticaret koşulları, korumacılık, faiz oranlarının ve çeşitli para birimleri için döviz kurlarının istikrarsızlığı, bir grup ülke ile diğerleri arasındaki açıklığın derinleşmesine yol açan faktörleri oluşturuyor.

1990 sonunda 4 milyardan fazla insanı barındıran Üçüncü Dünya'-

nın dış borcu 1.3 trilyon doları aşmıştı ve sadece bu yıl için borç servisi 1.6 trilyon doların üzerine çıkmıştı. Ortalama yaşam beklentisinin yaklaşık olarak 50'de seyrettiği, çocuk ölümlerinin her bin canlı doğumda 76'yı bulduğu ve nüfusun yüzde 40'ının kara cahil olduğu bu ülkeler grubu için dış borçlar, yağmanın ve neo-liberal politika dayatmalarının en insanlık dışı aracıdır. Bu borç, Yoldaş Fidel'in 1985'den beri söylediği gibi, ödenemez boyutlardadır ve özellikle Latin Amerika'da dış borçlar, finansman ihtiyacını karşılamak yerine gelişmiş ülkelere fon transfer etmeye yol açan, bölgeyi net sermaye ithalatçısı durumuna sokan bir faktör haline gelmiştir.

Neo-liberal ekonomik politika uygulamaları bugün azgelişmiş ülkelerde hakim olan uygulamadır. Bu bir yandan bağımlılığın artması yolunda bir basınç yaratırken, diğer yandan yoksulluğu çok daha şiddetli hale getirmektedir. Bu, kapitalizmin yerküredeki geri kalmış ulusların çoğunun ciddi sorunlarına çözüm getirmekte ne denli yetersiz olduğunu kanıtlayan sosyal patlama riskini arttırıyor.

4.Kongre, Latin Amerika'daki ve Karayipler'deki siyasi durumun değerlendirilmesinde Guadalajara'da düzenlenen Birinci İbero-Amerikan zirvesini çok önemli bulduğunu vurgulamıştır. Devlet başkanlarının yaptığı bu görüşme kıtamızın üzerinde yer alan ülkelerin birleşmeleri yolunda önemli bir adım oldu. Toplantının ABD'yi kapsamamış olması, gerçek bağımsızlığa ulaşabilmemiz, bugünün ve yarının dünyasında kendimize doğru bir yer seçebilmemiz için gerekli birleşmeye yönelik ortak irademizi ve isteğimizi açıkça göstermiştir.

Latin Amerika ve Karayip ülkeleri, içinden geçtikleri güçlüklere karşın bu birleşme inisiyatifinde eşit paya sahipler. Bizi bugün bir araya getiren faktörler, 100 yıl önce Jose Marti'nin ünlü Nuestra America (Bizim Amerikamız) adlı makalesinde ifade edilmişti. Bizi birleştiren ortak dil, tarihsel gelenekler ve kültür kadar bizi etkileyen ortak sorunlar da, bu gerekli birleşmeye uygun koşulları yaratıyor.

19. yüzyılda Simon Bolivar ve Jose Marti gibiler tarafından başlatılan birleşme sürecinin o zamandan beri pek fazla sonuç almadığı doğrudur. Ancak birleşme Üçüncü Dünya halkları için elde kalan tek çıkış yoludur; gerçekte, eğer ilerlemek istiyorsak, Bizim Amerikamız için

bu kaçınılmaz yoldur. Bunu yapabilmek için tüketicilerin yoksulluğunu, güçlü bir iç pazara çevirmemiz gerekir. Bu ise sadece Küba'da uygulananlara benzer sosyal gelişme programları ile sağlanabilir; ancak, bu programların bizim ülkemizde olduğu gibi mutlaka sosyalizm anlamına gelmesi de şart değildir.

Başlangıcı, daha önceleri gördüğümüz gibi, Latin Amerika'nın ekonomik birleşmesine yönelik kanalları sürekli olarak genişletecek, bölgesel veya daha dar kapsamlı antlaşmalar aracılığıyla yapmalıyız. Bütün birikmiş deneyimler ve hatta bundan daha önemlisi ülkelerimizin yaşayan potansiyeli, varolan olasılıkları göstermekte ve birleşme ihtiyacının altını çizmektedir.

4.Kongre ülkemizin Latin Amerika'nın geri kalanıyla birleşme ve işbirliği çağrısını onaylamış ve Başkan Fidel Castro tarafından Guadalajara'da dile getirdiği Latin Amerikalı yatırımcılara birleşme sürecini desteklemek amacıyla, kendi tercih edecekleri koşulları sunma yaklaşımını tekrarlamıştır.

Birinci İbero-Amerikan Zirvesinde yaptığı konuşmada Fidel'in söylediği gibi, eksik olan, "halklarımızı ezen bütün koşullara karşı durmak için bir araya gelme arzusudur. Eğer bu yardım çağrılarına şu an gerçekleştirdiğimiz ilişki aracılığıyla tepki verebilirsek, bu toplantının temel amacını gerçekleştirmiş olacağız...."

Küba'nın Latin Amerika'ya ve Karayipler'e yönelik politikası bu yaklaşımları temel alıyor.

Zorunlu kıtasal birleşmenin ötesinde, 4.Kongre Küba Komünist Partisi'nin Üçüncü Dünya ülkeleri olarak adlandırılan ülkelerle birleşme kavgasını sürdürme isteğini onaylamıştır. Şimdiki koşullar azgelişmiş ülkeleri temsil eden örgütlerin olduklarından çok daha güçlü hale gelmelerini gerektiriyor, daha zayıf değil.

Bunun bir örneğini Bağlantısızlar Hareketi oluşturmaktadır. Bağlantısızlar sömürgeciliğe karşı mücadelenin bir ürünü olarak ve iki karşıt askeri blokun var olduğu bir ortamda barış, bağımsızlık ve gelişme için ortaya çıktı. Bugün bu bloklardan bir tanesi ortadan kalktı, ama uluslarımızın egemenliğini sınırlayan veya ikincil konuma iten emperyalist ve yeni sömürgeci politikalar güç kazandı. Azgelişmiş ulusların sö-

mürülmesi ve baskı altında tutulmasına yol açan ekonomik koşullara çareler bulunacağı yerde, durum daha da kötüleşti.

Enternasyonalist görevlerimizi tamamlayabilmek için Kübalı bilim işçileri, doktorlar, mühendisler, tarım uzmanları, öğretmenler ve araştırmacılar 32 ülkede çalışıyorlar; Afrika, Asya ve Latin Amerika'daki erkek ve kız kardeşlerine Küba'nın teknolojisini ve deneyimini aktarıyorlar. 2000'den fazla doktor ve sağlık görevlisi azgelişmiş dünyada sağlık standartlarını geliştirme sorumluluğunu paylaşıyor. Aynı zamanda Afrika'dan, Asya'dan, Orta Doğu'dan ve Latin Amerika'dan onbinlerce öğrenci Gençlik okullarından, Küba'nın teknik okullarından ve üniversitelerinden mezun olmuş ya da halen eğitim görüyor durumda. Bu eğitim Küba için devrimci dayanışmanın gereği ve kıvanç kaynağıdır.

4.Kongre Devrim'in Afrika ve Asya ülkeleriyle kurduğu işbirliğinden dolayı duyduğu gururu ifade etmiş ve halkımızın bu ülkelerle gelişme, siyasi ve ekonomik bağımsızlık için mücadelelerinde omuz omuza yürümeye devam etme isteğini vurgulamıştır.

Kongre dış politikamızın değişmez devrimci, anti-emperyalist, dayanışmacı ve enternasyonalist doğasını ve Küba ile birlikte sosyalizm yolunu seçen Çin Halk Cumhuriyeti, Sosyalist Vietnam Cumhuriyeti ve Kore Demokratik Halk Cumhuriyeti ile birlik olma eğilimini ve onlara karşı duyduğu kardeşçe saygıyı tekrarlar.

Kongre Devrim'in başlangıcında olduğu gibi hâlâ sadece Üçüncü Dünya ile bağlar kurmaya çalışmakla yetinmemesi gerektiğini, sanayileşmiş kapitalist ülkelerle de ticaret ilişkisine ve işbirliğine açık olunması gerektiğini düşünüyor. Bu nedenle karşılıklı çıkarlar çerçevesinde Avrupa Ekonomik Topluluğu ve bu kıtanın diğer uluslarıyla olduğu kadar, Kanada ve Japonya ile de ilişkilerimizi genişletme ve derinleştirme ihtiyacı duyuyoruz.

Küba barışın sağlanmasına yönelik çabalarını kuvvetlendiriyor: Gerçek, büyük ya da küçük, zayıf ya da güçlü bütün uluslar için geçerli bir barış, dünya için barış, bölgemiz için barış, halkımız için barış.

Bu amaç Nükleer Silahları Üretmeme Antlaşması'na, atom bombasına sahip olma ve onunla bizi tehdit etme hakkını kendinde görenle-

re, işi atom bombasını gemilerle Guantanamo'da gasbedilmiş bölgedeki deniz üssüne taşıma noktasına kadar götürenlere, bu yolla sömürgeleştirilmiş Porto Riko'yu askeri üsse çevirenlere uygundur.

Kongre Kübalı Komünistlerin bütün devrimci, ilerici ve demokratik güçlerle ve barış, bağımsızlık ve ulusların egemenliği için kavga veren bütün kuruluş ve kişilerle, insanlar arasında eşitliği sağlamak için mücadele edenlerle, çevrenin korunmasını destekleyenlerle ve daha adil ve onurlu bir dünya için çalışanlarla güçlü dayanışmasını bir kez daha vurguluyor.

4.Kongre çeşitli hükümetlerin, örgütlerin, birbirinden oldukça farklı siyasi hareketlerin, sendikaların, toplumsal hareketlerin ve halk hareketlerinin, Hıristiyan grupların ve tarihimizin bu müstesna kesitinde Küba'yla dayanışmasını ifade eden diğer pek çok grubun verdiği desteği görmekte ve buna çok büyük bir değer vermektedir.

Kongre askerlerimiz tarafından Angola'da yüklenilen parlak enternasyonalist misyonun sonuçta bu ülkenin bağımsızlığını güvence altına alan, Namibya'ya bağımsızlığını veren ve ırk ayrımcılığının çözülme sürecine götüre görüşmeleri başlatmış olduğuna dikkat çeker. Bu süreç hiç bir kuşkuya yer bırakmayacak şekilde, Küba'nın bölgesel problemleri görüşmeler yoluyla ve üzerinde anlaşılmış bir çerçeveye saygı duyarak çözme eğiliminde olduğunu kanıtlamıştır.

Toplantımız aynı zamanda Birleşmiş Milletler'de ve diğer uluslararası forumlarda, sömürgeciliğin ortadan kaldırılması ve Yeni Uluslararası Ekonomik Düzenin yerleştirilmesi de dahil olmak üzere dünyanın içinde bulunduğu sorunlara çözümler aramada, bölgesel çelişki ve yanlış anlamaları siyasi araçlarla çözmede ve barışın sürekli olarak güçlendirilmesinde, Küba'nın yapıcı bir yaklaşım sergileme konusundaki kanıtlanmış taahhüdünü ve bağlılığını gündeme getirmiştir.

Küba, ABD tarafından keyfi bir şekilde manipüle edilen Güvenlik Konseyi'nin, örgütün bütün üyelerinin çıkarları doğrultusunda hareket etmesi, San Francisco Antlaşmasına sıkı sıkıya bağlı kalarak bütün halkların haklarını ve güvenliğini güvence altına almaya yönelmesi için Birleşmiş Milletler'in tüm kurallarının demokratikleştirilmesi yolundaki çalışmalarına devam edecektir.

Şu anki uluslararası koşullar yeni bir fenomenin doğmasına yol açtı: tek bir siyasi ve toplumsal modeli evrensel olarak empoze etmek. Hiçbir farklı seçeneğe izin vermeden politikada çok partililik paradigması, yeniden kutsanmış piyasa ekonomisi olan neo-liberal bir kapitalizm tanımı eşliğinde dayatılıyor. Bu dogmaya teslim olunmaması, ülkeleri nizden birine karşı seçmeci bir biçimde, yargılamak, ayrıma tabi tutmak ve izole etmek için bir bahane oluyor.

Uluslararası yasalara yabancı olan pek çok bahanenin altında, birbirlerinden farklı devletler arasında ve uluslar topluluğunu oluşturan halklar arasında bir tek-tiplilik yaratma, egemenlik ve ulusal bağımsızlık ilkelerinin silindiği yeni bir ilişki biçimi empoze etme amacı yatıyor.

Kübalı Komünistlerin Kongresi bu ilkelere ve uluslararası ilişkilere değişmez bir temel oluşturması gereken ulusların kendi ekonomik modellerini, toplumsal ve siyasi gelişmelerini belirleme hakkına saygı duyduğunu tekrarlamıştır.

Kongremiz aynı zamanda Küba Komünist Partisi'nin - tarihi, her ulusun özgüllüklerini ve gelişme düzeyini olduğu kadar değişen uluslararası koşulları da gözönünde tutarak Marksizmin ve Leninizmin dogmatik olmayan alternatif uygulamalarının işçiler için ve azgelişmiş ülkelerdeki halklar için değer ifade ettiği inancını vurgulamıştır.

Bu seçenek gerikalmışlık, baskı, eşitsizlik ve sömürü mirasından kurtulabilmek ve tam demokratik bir sistem kurabilmek için mümkün olan tek yoldur.

4.Kongre benzer bir şekilde belli bir insan hakları yaklaşımını dayatarak Üçüncü Dünya uluslarına karşı çarpıtılmış yorumlarla ve siyasi manipülasyonlarla ayrımcılık yapılmasını da reddeder. Ülkelerimizi en temel ekonomik ve toplumsal haklarına ulaşmaktan bile alıkoyan aynı ekonomik güçler, bu duyarlı alanda kendi davranış modellerini hileyle yerleştirmeye ve kabul edilmez bir şekilde dayatmaya çalışıyorlar.

4.Kongre son olarak Komünist Partimizin değişmez ilkesi olan Küba'nın tam bağımsızlığının ve ulusal egemenliğinin savunulmasını vurgular.

30 yıldan fazla bir süre boyunca ABD yönetimlerinin birbiri ardı sıra gelen toplu baskı, ambargo ve düşmanlıklarına kahramanca diren-

dik. İçinde bulunduğumuz günlerde Birleşik Devletler daha saldırgan hale geliyor. İktisadi ambargonun yoğunlaştırılması ideolojik savaşımın en önemli parçası haline gelmiş durumda. İçeride karşı-devrimci bir hareketi tahrik etmek ve ülke dışındaki grupları birleştirmek amacıyla büyük çabalar harcanıyor. Hiçbir gerçeğe dayanmaksızın ülkemizin imajını karartmaya, dış ticaret, yatırım ve uluslararası dayanışmamızı işlemez hale getirmeye yönelik bir şantaj, tehdit ve bilgilendirmeme kampanyası gittikçe güçleniyor. Bu koşullar altında, hiçbir zaman olmadığı kadar büyük bir dirençle, Kübalı Komünistlerin uluslarını ve sosyalist Devrimi, her ne pahasına olursa olsun koruma yolundaki keskin ve bütünleşmiş, halkımızın da paylaştığını düşündüğümüz, inançlarının altını çiziyoruz.

Son on yıllık dönemde ve özellikle sosyalist blokun ortadan kalkmasından bu yana, bizi ekonomik olarak boğazlamaya yönelik girişimler son ABD yönetimiyle saplantı düzeyine ulaştı. ABD'nin, müttefiği Üçüncü dünya ülkeleriyle Küba arasındaki ticaretin bütün biçimlerini yasaklayarak ambargoyu 1975 öncesi duruma geri taşıyan bir tasarının ABD Kongresince zımnen onaylanması, bu ülkedeki Kübalı topluluk ile ilişkilerimize yeni ekonomik sınırlamalar getirmesi ve ticaret ortaklarımız üzerinde Küba ile bağlarını kesmelerini isteyen baskıları arttırması, ülkemize son otuz yılda 15 milyar dolar kaybettiren politikanın son dışavurumlarından bazılarıdır.

Kongre ABD'nin Küba'ya karşı işlediği ambargo suçunun son bulmasını ve ABD'nin Guantanamo'daki deniz üssünün bulunduğu bölgeyi terketmesini talep ediyor.

Aynı zamanda "Birleşik Devletlerle olan karşılıklı ilişkimizdeki tarihsel kavgayı, bağımsızlığımıza ve egemenliğimize ve ulusların eşitliği ilkesine tam bağlılık temelinde çözmeye açık olacağız" biçiminde Programımızda yer alan öneriyi onaylıyoruz.

Dünya değişti.

Bugün halkların düşmanları kendilerini daha önce olduğundan çok daha güçlü hissediyorlar. Ama daha iyi bir yarın getirecek olan, hiçbir zaman gerilemeyecek olan gerçek güç, halkların bağımsızlık, özgürlük ve gelişme istekleridir. Devrim yapmak bütün devrimcilerin görevi ol-

maya devam ediyor: Devrimi yapmak ve onu savunmak.

Partimiz, hükümetimiz ve halkımız tek yanlı bir teslimiyet tuzağına hiçbir zaman düşmeyecek; büyük ya da küçük olmaları farketmiyor, onlar tarihin gösterdiği gibi emperyalizmi yenme ya da kuşatma mücadelesinde inkar edilmez bir biçimde önderliği sürdürüyorlar.

Dış politikamızı yönlendiren bu temel ilkeyi 4.Kongre Yoldaş Fidel'in şu sözleriyle tekrarlıyordu:

"Emperyalist talepler ve şantajlar karşısında hiçbir zaman boyun eğmeyeceğiz. Şovenist çıkarların kuyruğuna takılıp gitmeyeceğiz. Uluslararası politikamıza hiçbir zaman ihanet etmeyeceğiz. ABD ambargosunun sürdüğü yıllar boyunca onurla ve fedakarca direnişe hazırlandık Eğer diğerleri vazgeçerlerse, eğer diğerleri satın alınmalarına göz yumarlarsa, eğer diğerleri ihanet ederlerse, Küba vazgeçmeyen, kendisini satışa çıkartmayan, teslim olmayan ve dizlerinin üzerine çökmeyen Devrim'in bir örneği olmayı bilecektir."

ÜLKENİN EKONOMİK GELİŞİMİ ÜZERİNE KARAR

4.Parti Kongresi sırasında ulusal ekonomimizin durumu, önümüzde duran davanın karmaşıklığı ve bizi harekete geçmeye zorlayan uluslararası panoramanın olumsuzluğu gözönüne alındığında istisnai özellikler göstermektedir.

Devrim'in 30 yılı boyunca bütün alanlarda ilerledik. Özellikle son yıllarda ve rektifikasyon sürecinde, kendi sorunlarımıza kendi çözümlerimizi bulan ulusal irade, ve gelişmemizi devam ettiren araştırmalar, bütün önemiyle gözler önüne serildi. Buna rağmen hiç kuşku yok ki, bu yaratıcı süreç, Devrim'in tüm tarihi boyunca Küba ekonomisinin karşılaştığı, uluslararası ekonomik koşulların en fazla aleyhte olduğu bir dönemle yüz yüzedir.

Azgelişmiş ülkeler için ihracat gelirlerinin düşmesine, ithalat fiyatlarının artmasına neden olan eşitsiz ticaret hadleri, dolar kurundaki değişiklikler, yüksek faiz oranları, dış borçların ağır yükler getiren kısıtlamaları, şeker fiyatlarının düşmesi ve özellikle aleyhte seyreden iklim koşulları gibi ülke tarafından denetlenmesi mümkün olmayan diğer etkenler hep bu yıllarda bir araya geldiler ve ülke ekonomisinin milyarlarca dolar kaybetmesine yol açtılar. Amerikan ablukası ile kurumlardan ve ülkelerden kredi almanın olanaksızlığı da bunlara eklendi.

1989'un ikinci yarısından itibaren başlayan bu olumsuz ekonomik durum, Avrupa Sosyalist Topluluğunun çökmesi ve Sovyetler Birliği'ndeki değişmelerin dramatik sonuçlarıyla daha karmaşık bir hal almaya başladı. Küba, gelişmiş ve azgelişmiş ülkeler arasındaki eşitsiz ticaret hadlerinin tam tersi bir biçimde, ticaretinin % 85'ini uygun koşullarda bu ülkelerle gerçekleştirmiştir. Doğu Avrupa'daki değişiklikler uzun süredir gelişmemiz için önemli destek oluşturmuş olan ekonomik ilişkilerde köklü değişiklikler yaptı.

Bu zor koşullar altında bile rektifikasyon sürecinde büyük bir azim le çalıştık. Böylelikle her alan ya da temel iktisadi ve toplumsal faaliyet ler kısa sürede ve çok iyi planlanarak programlanabildi.

Bununla beraber, Doğu Avrupa ülkeleriyle olan ilişkilerimiz prati olarak felce uğradı; Sovyetler'den alabildiğimiz milyarlarca dolar, biz den aldıkları şekerin fiyatındaki keskin düşüş nedeniyle azaldı; aldığı mız Sovyet kredisi çok büyük oranda düştü, anlaşmalı petrol taşımacılı ğımız dörtte bir oranında azaldı; ülkemiz için gerekli olan Sovyet yapı mı pek çok ürünün teslimi ertelendi, gecikti ve yerine getirilemedi; it halatımızda 1990 yılının son çeyreğinde olağanüstü dönemin ilk aşama sına girmemizi getiren %50'lik bir düşüş görüldü. Bu aşamada, planı öngördüğü şekilde harekete geçmek, harekete mümkün olduğunca iv me kazandırmak, bunu yoğun çabalara ve azami öncelikli programd strateji olarak erişilebilecek kaynaklara uyarlamak ve organize bir şekil de kaçınılmaz olarak tüketim düzeylerinde ve farklı alanlardaki ekonc mik faaliyetlerde kısıtlamaya gitmek gerekiyordu.

Bu program ve önlemler, ülkenin, Devrim'in ve sosyalizmin korun masına, rektifikasyon sürecinin devamına, ekonomik bağımsızlığa ulaş maya ve sosyalist Küba toplumunun inşasında ilerlemeyi sürdürmey yönelik, yaklaşımlarımızın temellerini oluşturan ve gerçeklerimize ce vap veren ana hedefin parçalarıdır.

Bunlardan hareketle, 4.Parti Kongresi aşağıdaki görüşleri benimse miştir:

1) Gıda programının amacı: Küba halkı için aslında ülkemizde üre tilmesi mümkün olan bir kısım temel besin maddelerinin üretimini olabildiğince hızla arttırılması doğrultusunda, teknik ve bilimsel ilerle melerden azami yararın sağlanması, bu alanda geniş yatırım planları nın yapılması, organizasyon ve ödemelerde daha etkin sistemlerin yara tılması, gerekli insan kaynaklarının mobilizasyonu ve refah seviyesini dikkate alınması, suyun korunması, şeker kamışı, pirinç, muz ve tu runçgiller için sulama ve drenaj sistemlerinin geliştirilmesi, doğal çayır ların ıslah edilmesi ve büyükbaş hayvan yetiştiriciliğinde elektrikli tell yapılan çitlerin kullanılması, yeni süt tesislerinin kurulması, kümes hay vanları ve domuzlar için üretim merkezlerinin açılması, tatlı su balığ

çeşitlerinin yoğun bir biçimde arttırılması amacıyla küçük balık üretim merkezlerinin kurulması, karides üretim merkezlerinin açılması, sığırların beslenmesinde sakarin ve melas gibi proteince zengin şeker kamışı yan ürünlerinin ve diğer tarımsal ürünlerin kullanılması, ıslah edilmiş tohumların ulusal üretimlerine geçilmesi, daha verimli ve dayanıklı yeni sebze çeşitlerinin üretilmesi, hayvan sağlığının korunması için veteriner ürünleri, biyolojik gübre, haşare ilaçları ve biyolojik denetimlerin geliştirilmesi, yeni arazi açma yöntemlerinin kullanılması, öküz yerine traktör kullanımına geçme hazırlıklarının yapılması ve diğer önlemlerin alınmasıdır.

Şeker endüstrisi Küba ekonomisinde önemli bir rol oynar ve bir süre daha bu önem sürecektir. Şeker, Küba'nın temel ihraç maddelerindendir ve bunun türevleri hayvan yemi, biyoteknoloji ve kimya sanayiindeki başlıca gelişmeleri destekler. Yeterli gelişkinliğe ulaşmayı güvence altına almak için bütün alanlarda çalışmaya devam edeceğiz.

Ülkenin dağlık bölgelerinde, kendi kendine yeterliliğin kısa sürede sağlanması amacıyla sosyo-ekonomik temelin geliştirilmesi için harcanan çabalar sürdürülecektir. Bu şekilde, bu alanlar olağandışı durumlara hazırlanmış olacak ve kendine ayrılmış görevi Devrim'in sarsılmaz kaleleri gibi yerine getirebileceklerdir.

2) Küba'daki bilimsel gelişmeler, eğitim işleri ve tıp çalışmalarının eriştiği teknik düzey ve artan prestij, tıp-ecza sanayii alanında güçlenmemize ve özellikle çok yüksek talep olan gen mühendisliği ve biyoteknoloji alanlarındaki yerel ve yeni ürünlerimizin büyük pazarlarda kalite ve fiyat bazında rekabete girmesine olanak sağladı. Halihazırda bu alanlarda girişilen çabalar daha ileriye götürülmek zorundadır.

3) Küba baştan başa plajlar ve sahiller gibi birçok turistik bölge ve mesire yerine sahiptir. Toplumsal istikrar, sağlıklı çevre ve sağlık hizmetleri, konukseverlik, halkın kültürel gelişmişliği ve eğitim düzeyi gibi olumlu toplumsal etkenler ülkeyi turistler için çekici hale sokmakta, turizmi ekonomik gelişme için temel kazanç kaynağı haline getirmekte, işçilerimize yeni iş alanları sağlamakta ve bununla bağlantılı olan diğer ekonomik alanlarda da gelişmeyi teşvik etmektedir. Yeni kurulan tesislerin ve gelecekte inşa edilecek olanların etkin biçimde işletilmesi,

mümkün olan en büyük ekonomik yeterliliğe erişebilmelidirler.

Aynı biçimde, kooperatif mülkleri ve küçük özel toprak sahipleri, özellikle gıda programı çerçevesinde, bu sektördeki devlet girişimlerince gösterilen çabaların önemli bir tamamlayıcısı olarak tarım sektöründeki gelişmenin sürekliliğine katkıda bulunmalıdırlar. Bu üreticilere gösterilen ilgi ve beklentiler arttırılacak, böylece, yapacakları katkılar Devrim'den elde ettikleri faydalara ve şimdi onlardan beklenen ve ihtiyaç duyulan çizgiye denk düşecektir.

Ülkemizde özel hizmet sağlayanlar ve devlet hizmetlerinin tamamlanması için ihtiyaç duyulan kesimler, öncelikle küçük hizmetlerdekiler, uygun biçimde düzenlenecektir. Bu tür hizmetlerin topluma sunulması dönemin ve sosyalizmin inşasının dayatacağı parametreler ve sınırlar içerisinde gerçekleşecektir.

10) İşçilerin ülkenin ekonomik yönetimine daha fazla ve daha etkin katkıda bulunabilmelerini sağlamak, üretim bazında mal sahipleri ve üreticileri bilinçlendirebilmek için, ülkenin ekonomik performansını etkileyen önemli sorunlar, çalışanların kendi meslekleri ve işyerindeki önemli faaliyetler hakkında geniş çaplı bilgilenmelerini sağlamak kesinlikle gereklidir. Kadrolaşmamızın temel ilkesi, liderlerle diğerleri arasındaki iletişimi, biçimcilik ve bürokratizme düşmeksizin, sistematikleştirmek ve örnek davranışları güçlendirmek olmalıdır.

11) Olağanüstü dönemin olumsuz koşullarında bile, önümüzde duran ciddi nesnel sorunlara karşın, işçilerin ihtiyaçlarına ve onları etkileyen sorunlara tanınan önceliğin önemli bir yeri vardır.

Bu politikanın uygulanması, olağanüstü dönemde kimsenin işsiz kalmamasını güvence altına alarak varolan tüketim malları ve hizmetlerin paylaşımını savunan değişmez ilke üzerine kuruludur.

Yapılması gereken, Devrim'in temel toplumsal kazanımlarını, öncelikle eğitim, sağlık, toplumsal güvenlik ve toplumsal refah konularında, insan emeğine bağlı bütün alanlarda hizmet kalitesini, maliyetleri yükseltmeksizin artırarak korumaktır.

Bizler, Devrim'in temel toplumsal kazanımlarının korunması yolunda, öncelikle eğitim, sağlık, toplumsal güvenlik ve refah alanlarında, hizmetin kalitesini maliyetleri artırmadan yükseltmek için çalışacağız.

Her aile ya da işçiye, her yurttaşın çalışma hakkı korunarak, temel bir gelir sağlanacaktır. Bununla beraber, insan kaynaklarının hareketi ve transferinin, ülkenin ihtiyaç ve olanaklarına göre düzenlenmesi kaçınılmaz olacak, işçi çalışamaz durumda olduğu zamanlarda, yürürlükte olan yasalara göre işçi haklarından yararlanabilecek ve ücretinin bir kısmını alabilecektir. Temel kalkınma programlarına katılan işçi ve kadroların uygun bir biçimde yetiştirilmesine devam edilecektir. Son ürün çıktısına bağlı yeni tip organizasyonlar ve ücret sistemlerinin özellikle gıda ve şeker kamışı tarımında uygulanmasında ilerlemeler kaydedilmiştir, ama, bu deneyimlerin yaygınlaştırılmasında güncel durumun yarattığı kısıtlar dikkate alınacaktır.

Vatandaşlarımız, günlük yaşantılarında, küçük hizmetler sektöründe pek çok nesnel sorunla karşı karşıyalar. Gerçek kaynaklardaki sınırlamalar nedeniyle yakın ya da uzak gelecekte talepler zorlukla tatmin edilecek olsa bile, öncelikli önem küçük hizmetlere verilmelidir. Aynı zamanda, mümkün olan bütün çabalar ve girişimler, hizmetlerin kalitesini bozan öznel engellerin ortadan kaldırılması için geliştirilecektir.

12) Mevcut koşullar altında, geniş anlamıyla iş gününün kötü kullanımını, işe gitmemeyi, üretim ve hizmetle ilgili pek çok kuralın istismar edilmesini içeren disiplin zaafları çok önemli bir sorundur. Tüm bunlar, nesnel zorlukların yanında maddi ve insani kaynakların israfı, maliyetlerin yükselmesi, bilimsel başarıların ve verimliliği arttıran düzenlemelerin üretime ve hizmetlere uygulanmasındaki güçlükler, verim düşüklüğü, yozlaşmanın değişik görünümleri ve diğer ekonomik suçlar olarak karşımıza çıkar.

Bu eksikliklerin üstesinden gelmek, bu tip kasıtlı ihlaller karşısında daha sert tavır almak için, gerekli olduğu zamanlarda, ceza hukuku ve iş kanununu sürekli gözden geçirmeyi gerektirir.

Çalışma disiplininin güçlendirilmesindeki ertelenemez zorunluluk, yalnızca iş üzerindeki etkinlikleri değil, daha çok en tepedeki idari önderlikten, birim şeflerine, birliklere, bölümlere ve diğer kurumlara kadar, üstlerin astlarından iş, verimlilik ve teknolojik ölçütlerin hakkını vermelerini, böylece fedakar bir davranış ve yapılması gerekenlerin tam yerine getirildiği örnekler oluşturmalarını bekledikleri bir durum-

da elde edilebilecek genel bir düzen havasını gerektirir.

Bu genel düzen havası, fedakarlık ve disiplin, herhangi bir zamanda, herhangi bir ekonomik faaliyetin işleyişinin eksiksizliği için kaçınılmaz koşuldur. Ama olağanüstü dönem koşullarında, olumsuz koşulların alt edilmesi açısından hayati bir etmene, parti çalışmaları açısından öncelikli bir göreve dönüşür.

13) 1986'da başlayan rektifikasyon süreci çerçevesinde kazanılan iktisadi yönetim mekanizması ile ilgili deneyimler, idari ve global düzeyde yeni kavramların denenmesini mümkün kıldı.

Koşullara bağlı olan mükemmel sonuçlar, Devrimci Silahlı Kuvvetler Bakanlığı'nın idari deneyimleri ve diğer pek çok yeni inisiyatif ve ülkenin ekonomik yönetiminde pozitif çalışma kavramlarını da içeren yeni çalışma biçimi Bakanlar Kurulu'nun Yürütme Komitesi tarafından uygulamaya kondu.

Bununla beraber, güncel olaylar, kimi özel faaliyetler ve esnek yollar, girişimlerin ve kurumların işlev ve yapılanmaları gibi yeni organizasyon tiplerini araştırmamızı gerektirmektedir. Böylelikle, ülkenin daima önde tutulan bütünsel çıkarlarını temel alan ilkelerle azami etkinliğe ulaşılır.

14) Bu anlamda ülkenin ekonomik yönetiminde global düzeyden idari düzeye bürokrasiden ve katılıktan uzak, yeni durumun özelliklerine uygun bir araç olarak Planlamayı onaylıyoruz.

Ulaşılacak hedeflerin programlar çerçevesinde seçimi mümkün ve gereklidir. Zaman içinde bunun yıllara denk düşmesi çok da gerekli değildir.

İşletme düzeyindeki planlama, şematik ve bürokratik tutumlardan uzak, işçilerin etkin katılımıyla, değişik durumların sunduğu alternatiflerin yaratıcı bir biçimde tahlilini sağlamalıdır.

Giderek ülkenin mümkün olan en geniş sınai kapasitesine ulaşmak için çalışacağız. Bunun için ulusal ve yabancı yatırımlar doğrultusunda stratejiler ve yeni programlar uygulayacağız; makinaları ve üretim hatlarını güncel gereklere uygun bir biçimde düzenleyeceğiz.

15) Ulusal ekonominin rayına oturması, devlet harcamalarının ve gelecekte dolaşımdaki fazla paranın, - iş üretkenliğini düşüren ve işten

kaytarmayı teşvik eden olumsuz etkilerini hesaba katarak - azaltılmasını gerektirir.

Dolayısıyla fazla parayı azaltırken, halk için mümkün olan her durumda üretim, mal ve hizmet arzını artırma politikalarına başvurmalıyız. Bu, güncel olaylar karşısında özellikle zor olacaktır. Bu yüzden üretim arzının fazla olduğu durumlarda kişisel tasarruf cesaretlendirilmelidir. Güncel sorunların üstesinden gelmeyi başardığımız zaman, fiyatlarda kaçınılmaz değişiklikler olacaktır. Böylelikle, aşırı sübvansiyonlar düşürülecek ya da tamamen yok olacak, halkın yıllık geliriyle harcamaları arasındaki mali denge yeniden kurulmuş olacaktır. Bazı tarımsal ürünler için mümkün ve gerekli olan fiyat artışları, bu olağanüstü dönemde bile, üretimi teşvik etmek ve dağıtımı kolaylaştırmak için uygulamaya koyulur. Bu politika, aynı zamanda, pazardaki yeni mallar, özgül sınai ürünler ve bazı hizmetler için de kullanılabilir.

Olağanüstü dönemde empoze edilen aşırı eşitlikçilik, sorunun üstesinden gelindiğinde durdurulmalıdır. Böylelikle bölüşüm, "herkese emeğine göre" sosyalist ilkesince gerçekleştirilir. Bu, toplumsal sistemimizin inşasında vazgeçilmez bir kalkınma ilkesidir.

16) Güncel koşullar, ülkenin çıkarları ve imkanlarıyla birlikte gelecekteki uluslararası konumun pazar potansiyelinin analizi üzerine kurulu dış ticaretimizin yeniden yapılanmasını gerektirir.

Dış ticaretimiz, Dış Ticaret Bakanlığının yönetimi altındaki ithalat ve ihracata uygun olarak seçilmiş doğrudan yetkili üretim organizasyonlarına verilmeli ve her durum tek tek analiz edilmelidir.

Bu alanda uygun bir politika, dış ticaret için daha etkin organizasyon yöntemlerinin genişletilmesi ve ekonomik sisteme uyarlanması olacaktır. Bu yöntemler, diğer ülkelerdeki Küba sermayesinin katılımını da içeren ticaret birlikleri, temsilcilikler ve gönderilen mallar için kullanılan depolar olabilir.

Banka sistemi bu yeni gerçeklere uyarlanmalı, operasyonel yöntemlerin belirlenmesinde ve uygulamada daha esnek davranılmalı, seçilmiş firmalar için merkezi olmayan döviz kuru kullanımı yerine merkezi devlet denetimi getirilmeli ve Küba para biriminin (pezo) kuru üzerinde çalışılmalıdır.

Farklı hizmet faaliyetlerinin yönetim ve genişletilmesi üzerinde özel bir dikkatle yoğunlaşılmalıdır. Döviz girdisi sağlayan bu hizmet faaliyetleri, turizm, hava ve deniz taşımacılığı, iletişim, tamir hizmetleri, bilgi-işlem vb., yabancı sermaye şirketleriyle işbirliğine bağlıdır.

17) Olağanüstü dönemde dış ticaret ilişkilerimizi geliştirme sürecinde yüzyüze gelmemiz kaçınılmaz olan en karmaşık sorunlardan birisi de Küba'nın dış borçlarına, tüm taraflar için kabul edilebilir çözüm arayışı içinde olan - başta Latin Amerika ülkeleri - diğer alacaklı ülkeler ile birlikte, çözüm bulmaktır.

Küba, mantıklı, alacaklı ve borçlu ülkeler tarafından kabul görmesi mümkün güncel çözümler getiren yeni ödeme yöntemleri doğrultusunda, yeni ve esnek müzakereler talep edecektir.

18) Bu yeni durumda ekonomik faaliyetlerin yeniden yapılanması, merkezi yönetim aygıtının yeniden organize edilmesini, bölgelerin dikkatli ve güvenli yönetimini ve bunun imkanlar elverdiğince genişletilmesini, insani ve maddi kaynakların bürokratik süreçlerden uzak rasyonel kullanımını temel alarak işletmelerin ve ulusal ekonominin işleyişinin denetlenmesini, ulusal ekonomik faaliyetlerde gerekli merkezileşmenin güvence altına alınması hedefini beraberinde getirir.

Sovyetler Birliği'yle ekonomik ilişkilerimizdeki belirsizlik, öncelikler programımızın hemen olgunlaşmasını olanaksızlaştırmakta, bugünkü koşulların daha da kötüye gideceğini varsaymamızı gerektirmektedir. Sonuçta bu durum, temel girdilerin özellikle yakıt teslimatına bağlı olarak, bizi olağanüstü dönemin daha zor ve kritik evrelerine doğru zorlamaktadır.

Bu koşullar altında, ekonomide, elektrik üretiminde azalma, ulaşım hizmetlerinde büyük düşüş, temel ekonomik ve toplumsal faaliyetlerin felce uğraması ve geleceğe yönelik olarak insanların yaşam standartlarının kötüleşmesi gibi olağanüstü ciddi etkiler kaçınılmaz olacaktır.

Bu çözümlemede açıklanmış olan nokta, bu zaman diliminde karşılaşılan engellerin bazı görevlerin yapılmasını zorlaştırdığı, diğerlerini de imkansız kıldığıdır.

Parti insanlarla açık konuşmak zorundadır. Onları uyarmak, yüzyü-

ze gelecekleri ve halen yaşanan karmaşık ekonomik durumun yarattığı zor koşullara karşı direnmeye hazırlanmalarına destek vermek zorundadır.

Bununla beraber silahsız ve savunmasız değiliz. Tarihin, bu yürekli ve kahraman, hiç bir tereddüt taşımayan halka yönelttiği meydan okumayı kabul ettik. Olağanüstü dönemdeki zor durumlara dayanacak ve onların üstesinden gelecek yeterli gücümüz var.

Bizler yalnızca zorluklara dayanacak ve üstesinden gelecek bir kuruma değil, aynı zamanda 32 yıllık Devrim deneyiminin verdiği güce de sahibiz. Bu güç bize bilimsel, teknik ve profesyonel düzeyde yetkin bir işgücü, ulaştığımız sınai kapasite ve altyapı, önemli derecede doyurulan temel toplumsal ihtiyaçlarda yakalanan düzey, yüksek Devrim ahlakı, insanların kendi devrimlerine, partilerine, tarihsel liderlerine ve sosyalizmin yarınına olan bağlılıkları ile etkileyici bir insan potansiyeli kazandırmıştır.

BÖLÜM 4

KADER BİZLERİ DÜNYA DEVRİMCİ, İLERİCİ VE DEMOKRATİK HAREKETİNİN KAZANIMLARININ TAŞIYICISI HALİNE GETİRDİ

Küba Komünist Partisi Birinci Sekreteri Başkan Fidel Castro Ruz'un Küba Komünist Partisi 4.Kongresi'nin Santiago de Küba General Antonio Maceo Alanında 14 Ekim 1991'de Devrimin 33. yılında yapılan kapanış toplantısındaki konuşması

Santiago'lular,
Tüm Ülkedeki Yurttaşlar,

Beş günlük ağır bir çalışmadan, günde 14-15 saat süren oturumlardan sonra, 4.Parti Kongremizi kapatacak olan bu kitle toplantısına ulaştık. Uzun konuşmayacağım. Basında neler çıktı, hâlâ bilmiyorum; okumaya bile fırsatımız olmadı. Tartıştığımız konular hakkında televizyonda neler yer aldığını da bilmiyorum, ama oldukça geniş bir tanıtım sağlandığını samyorum. Dolayısıyla hangi fikirlerin tekrar edileceğini bilme şansım yok; ben de kendimi kimi temel noktalarla sınırlamak durumundayım.

Söylemek istediğim ilk şey şu; sanıyorum kürsüdeki diğer arkadaşlar da aynı şeyi hissediyorlardır, bu toplantının kalabalığı karşısında çok derinden etkilendim. (ALKIŞLAR) Santiago de Küba kentinin, bir

kitle yürüyüşünün ardından bu kadar insanı bir alanda biraraya getirebileceğini hayal bile edemezdim.(ALKIŞLAR) Milyonlarca anıyı aklımdan geçirmeden burada durmak imkansız.

Tüm bunlar ne anlama geliyor? Bu büyük kalabalığın, şu tarihte yaptığımız bu hayati törenin anlamı ne? Küba tarihini, Küba tarihinin en iyi yanlarını, Küba tarihinin en güzel parçalarını hatırlıyorum. (ALKIŞLAR)

Santiago sakinleri bugün neyi kutluyorlar? Yalnızca Kongre'nin son bulmasını mı? Hayır! Ben, bugün Santiago halkının 10 Ekim 1868'e bir şükran borcu ödediklerini düşünüyorum.(ALKIŞLAR) Bu, 123 yıl önce silahını eline alıp bu kahramanca tarihi başlatanlara ödenen bir şükran borcudur; La Demajagua'ya, Carlos Manuel de Cespedes'e bir şükran borcudur (ALKIŞLAR); on yıllık emsalsiz bir kahramanlığa şükran borcudur; ölümsüz Baragua İsyanına bir şükran borcudur (ALKIŞLAR); 1895 Savaşma bir şükran borcudur; bu kentte yatan Jose Marti'nin Dos Rios'da kahramanca ölümüne bir şükran borcudur.

Bu sömürgeciliğe ve yeni-sömürgeciliğe karşı uzun ve zorlu mücadele yılları için ödenen bir şükran borcudur, Moncada Garnizonu saldırısı için ödenen bir şükran borcudur (ALKIŞLAR); o günlerde hayatlarını vermiş kahramanlara ve şehitlere ödenen bir şükran borcudur; düktatörlük yılları boyunca bu şehirde yorulmadan sürdürülen mücadeleye bir şükran borcudur; burada ölen Frank Pais'e, Pepito Tey'e ve diğer savaşçılara ödenen bir şükran borcudur. (ALKIŞLAR)

Bu, 1 Ocak'a ödenen bir şükran borcudur (ALKIŞLAR); ulusumuzun kesin zaferine ve bağımsızlığına bir şükran borcudur; acı dolu mücadele yıllarına ve Devrim'in zaferini izleyen esere bir şükran borcudur; Santiago de Küba bölgesinin enternasyonalist görevler için hayatlarını tereddütsüz veren oğullarına ve kızlarına ödenen bir şükran borcudur (ALKIŞLAR); bu kentin, bütünüyle hak ederek Kahraman Şehir ünvanını aldığı o güne şükran borcudur (ALKIŞLAR); ve bu, bu kadar uzun bir geleneğe, bu kadar çok kahramanlık destanına sahip bu kentte toplanmamıza karar veren Partimize ödenen, Kongremize ödenen bir şükran borcudur. (ALKIŞLAR) Bu, yalnızca, Partimiz ve ülke-

miz için en önemli olay olan bu Kongre'ye değil, ama en iyi kongreye, zor günlerin kongresine, olağanüstü dönemin kongresine, en kahramanca yılların kongresine ödenen bir şükran borcudur. (UZUN ALKIŞLAR)

Bu şehir şu son yıllarda nasıl da değişti! Rekor zamanda yapılmış bu kadar çok bulvar, anayol, geçit, bina ve diğer şeylerle bu kenti tanımak bile zor.

Durduğum yerden, Küba'nın en iyi tiyatrosunu, (ALKIŞLAR) ülkemizdeki ilk beş yıldızlı oteli, (ALKIŞLAR) bitirileceğine kimsenin inanmadığı, birkaç haftada yapılan şu çok-amaçlı toplantı salonunu, (ALKIŞLAR) kenti çevreleyen şu çevre yolunu, rafineriye kadar giden demiryolu hatlarını, eskiden yerinde bir çukurdan başka bir şey olmayan, mühendislik harikası havaalanını, (ALKIŞLAR) bu yeni havaalanı terminalini, eyaletin sınırlarına ve daha ötelere uzanan karayollarını, şehrin doğusunda ve batısında büyük bir hızla kurulan otelleri, daha önce kurulmuş olanlarla birlikte bu kente sağlık hizmeti sunan şu etkileyici oteli görüyorum...

Santiago de Küba! Yeni fabrikalar, yeni araştırma merkezleri, yeni okullar, yeni bilimsel gruplar; 60.000 70.000 kişilik yeni yerleşim alanları, zor günlerden geçilmesine karşın kurulan binlerce yerleşim birimi; ve dağlarla dolu büyük bir şeker üreticisi olan, düz alanları ve ovaları bulunmayan Santiago de Küba bölgesi için gıda üretimine yönelik etkileyici plan. Bu planla Santiago de Küba, kök ve bahçe sebzeleri üretecek, böylece bunları diğer bölgelerden getirmek zorunda kalmayacak; domuz, kümes hayvanları ve diğer gıda maddeleri üretimi için büyük planlar var; ve çalışmalar tek bir gün bile geciktirilmeden sürüyor.

İşte bu nedenle buraya gelen herkes şaşırıyor; işte bu nedenle Santiago'yu tanıyan ve seven bizler, ona hayranlık duyuyoruz, giderek daha fazla seviyoruz. (ALKIŞLAR VE BAĞIRIŞLAR) Ülkenin en iyi inşaat işçilerine sahip olan bu şehre (ALKIŞLAR); 11.Pan-Amerikan Oyunları sırasında Cumhuriyetin başkenti ile birlikte bu Oyunların büyük bölümüne etkin ve harika bir ev sahipliği yapan bu şehre (ALKIŞLAR); ziyaretçilerini çok etkileyen bu konuksever şehre; tüm inşaat projelerini ve programlarını tamamlamış bu şehre; 4.Parti Kongresi'ne

ev sahipliği yapan bu şehre hayranlık duyuyoruz.

TARİH BU KONGRE'Yİ UNUTMAYACAK

Tarih bu Kongre'yi unutmayacak, çünkü ülkemizin yaşamının en zor anlarından birinde yapıldı. Güzel tarihimizin başarılarını sürdürmek için devrimci öncünün tarihi ve kahramanca bir kongresini yapmaya ihtiyaç duyduğumuza göre, 4.Kongre için daha iyi bir yer, daha iyi bir çevre, daha iyi koşullar başka nerede bulunabilirdi? (ALKIŞLAR)

Bu Kongre, birçok, birçok nedenle tarihidir! Tarihidir, çünkü diğer nedenlerin yanısıra kader bizi yoksulun devriminin, işçilerin devriminin, sömürülenin devriminin kazanımlarının taşıyıcısı haline getirmiştir; çünkü kader bizi dünya devrimci, ilerici ve demokratik hareketinin kazanımlarının taşıyıcısı haline getirmiştir.

Küba tek ilerici, demokratik ve devrimci ülke değil, ama pratikte tek kutuplu bir dünyada, hegemonyacı emperyalizmden birkaç mil mesafede, her yandan kapitalizmle çevrili bir devrim adası haline gelen tek ülkedir. Atlantik ile Pasifik arasında bir devrim adası, bu yarımkürenin devrim adası, Batının devrim adası, geriye kalan sosyalist ülkelerin 15.000 ile 20.000 mil uzağında, Doğu Avrupa sosyalist kampının çöktüğü bir zamanda, şu devrim yılları boyunca bizim en sağlam ve sıkı müttefikimiz olan, bizi büyük bir dayanışmayla destekleyen, bize büyük bir dostluk gösteren, dayanışma jestleri için borçlu olduğumuz, halklarına minnet duyduğumuz SSCB'nin son derece kritik bir konumdan geçtiği bir anda, dünyanın büyük bölümündeki tek devrim adasıyız.

Karşı saldırıyı defeden, o ülkeyi sıfırdan başlayarak yeniden kuran, 20 milyon can pahasına faşizme karşı kendisini koruyan, dünyayı faşist yeniden kuran, ülkeyi birkaç yıl içinde yeniden kuran ve geliştiren, Küba'yla bu denli dayanışma gösteren kahraman halkların önderi, emsalsiz Ekim Devrimi'nin yaratıcısı, Lenin'in kurduğu muzaffer Komünist Partisi bile artık mevcut değil.

Ve hiç kimsenin bu ülkenin kaderinin ne olacağını bilmediği bir za-

manda, orada hiç kimsenin sosyalizm üzerine bir şey konuşmadığı bir zamanda, günün kelimesinin pazar ekonomisi olduğu bir zamanda, Sovyetler Birliği'nin büyük bir çokuluslu devlet olarak varlığını koruyup koruyamayacağının, imparatorluk ve müttefiklerinin alkışlarıyla, dünyanın tüm gericilerinin memnunluk ve alkışlarıyla, dünyaya hükmetmeye susamış, sosyalizmin ve insanlığın gelişmesinin düşmanlarının aşağılık zaferleriyle dağılıp dağılmayacağının belli olmadığı bir zamanda, işte bu koşullar altında, bu kongreyi, bu toplantıyı, bu Baragua'yı gerçekleştirdik. (ALKIŞLAR)

Öyleyse şunu söyleyebiliriz: Antonio Maceo! Senin, bir gün Mangos de Baragua'da gerçekleştirdiğin o unutulmaz, muzaffer, aşılmaz isyanının aynısını burada, yenilmez kılıcını simgeleyen heykelinin yanı başında yaşatıyoruz. (ALKIŞLAR) Burada, bu anıtın yanında; burada, Santiago de Küba'nın zeki ve vatansever halkının tasarlayıp yaptığı heykelinin yanında ve atının altında; burada, Antonio Maceo, senin gölgende, senin adını taşıyan bu alanda, doğduğun bu kentte, ilk nefes aldığın bu çevrede; burada, bugün ve 10 Ekimden beri, senin isyanın yaşanıyor. Bu kahraman savaşçıların isyanı değil yalnızca; tüm bir halkın isyanı! Ve Küba adına bir isyan değil, tüm dünya adına bir isyan! (UZUN ALKIŞLAR) Çünkü, bağımsızlık olmaksızın İspanya'yla barış olmaz dediğin gibi, asla silahlarını teslim etmeyeceğin gibi, burada da biz, tam egemenlik ve bağımsızlık olmaksızın imparatorluk ile asla barış olmayacak, diyoruz. Devrim ve sosyalizm tüm güçleri kendinde toplamadıkça imparatorlukla asla barış olmayacak diyoruz. (ALKIŞLAR) Hegemonyaya asla boyun eğmeyeceğiz, ABD imparatorluğunun tek kutuplu egemenliğini asla kabul etmeyeceğiz, diyoruz. Davalarının bayrağını yol kenarına bırakanlar için üzüntü duymuyoruz, diyoruz. İmparatorluğun altın iktidarına boyun eğenler için asla üzülmeyeceğiz, diyoruz. Diyoruz ki, Antonio Maceo, biz senin soyundanız, senin kanındanız, senin cesaretini, senin fikirlerini taşıyoruz. (ALKIŞLAR)

Ve sen nasıl kazandıysan, biz de kazanacağız. Ülke nasıl özgür idiyse, bizim özgürleştirdiğimiz ülke olmayı sürdürecek. (ALKIŞLAR)

Sen nasıl zafere ulaştıysan, biz de zafere ulaşacağız. Sen nasıl asla silahlarını teslim etmediysen, biz de silahlarımızı teslim etmeyeceğiz. (ALKIŞLAR) Sen nasıl savaşarak ölmeyi bildiysen, biz de savaşarak ölmeyi bileceğiz. (ALKIŞLAR) Sen nasıl halkın ve dünya için örnek olduysan, senin halkın da Küba için ve dünya için bir örnek olacak. (ALKIŞLAR) Sen nasıl en haklı idealleri, tüm insanların özgürlük, eşitlik ve onurunu savunduysan, biz de bu idealleri savunmasını bileceğiz. Senin davan nasıl zafere ulaştıysa, bizim davamız da mutlaka zafere ulaşacak!

Teşekkürler, Maceo; çünkü bize bu olanağı sen verdin! Senin adını duyarak, sana saygı besleyerek yetişen bizler, senin yanında cüceler gibiyiz. Sana teşekkür ediyoruz; verdiğin örneğe teşekkür, sen ve senin gibilerin yarattığı bu halka teşekkürler! Senin, Maximo Gomez'in ve Agramonte'nin yarattığı halka teşekkürler! Sana, senin gibilere ve olağanüstü öğretmenimiz, düşünürümüz Jose Marti gibilere, bizi eğitenlere teşekkürler!

Tümünüze ve sizlerin örneğinizi izleyenlere, tarih boyunca bu ülkede ya da başka yerde, sizin gibi olmasını bilenlere teşekkürler! Sizin yanımızda birer cüce olan bizler, bugün kendimizi devler gibi hissediyoruz; çünkü ülkeye yolunu gösteren sizin gibilerin kanı sayesinde, bir devler halkı ortaya çıktı. (ALKIŞLAR) Ve bu devler oğullarınızın ve kızlarınızın, Marti'nin, şerefli tarihimizdeki tüm diğer kahramanların yüceliğini nasıl koruyacaklarını biliyorlar.

Böylesi olağanüstü onurların hayalini hiç kurmadık, böylesi büyük beklentilerimiz hiç olmadı, ama tarih ve hayat bunları bize yükledi; ve biz bu değerleri nasıl koruyacağımızı biliyoruz.

Emperyalistler bizim çok yalnız olduğumuzu düşündükleri anda, biz sayısız dosta sahip olabiliriz; çünkü tüm dünyanın erkek ve kadınları ABD imparatorluğunun egemenliğindeki bir dünya fikrinden korkuyorlar. Başkalarının Hitler'in zamanında düşledikleri gibi, bin yıllık ABD egemenliği fikrinden korkuyorlar. Bizim için ne 1000 yıl, ne 100 yıl, ne 100 gün, ne 100 dakika, ne 100 saniye olacak; biz asla impara-

torluğa ya da imparatorluğun uşaklarına boyun eğmeyeceğiz. (ALKIŞLAR)

DÜNYA ŞİMDİ KÜBA'YA BÜYÜK BİR UMUTLA BAKIYOR

Dünya da teslim olmayacak; ve şimdi bu dünya Küba'ya büyük bir umutla bakıyor, bu dünya direnişimizi ve zaferimizi, yani aynı zamanda kendisinin zaferini arzuluyor.

Dünya bu küçük ülkeye hayranlık duyuyor. Dünya, herşeye meydan okuyan ve herkese meydan okuma gücündeki bu özgürlük ve onur adasına hayranlık duyuyor. Bu dünya günümüzün Küba'sına hayranlık duyuyor ve biz cesur kaldıkça, savaştıkça ve kazandıkça daha da hayranlık duyacak.

Kongremiz bir örnek olmuştur; söyledik, bu ülkemizde yapılan en demokratik siyasi kongredir. Dünyada yapılmış en demokratik siyasi kongre olduğunu da söyleyebiliriz. Tartışmanın boyutlarının, tartışma özgürlüğünün, yakınlığın, açıklığın, güvenin, tartışmalardaki dürüstlüğün, ve dahası konuların tartışılmasındaki birliğin tarihte örneği yoktur. Her bir görüş, niteliğinden bağımsız olarak saygıyla tartışılmıştır.

Demokrasiden söz edenlere şunu söyleyebiliriz: Kongremize gelin Kongremizi görün; demokrasinin ne olduğunu görürsünüz. Parti Kongresi Çağrısından milyonlarca insanın tartışmasına, kararların ilk yazımından, belgeleri analiz etmek için yapılan sayısız toplantıya, Kongre'nin son dakikasına kadar, demokrasinin ne olduğunu görürsünüz.

İleriye doğru önemli adımlar attık; kimsenin hoşuna gitmek için değil, kimsenin önünde küçük düşmek için değil, ama Partimizi geliştirme irademizi gerçekleştirmek için, Partimizi daha ve daha demokratik kılmak için, sistemimizi daha ve daha demokratik kılmak için, yalnızca sosyalist bir sistem demokratik olabileceği için.

Sokaktaki evsiz çocuk için ne demokrasisi, dilenci için ne demokrasisi? Aç, cahil, işsizler için, hiçbir şeyi olmayan, hiç kimsenin düşünmediği, kimsenin saygı duymadığı, parayla köpek gibi davranılanlar için ne demokrasisi?

Sömürenler ve sömürülenlerin var olduğu bir ülkede ne demokrasi-

sinden söz edilebilir? Yoksulun, açın ve dilencilerin yanı başında milyoner ve mültimilyonerlerin yaşadığı bir yerde ne demokrasisi? Kimsenin kimseye yardım etmediği, insanın insana düşman olduğu bir yerde ne tür bir eşitlikten, ne tür bir kardeşlikten ve birlikten söz edilebilir? Kapitalist bir toplumda ne adaletinden, hangi fırsat eşitliğinden söz edebiliriz? Yalnızca sosyalizmde demokrasi var olabilir ve yalnızca sosyalizmde demokrasi gelişebilir. İşte bunun için, Parti'nin ve devletin ilkelerinden en küçük bir ödün vermeksizin, savaştık; işte bunun için savaşmaya devam edeceğiz. Bu yolda da önemli ilerleme kaydettik.

Seçim sistemimiz, başkaları bunu reddetmek için ne denerlerse denesinler, var olan en demokratik sistemdir; çünkü seçim bölgelerinde adayları gösteren ve delegeleri seçen bizzat halktır. Halk tarafından seçilen bu delegeler, Ulusal Meclis için bölge delegelerini ve halk temsilcilerini seçerler. Ama şimdi bir adım daha ileri gidiyoruz. Seçim bölgelerinden delegeler halk tarafından aday gösterilmeye ve seçilmeye devam edecek; aynı ilkeler temelinde, Ulusal Meclis'in, seçim bölgelerinden gelen delegeler arasından eyalet meclisine delegeleri direkt olarak aday göstermesini ve seçmesini öneriyoruz. Siyasi manevralar olmaksızın ve devletin en yüksek otoritesine, Ulusal Meclise gelen temsilcilerin tümüne eşit olanak sunan en adil mekanizmalar aracılığıyla direkt olarak aday gösterilmek ve seçilmek.

Yoldaşlar, samimi olarak inanıyorum ki, Halk İktidarına dayanarak yarattığımız bu yolda ısrar ederek ve bu ilkelere bağlı kalarak, politik sistemimizi geliştirme yönünde ilerliyoruz ve sistemimiz diğer sistemler kadar iyi, dünyanın diğer ülkelerinde var olanların en demokratiği olacak. Çünkü, tekrar ediyorum, yalnızca sosyalizmde demokrasi var olabilir, yalnızca sosyalizmde demokrasi gelişebilir.

Parti ve iç tüzükleri hakkındaki tartışmalar sayesinde başka adımlar da attık. Bunlar arasında, dini inanışları nedeniyle Parti üyeliğine kabul edilmeyenlerin sorununun çözülmesi de var. Bu konu uzun uzun tartışıldı, ve Partimizin yalnızca siyasi değil felsefi doktrinleri de arı ve bilinçli bir biçimde ele aldığının kanıtı oldu. Ama Devrim'i yapmak için bizim bir partimiz var; tek bir parti, Marti'nin de bir partisi, tek bir partisi olduğu gibi. Bu Parti'nin tüm vatanseverleri kapsaması, bu

Komünistler Birliği'nin tüm üyeleri ölür! (ALKIŞLAR)

Ve eğer, Devrim'i ezmek için tüm halkı, liderlerinin ve Partisinin arkasındaki halkı öldürmek zorunda kalırlarsa, biz ölmeye koşacağız! (ALKIŞLAR VE "EVET!" SESLERİ) Ve biz, bizlerden sonra dünya üzerindeki, köle olmak istemeyen, artık sömürülmek istemeyen, açlığın sürmesini istemeyen milyarlarca insanı da öldürmek zorunda kalacakları için zayıflık göstermeyeceğiz. (UZUN ALKIŞLAR)

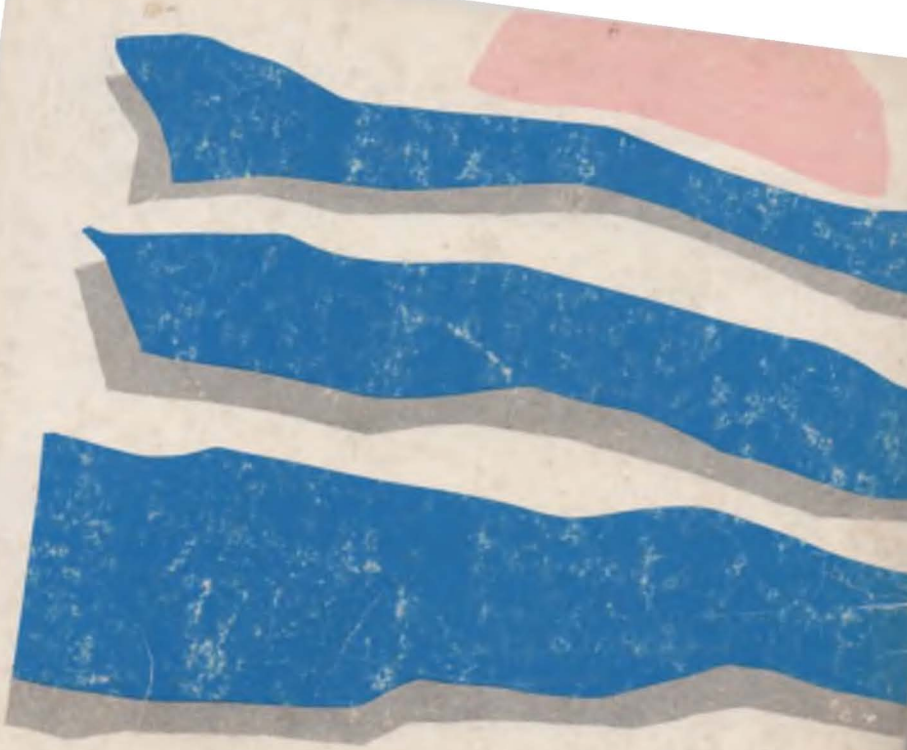
İnsanlar ölür, ama örnek olanlar asla ölmez! İnsanlar ölür, ama fikirler asla ölmez! (ALKIŞLAR) Ve burada fikirlerimizi kanımızla sulamaya hazırız; buna değecek bir örnek, doğru bir fikir asla yenilmez.

Maceo, sen ne '68'de yenildin, ne de '78'de! Maceo, sen Punta Brava'da düştüğün gün yenilmedin! Marti, sen Dos Rios'da düştüğün gün yenilmedin! Ve senin sayende, senin verdiğin örnek, senin ölümün sayesinde, bugün milyonlarca Küba'lı özgürlüğü korumak için, adaleti korumak için, onuru korumak için, insana saygıyı korumak için, senin örneğini izlemeye, senin fikirlerini savunmaya, senin gibi ölmeye hazırlar. Çünkü onur ve saygı olmaksızın yaşam hiçbir anlam taşımaz; ne biz, ne de sevdiğimiz halkımız yaşamak ister. Onur olmadan, insana saygı olmadan, kendine saygı olmadan ve bağımsızlık olmadan bir halk hiç bir şeydir, bir halkın yaşamının hiç bir anlamı yoktur!

Öyleyse bugün, bu tarihi, tarihüstü toplantıda, bu cesur topluluğun, bu yurttaşlar topluluğunun, bu olağanüstü erkek ve kadın topluluğunun önünde, bu öğle sonrasında, bir kereliğine sloganları değiştireceğim; asla değişmeyecek olsalar da, hep aynı kalacak olsalar da... Bugün, bu özel gün, "Ya Sosyalizm Ya Ölüm!" demeyeceğim, çünkü her ne pahasına olursa olsun, sonuç sosyalizm olacak. (ALKIŞLAR) "Ya Vatan Ya Ölüm!" demeyeceğim, çünkü ülkemizi bizden almak isteyenleri, canlarından bezdirmeye gücümüz var. (ALKIŞLAR)

Yakında görüşmek üzere, Santiago halkı!

Che'nin söylediği gibi, her zaman ileri! Santiago'nun kahraman, yurtsever, devrimci halkı!

Sosyalizmin zafer kazandığı en ileri ülkelerde çözülüşü, Lenin'in partisinin büyük bir yenilgiye uğrayarak geçici de olsa yok oluşu... Bir yandan bunlar yaşanırken ve dünyanın tüm sosyalist güçlerinin, devrimcilerinin üzerine Amerikan barışının kabusu çökmeye başlarken, Küba Komünist Partisi bir direniş yükseltiyor.

Devrimci Küba, ABD'ye saniyelerle ölçülecek bir yakınlıkta, ayakta kalmanın, dahası sosyalizmini geliştirmenin ve derinleştirmenin mücadelesini veriyor.

Küba Komünist Partisi 4.Kongresi bu mücadelenin kararlarının alındığı, araçlarının tartışıldığı, silahların temizlendiği bir doruk toplantısı oldu.

Kongre Belgeleri, bir yanıyla bu tarihi toplantıyı, Küba komünistlerinin kararlılık ve inançlarını izleme olanağını sunuyor bizlere. Ama bu bilgi aktarımının ötesinde, en zor koşullar altında "Patria o Muerte" sloganında ısrarlı olabilmenin, Küba Devriminin güç kaynaklarına ışık tutuyor.

KDV DAHİL

GELENEK